ATEITIS

RUGSĖJIS-SEPTEMBER 1983 VOL. LXXIII No. 7

ATEITIS RUGSĖJIS-SEPTEMBER 1983 VOL. LXXIII No. 7

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas.

Padėka — J. Stepanas, Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijoje 193
Akmenys ir lelija — Pr. Pusdešris 194
Ateities veiklai prasmės beieškant — dr. A. Mauragis 196
Dvasinio atsinaujinimo reikalas — Ant. Bakaitis 202
Mes ir Lietuva — J. Petraitis 204
Olegas Truchanas — K. Trimakas 206
Eilėraščiai — J. A. Jūragis 210
Mano ateitininkiško kelio apybraiža — prel. P. Butkus, MBE 212
Bronius Plokštis — J. Stepanas 214
Mokau aboridžinų vaikus — R. Rupinskaitė 215
Eilėraščiai — S. Kubilius 216
Gintaras tiria kerpes Tasmanijoje — K. Trimakas 217
ATŽALOS: Kalėdų pasaka — Br. Zumeris 218
Sydnėjus — R. Lašaitytė 218
Mėgstu skaityti — R. Červinskas 218
Kuo aš norėčiau būti — V. Tamošaitytė 219
Darius ir Girėnas — R. Čižauskaitė 219
Surasti naują gyvybę (pokalbis su P. Stepanu) — K. Trimakas 219
Sydnėjaus moksleiviai ateitininkai (anketos duomenys ir išvados) — K. Trimakas .. 220
VEIKLA: Adelaidėje, Melbourne, Sydnėjuje ir kt. 225

Šis yra Australijos ateitininkų „Ateities" numeris. Jo globėjai — Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijoje Juozas Stepnas ir Sydnėjaus ateitininkų dvasios vadas prel. Petras Butkus, MBE, 800 dol. auka tapęs ir šio numerio mecenatu. Medžiagą Australijoje rinko rašyt. Pranas Pusdešris ir kun. Trimakas, kuris Chicagoje ją sutvarkė ir redagavo. Numerį išdėstė Jonas Kuprys. Viršelyje Sydnėjaus ateitininkai metinėje Dievo Kūno šventės procesijoje Manly kunigų seminarijos rajone neša lietuvišką kryžių ir savo vėliavą. Lietuvių grupė visada susilaukia dėmesio savo skaičiumi ir spalvingumu.

Nuotraukos: O. Truchanas (196, 200, 206, 207, 208, 209), K. Trimakas (199, 217, 220, 227), A. Kramilis (202, 213), P. Butkus (219), A. Budrys (225), N. Butkūnas (229), P. Vaseris (230, 231), J. Šarkauskas (232), A. Liaugaudas (235), L. Mikulionis (237, 238).

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130, USA. Telef.: 312-366-2446.
Redaktoriai: adv. Saulius Kuprys, Rima Sidrienė ir Aldona Zailskaitė.
Redakcijos nariai: dr. Roma Kuprienė, Jonas Kuprys, Vida Kuprytė ir dr. Linas Sidrys.
Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Telef.: 312-434-2243.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija.
Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9:00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440 — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1983 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

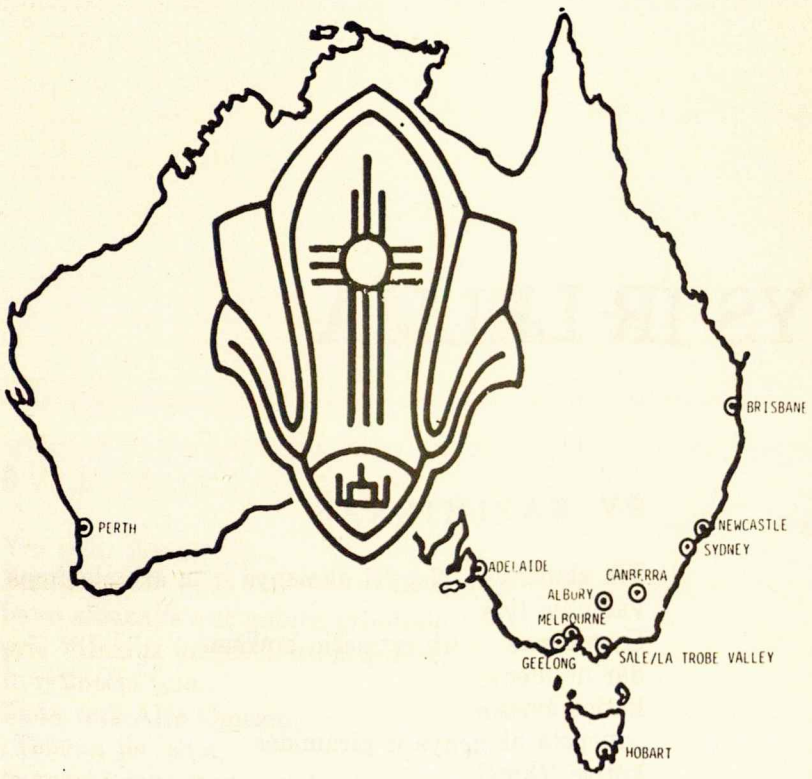

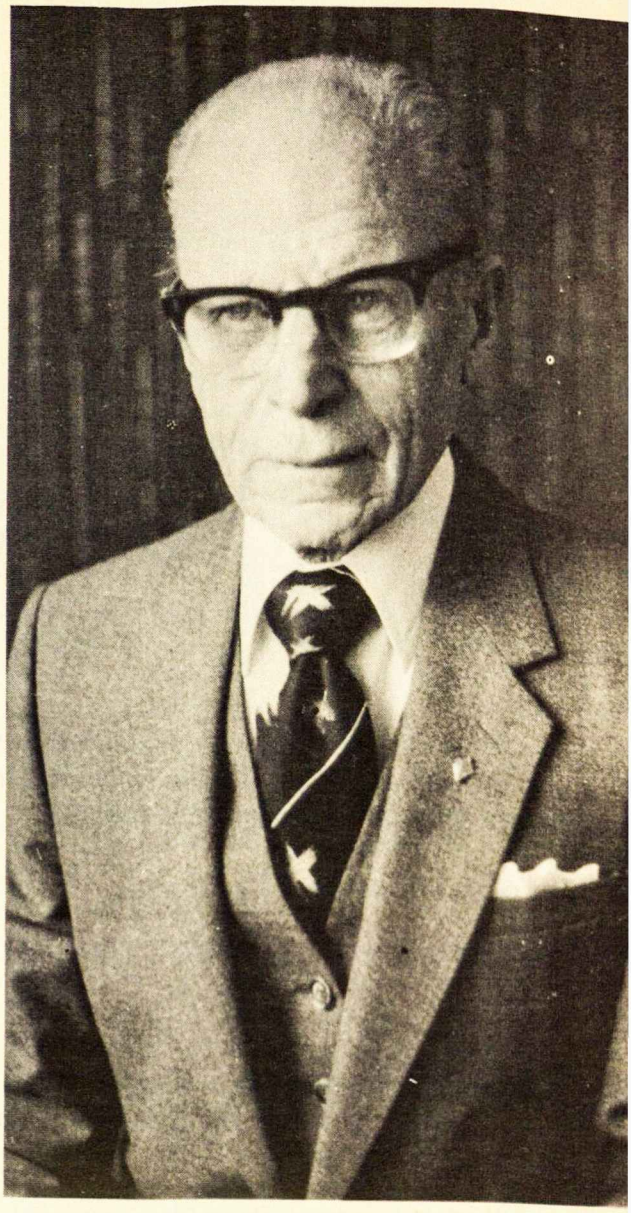

Juozas Stepanas

PADĖKA

Australijos ateitininkų vardu nuoširdžiai dėkoju šio kontinento ateitininkų *Ateities* numerio išleidimo mintį iškėlusiam bei galutinai ją ir įgyvendinusiam *Ateities* vyr. redaktoriui kun. dr. Kęstučiui Trimakui, tai minčiai pritarusiai Ateitininkų Federacijos valdybai, čia Australijoje džiugiai ją sutikusiam bei mecenato stambia finansine auka jo išleidimą parėmusiam prelatui Petrui Butkui, MBE., medžiagą Australijoje rinkusiam poetui ir ją Vyriausiam redaktoriui persiuntusiam Pranui Pusdešriui ir visiems prie jos turinio savo smaikščia plunksna, prisiminimais bei minčių turtais prisidėjusiems.

Dėkoju kun. dr. Kęstučiui Trimakui ir už penkių savaičių atostogų auką Australijos lietuvių rekolekcijoms pravesti, su jaunimu susitikti, ateitininkus aplankyti. Ta auka, pasakyti žodžiai, iškelti klausimai ir galimi atsakymai, pareikštos mintys ir paskatos, tikiu, ne vieną paskatino geriau pažinti, teisingiau perprasti, nuoširdžiau pamilti Kristų — susigyventi su ateitininkų šūkiu *Visa atnaujinti Kristuje.*

Didelis ačiū!

Juozas Stepanas
Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijoje

LIETUVOS NACIONALINĖ MARIJOS DO BIBLIOTEKA

Pranas Pusdešris

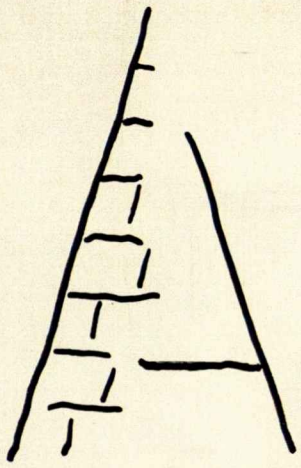

AKMENYS IR LELIJA

Yra momentų, kada tylos laikrodžiams
išmušus valandą, akmuo susiglaudžia
su lelija žmogaus mažoje širdyje.

FARAONAS

Pastačiau piramidę,
į kurią sudūžta laikas
ir šimtmečių kaskadom nutekėjęs
tik nuplauja sienas,
nuplauja dienų dulkes,
kad tarp „vakar" ir „rytoj" neliktų tarpo
amžių tėkmės amžinume.

Ji stovės amžinai. Piramidė...
Joje ir aš liksiu amžinas,
nes audros, uraganai,
tautų procesijos, valdovai ir karaliai
praeis, kaip dykuma beduinų karavanai
ir dings saulėlydžių šešliuose...
Tik piramidė pasitiks visus saulėtekius,
nes ji ir aš, nes aš ir ji — mes amžini.

ŠV. KAZIMIERAS

Tik akmenys. Negyvi akmenys... Tik dykuma.

FARAONAS

Kas sako — negyvi tai akmenys?
Jie man gyvi ir gyvas aš juose, —
tai mano gyventi mėnesiai ir metai,
tai mano džiaugsmo valandos,
tai mano skausmas,
nerimo ir aistrų virpuliai,
tebeliepsnoją puotų žiburiai
ir taurės tebeskamba ir skambės akmeny —
piramidėj, kaip mano širdy,
nes aš ir ji — mes amžini.

ŠV. KAZIMIERAS

Tik akmenys... Negyvi akmenys ir jų skambėjimas
vadinasi tyla.
Gyvenimas — tik rytmečio brėkšmė,
dar ne diena,
kurios šviesoj
sutirpsta akmenys ir piramidės,
kurios tėkmėj
visatos šviesmečiai tik upės nešamas šapelis
į amžiną Omegos uostą.

FARAONAS

Alfa esu aš. Omega — mano piramidė,
į kurią sudūžta laikas
ir šviesmečių kaskadom nutekėjęs
tik nuplauja sienas...

ŠV. KAZIMIERAS

... kad jos atspindėtų dangaus šviesas.
Piramidę tu vadini gyvenimu —
tą viršun įsibėgėjusių linijų
susitikimą viename taške...
O kas virš to taško, faraone?
Ar ne tenai prasideda Didžioji Alfa?
Ar ne tenai prasideda be vakaro diena?

FARAONAS

Sukroviau savo gyvenimo dienas,
kaip akmenis...
Kaip akmenis sukroviau piramidėn
savo džiaugsmus, nerimą ir viltį
išlikti amžinu toj akmenų krūvoj...
Sakai — prasideda Didžioji Alfa...
Sakai — be vakaro diena...
Sakai — piramidės akmenų skambėjimas
yra tyla...

ŠV. KAZIMIERAS

Yra tyla. Tiktai tyla...
Prisimenu — — —
buvo akmenys ant gatvės grindinio
prie Vilniaus katedros uždarų durų.
Ir rytmečio tyla...
Tada tarė Alfa Omegai:
„Tebūna jis lelija,
teįauga į savo tautos sielą,
Težydi jai pavyzdžio žiedais".

Lietuviai mėgo darželius ir gėles...

Bet šiandien, kaip ir tu, faraone,
gerbūvio akmenis kraudami piramidėn
jie pamiršta, kad už akmenų krūvos
yra pavergta Tėvynė,
yra žydinti jiems pavyzdžiu Lelija,
kad vergijų ir laisvių gale
yra prasidedanti diena,
kurios šviesoj
sutirpsta akmenys ir piramidės,
kurios tėkmėj mūsų gyvenimas
ir šviesmečiai visatos
yra tik upės nešamas šapelis
į amžiną Omegos uostą.

Rašytojas Pranas Pusdešris

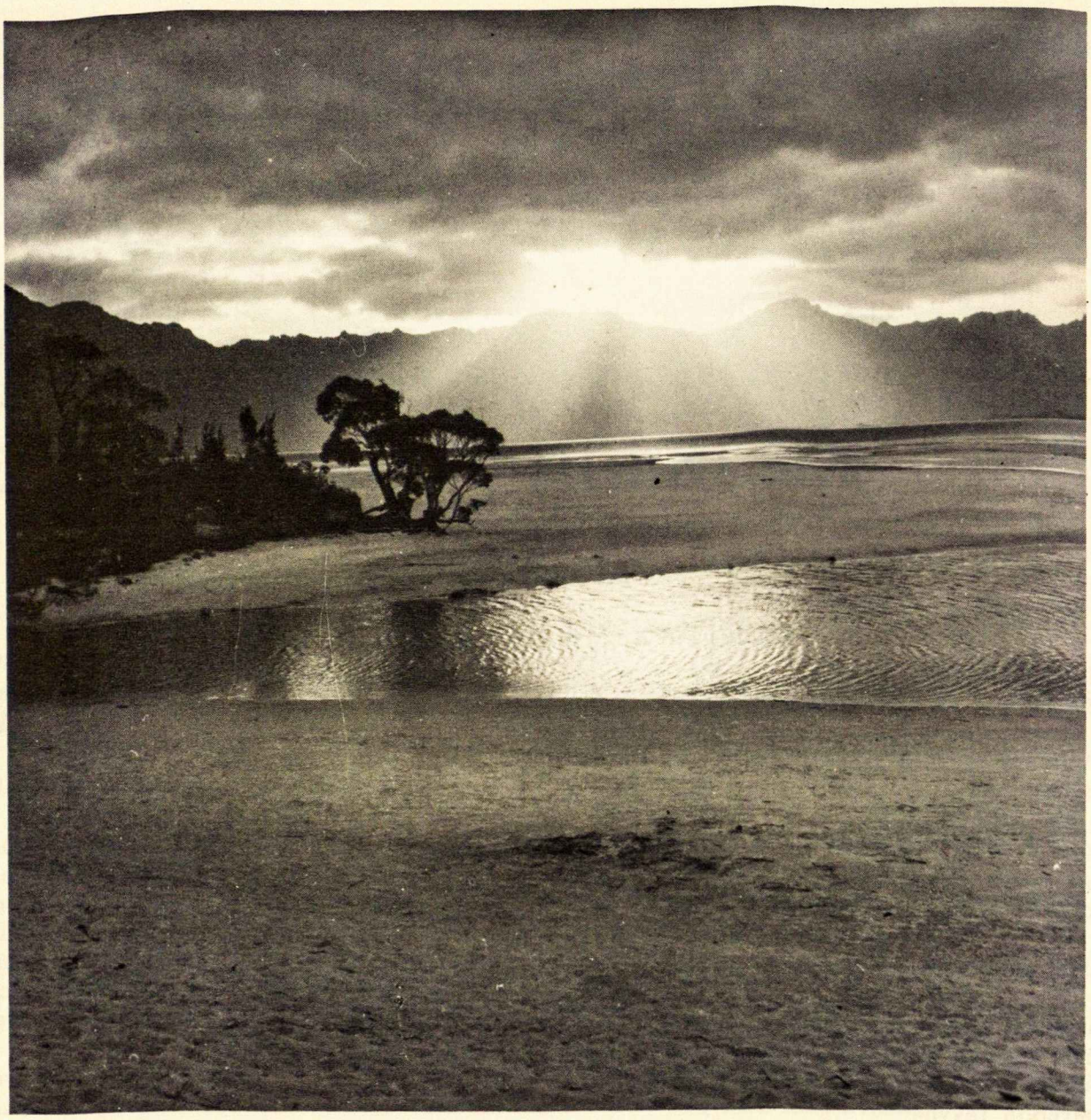

Dr. A. Mauragis

ATEITIES VEIKLAI PRASMĖS BEIEŠKANT

Buvau paprašytas gerb. Ateitininkų Federacijos įgaliotinio Juozo Stepano kalbėti šiame simpoziume tema: „Gairių ateities veiklai beieškant", bet vos tik pradėjau gilintis į šią temą, pastebėjau, kad mūsų veiklos gairės mums aiškios, bet mes imame prarasti tikėjimą į savo veiklos prasmingumą. Tuo būdu mums reikia ieškoti ne gairių ateities veiklai, bet prasmės. Mes pamažu nebetenkame vilties, kad mūsų lietuviškoji veikla turėtų kokią prasmę. Kitais žodžiais sakant, mes nebetikime į lietuviškos veiklos naudingumą. Savaime suprantama, kad su prasmės neradimu prarandame ir viltį, kad galime būti naudingi savo tautai. Mums kaip tik reikia ieškoti veiklos prasmės, nes kol mes ją galime įprasminti, tol nenu-

Dr. A. Mauragis yra Sydnėjaus Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Ši paskaita buvo skaityta Ateities 70 m. jubiliejų minėjime Australijos ateitininkų suvažiavime 1981 m. gale.

„... mūsų veiklos gairės mums aiškios, bet mes imame prarasti tikėjimą į savo veiklos prasmingumą. Tuo būdu mums reikia ieškoti ne gairių ateities veiklai, bet prasmės".

stosime veikę, tol nenustosime buvę ir lietuviais.

Čia kaip tik ir iškyla klausimas, kokios aplinkybės ir kokie veiksniai griauna mūsų tikėjimą į šviesesnę Lietuvos ateitį. Kas blėsina mūsų viltis, kad mes savo veikloje jau nebeįžiūrime prasmės.

Po Antrojo pasaulinio karo buvo didelis nusivylimas ne tik pasaulio politine santvarka, bet ir apskritai visa mūsų kultūra, imta ieškoti priežasčių ir geresnės pasaulio ateities planų. Įvairaus plauko kosmopolitai, pasinaudodami proga, skelbė, kad pasaulis turi persiformuoti į vieną planitarinę valstybę, tada būsianti taika ir ramybė. Iš karto to pasiekti negalima, reikia pradėti nuo mažųjų valstybių naikinimo. Jei karo metu buvo dar kalbama apie tris didžiuosius — Didžioji Britanija, USA ir SSSR, tai po Potsdamo konferencijos pasaulis liko padalytas į dvi dalis — Rytų ir Vakarų. Visi Rytai atiteko Sovietams, o Vakarai — Amerikai. Taigi visa Rytų Europa pateko Sovietams formaliai ir legaliai Vakarų pasauliui pritariant. Apie jokias mažųjų tautų teises niekas nenorėjo nei girdėti, nei kalbėti. Kalbėjo tik apie vienus žydus, kad jie nukentėjo ir kad jiems reikia padėti, bet kad kenčia Rytų Europos tautos, tai tuo niekas nesirūpino, jos buvo apkaltintos viešosios opinijos nacionalizmu ir žydų naikinimu ir dėl to pasmerktos Sovietų malūnui sumalti ir perauklėti, Sovietai galėjo daryti ką norėjo be jokios tarptautinės atsakomybės. Taip tautos pateko į naują vergiją, o tarptautinė kosmopolitų konspiracija pateisino kaip būtiną blogybę — malium necessarium — siekiant žmonijai taikos ir gerovės. Taip buvo nuraminta žmonijos sąžinė ir todėl pavergtų tautų klausimas neiškilo nei tarptautinėse institucijose, nei protestų ar demonstracijų sraute, nes spauda ir media prie to neprileido.

Negalima pasakyti, kad kosmopolitinė idėja nebūtų veikusi mūsų pačių, ypač mūsų jaunimo. Dar ir dabar nacionalizmas jiems yra nusikaltimas prieš žmoniją, jie kitaip to žodžio nesupranta, kaip kad jiems yra įkalta mokyklose. Man pačiam teko matyti atvykus į Australiją, mokyklų vadovėliuose Stalino fotografiją su parašu — didysis tautų išvaduotojas, šviesus humanistas... Nenuostabu, kad šiandien visi Vakarų pasaulio universitetai pilni yra tos idėjos šalininkų. Tokių idėjų veikiamas jaunimas tampa savo tautai indiferentiškas, todėl taip sunku yra susikalbėti su jaunimu tautiniais reikalais.

Ne vien kosmopolitinės idėjos žudo tautų gyvenimą, yra ir kitų priežasčių. Eidami prie mūsų tautinės bendruomenės Australijoje, pamatysime, kad čia veikia daug veiksnių, priešingų mūsų tautinėm aspiracijom.

Nors savo kilme esame politiniai tremtiniai, tačiau išgyvenę Australijoje jau per 33 metus ir tapę jos piliečiais, jaučiamės esą ir šio krašto patriotai, nes čia mūsų ne tik vaikai, bet ir anūkai yra gimę ir auga. Mūsų antroji tėvynė tapo mums brangi, ir mes ja didžiuojamės. Jei Lietuva laimingu būdu atsistatytų nepriklausoma, tai kas begrįžtų iš mūsų į Lietuvą gyventi? Tuo labiau jaunimas, kuris čia yra gimęs ir mokslus baigęs, nesiryžtų vykti į jiems svetimą kraštą, nežiūrint, kad jis ir mokėtų dar šiek tiek lietuvių kalbos ir turėtų šiam kraštui sentimentą. Realybė yra nenugalima — mūsų palikuonys paliks Australijoje. Tačiau iš to neseka, kad mes galėtume ranka numoję viską užmiršti. Mus įpareigoja išlikti savo tautai ištikimais ne vien kultūrinis palikimas, bet ir moralė savo tėvų giminystes kraujui. Tauta yra ne vien kultūros padaras, bet Dievo valios reiškinys, kas į tai netiki, tas, žinoma, ir tokios pareigos nejaučia. Bet mes, kurie tikime į Dievą, tikime ir į savo tautos paskirtį gyventi. Iš čia ir kyla mūsų moralinė pareiga mylėti ir padėti savo tautai. Kad galėtume savo tautą mylėti ir jai padėti, reikia pažinti ne tik save, bet ir savo tautą. O kad galėtume geriau pažinti save ir savo tautą, turime tam bendruomeninį gyenimą.

Bendruomeninis gyvenimas kaip tik ir įprasmina mūsų tautinę veiklą, padėdamas pažinti savo tautą ir jos reikalus. Tik per bendruomeninį socialinį gyvenimą galime išlikti lietuviai, naudingi savo tautai. Kai mes šalinamės nuo bendruomenės, šalinamės ir nuo tautos, nuo jos rūpesčių ir pareigos jai padėti. Tautos gyvybė ir prasmė reiškiasi kolektyviniam gyvenimui.

Svarstant mūsų pasirinktą temą, iškyla du svarbūs klausimai: ar yra prasmės kovoti už Lietuvos ateitį? Ir ar yra prasmės grumtis už išlikimą lietuviais?

Turime nemaža pesimistų, kurie netiki į Lietuvos prisikėlimą: Sovietai nesusilpnėjo, o išaugo į pirmaeilę pasaulio galybę, Vakarai neturi nei idėjos, nei programos, kuri galėtų pakeisti komunizmą. Lietuva per daug mažas kraštas, kad galėtų progresuojančiame pasaulyje būti savarankiška. Šios pažiūros žmones laiko beprasme kova už Lietuvos laisvę. Jų ir neturime savo tarpe.

Ne šios temos uždavinys nagrinėti, kiek Sovietai yra tvirti, kiek silpni, tačiau negalime praeiti pro šalį nepastebėję, kad mūsų pasaulyje daugiau silpnų gyvena, kaip tvirtų.

Pasaulyje yra nuostabių reiškinių, kuriuos ne visada galime pilnai suprasti. Paimkime, kad ir tokį gamtos dėsnį, visiems gerai žinomą; kad — tvirtas nugali silpną. Sakome, kad gamtoje dominuoja tvirtieji, o silpnieji išnyksta. Bet argi nematome, kad šalia ąžuolo auga menki krūmeliai, kad šalia liūtų ir tigrų

„... ar yra prasmės mums grumtis su likimu dėl lietuvybės, kai neišvengiamai laikas sunaikins mūsų pėdsakus Australijoje?... Kelti klausimą, ar verta būti lietuviu, yra nesusipratimas, nepažinimas savęs ir tų dvasinių pradų, iš kurių kyla tautos“.

gyvena ožkos ir kiškiai, šalia erelių ir vanagų gyvena žvirbliai ir nykštukai. Tai taip yra gamtoje, ne kitaip yra ir žmonijos gyvenime: šalia didelių ir galingų tautų gyvena mažos tautelės, šalia didelių valstybių gyvena mažos valstybės. Jei įsižiūrėsime į bet kokios valstybės ar tautos socialinį gyvenimą, tai pamatysime, kad ir čia šalia didelių ir galingų junginių gyvena maži junginiai, maži vienetai ir kad šalia tvirtų ir sveikų žmonių gyvena silpni ir ligoniai. Ir reikia pasakyti, kad čia nėra taisyklės, kad stiprieji gyventų geriau, o mažieji blogiau, būna labai dažnai priešingai, kad mažieji ir silpnieji gyvena geriau už tvirtuosius.

Taigi dėl fizinio silpnumo ir menkumo netenka baimintis, kur kas yra blogiau dėl dvasinio silpnumo. Jei dvasia žmonių silpna, tautos ilgai negyvena, jos išsigimsta arba jas kas pavergia. Kristus turėjo dvylika apaštalų, iš kurių kilo maža bendruomenė, kuri per tris šimtus metų pavergė, nugalėjo visą Romos imperiją. Tai tvirta dvasia, tvirtas tikėjimas į pergalę. Jei turėtume tokios dvasios kaip pirmieji krikščionys, nėra abejonių, kad ir mes nugalėtume visą pasaulį, bet, deja, mes nepasižymime tvirta dvasia, greitai nutaustame ir pasiduodame kitų įtakai. Tikėjimas į mūsų tautos ateitį mums turėtų būti šventas dalykas. Norėdami stiprybės pasisemti, turime pasižvalgyti, kaip kitos tautos kovojo už savo laisvę, už savo tautos išlikimą.

Antrasis klausimas: ar yra prasmės mums grumtis su likimu dėl lietuvybės, kai neišvengiamai laikas sunaikins mūsų pėdsakus Australijoje? Šitas klausimas daug kam yra problematiškas, jį kėlė pačioje pradžioje ir mūsų jaunimas: ar verta būti lietuviu, ir po to tyliai rezignavo.

Kelti klausimą, ar verta būti lietuviu, yra nesusipratimas, nepažinimas savęs ir tų dvasinių pradų, iš kurių kyla tautos. Tautos gyvybė reiškiasi kultūrinėmis formomis, todėl yra galimas nutautimas, tačiau ir nutautęs lietuvis yra lietuvis ir pasiliks toks, iki jis numirs. Galime per ilgesnį laiką ir išsigimti, bet tai bus išsigimėliai. tai jau tikras nuostolis tautai, bet nutautusius, lietuviškai nekalbančius, dar negalime nurašyti į nuostolius. Pas juos dar gali būti lietuviška dvasia ir sąmonė ir jie tautai gali atnešti daug naudos ypač ekonominėje ir politinėje plotmėje. Amerikos seni lietuviai yra gražus pavyzdys, atkuriant Lietuvos nepriklausomybę 1918. Kaip žinome, 1913 m. Amerikoje įsikūrė Lietuvos Vyčiai, tai jaunimo organizacija, kuri galėtų būti pavyzdžiu ir mūsų jaunimui. Dėl silpno lietuvių kalbos mokėjimo jie naudojosi anglų kalba savo organizacijos veikloje, lietuviškoji dvasia ir meilė savo tautai pas juos neišnyko iki šiandien. Su malonumu skaičiau Pasaulio lietuvyje (Nr. 10, spalis) apie Pennsylvanijos Angliakasių Lietuvą, kur rašoma, kad ten atsikūrė kelios naujos Lietuvos Vyčių kuopos. „Atsikūrę Lietuvos Vyčiai, ypač Vytės, labai greitai įsigijo lietuviškus rūbus ir į savo rankas perėmė Pennsylvanijos Lietuvių Dienų rengimą“.

Mes žinome, kad skurdi yra lietuvybė be lietuviškos kalbos, bet dar skurdensė gali būti ir su lietuvių kalba, kai lietuvybei trūksta meilės, o tokių juk turime taip pat nemažai. Kokia nauda tautai iš tokio lietuvio, kuris savo lietuviškumu niekur nepasirodo, niekuo nepasireiškia, tas pats kaip auksas užkastas žemėje. Kalba, kad ir auksui būtų prilyginta, nėra vienintelė vertybė lietuviškai dvasiai sukurti ir išlaikyti, Dideles sielas sukuria ne kalba ir ne kultūra, o meilė. Jei tėvai savo šeimose būtų daugiau parodę meilės lietuvybei, kaip noro išmokyti visus lietuviškos kalbos, tai jaunimas būtų daug lietuviškesnis. Mūsų lietuviškas patriotizmas yra paremtas meile kraštui, tėvynei, bet ne tautai, ne lietuviui. Jei mes mylime savo tėvynę, tai čia joks mūsų nuopelnas, savo gimtąsias vietas ir teritorijas lygiai myli ir gina paukščiai ir gyvuliai, nes tai yra natūralus reiškinys. Bet savo tautą savo žmones, savo kaimynus mylėti gali tik žmogus. Tos meilės mums kaip tik ir trūksta. Mes daug kalbame ir daug rašome apie tėvynės meilę, apie jos nostalgiją, visai nesuprasdami, kad tokią pat meilę mūsų vaikai, mūsų anūkai jaučia savo gimtajam kraštui, Australijai. Mūsų pačių šeimose gimsta kontraversija ir nesutarimai; apie lietuvių tautos pažinimą, kultūrą, meilę kalbos nėra ir negali būti. Visai kitas priėjimas prie vaiko yra tada, kai tėvai draugauja su lietuviais, kai jie rūpinasi nuoširdžiai bendruomenės, parapijos reikalais, kai patys parodo meilės savo lietuviams, vaikai tą nuotaiką pagauna ir persiima ja, tai ir yra lietuviškos dvasios ugdymas ne per lietuvių kalbos pamokas, bet per meilę lietuvybei, per meilę lietuviui. Kai tėvai praranda vaikų pagarbos, tada baigta su vaikų lietuvybe, vis tiek, ar jis moka lietuvių kalbos ar ne, nes jiems tėvų palikimas jau nebebrangus, kaip nebrangūs ir patys tėvai. Išeivijoje gyvendami, neturime jokio kito akstino būti lietuviais, kaip tik savo tėvų meilę, per kurią paveldėjame jų dvasines vertybes ir jomis gyvename neklausdami, ar verta būti lietuviu ar ne. Esame tuo, kuo privalome būti ir tai mūsų egzistencinė prasmė.

Dabar pažvelkime į AL bendruomenę, ką sako statistika. Šių metų pabaigoje surinkau duomenis, kurie gali šį tą pasakyti ir apie mūsų bendruomenės ateitį. Gyvų lietuvių, su tais, kurie didžiųjų švenčių metu pasirodo vieną ar du kartu į metus, turime apie 2300-3000. ALB susirinkimus lanko apie 500. Aktyviai

Būrelis Adelaidės jaunimo.

reiškiasi įvairiose organizacijose apie 1500. Organizuoto jaunimo turime apie 420. Vaikų lanko mokyklas apie 217. Mišrių šeimų dalyvauja lietuviškoje veikloje apie 123. Mišrių šeimų vaikai mokosi lietuviškose mokyklose apie 60. Visas mūsų jaunimas tarp savęs kalbasi angliškai.

Tai realūs skaičiai, kurie gali būti mums naudingi planuojant lietuvišką veiklą. Dėl laiko stokos nedarau čia palyginimų, kas buvo prieš 30 metų, kai mes suvažiavę į Australiją tik kūrėmės ir svajojome apie ateitį.

Išmirus seniems veteranams, mūsų bendruomenės gyvenimas turės stipriai pasikeisti, nes jaunimas lietuvių kalboje yra analfabetas ir to paties nedaug turime.

Apie kokias reformas ir pakeitimus būtų galima galvoti, norint išlaikyti lietuviškąjį pradą Australijoje kaip galima ilgiau. Jei nieko nedarysime, tai su mūsų senesniosios kartos mirtimi pasibaigs ir lietuvybė Australijoje. Mano nuomone, reikėtų Australijos lietuvių jaunimui padrąsinančios minties ir pagalbos, kad jie įsijungtų į lietuvišką veiklą su angliška kalba. Galvoti, kad reikia dėti pastangų daugiau, kad atlietuvinti jaunimą, man rodos, yra tuščia svajonė. Taip pat jokios naudos neduotų ir pastangos atskirti lietuviškai kalbančius jaunuolius nuo nemokančių ir sudaryti atskirus veiklos vienetus. Jaunimo mes neatlietuvinsime, bet mes jį galime įtraukti į lietuvišką darbą, žinoma, ne kultūrai lietuviškai kurti, bet Lietuvai padėti nepriklausomybę atgauti. To iš mūsų lietuvių tauta labiausiai galbūt ir nori. Aš čia Tamstoms pacituosiu iš *Aidų* nr. 3, 1981 m. straipsnio užvardinto: „Kovos už Lietuvos laisvę strategijos ir taktikos klausimu“, kurį parašė vienas iš dabartinių Lietuvos intelektualų, žinoma, pasinaudodamas slapyvardžiu, Rimvydas Šaulys. Štai ką jis rašo: „Norėčiau kreiptis į visus išeivijos lietuvius, kuriem brangi Tėvynė, kad kiek galėdami prisidėtų prie lėšų šiai kovai vesti surinkimo. Teko girdėti, egzistuoja Amerikos Lietuvių Fondas, kuris disponuoja gana nemaža suma. Kiek man žinoma, šio fonto tikslas remti lietuvybės išlaikymą išeivijoje. Tai be abejo labai svarbi veiklos kryptis, tačiau reikia susimąstyti, kodėl jūs stengiatės išlaikyti lietuvišką dvasią ir kalbą, gyvendami išeivijoje? Ar jūs mokote savo vaikus lietuviškai tik iš inercijos, kad patys dar lietuviškai šnekate, ar jūs žiūrite į ateitį, tikitės, kad vieną dieną Lietuva bus laisva ir jūs arba jūsų vaikai tenai grįš ar šiaip kuriuo būdu prisidės prie mūsų Tėvynės prisikėlimo ir atstatymo? Man atrodo, kad tik antruoju atveju ši veikla yra prasminga ir tikslinga, o tada ji yra organiškai susijusi su kova už Lietuvos išlaisvinimą. Lietuvybės išlaikymo išeivijoje reikalas yra pasmerktas ir *visiškai nereikalingas* (mano pabraukta), jei artimoje ateityje Lietuva neatgaus nepriklausomybės“.

Kaip matote, šita nuomonė mums yra svetima, bent iki šiol buvo. Niekas nesam tikri, kaip ilgai užsitęs okupacija. Lietuvybės išnykimas jau seniai būtų užgęsęs, jei juo nebūtume rūpinęsi, o su tuo ir Lietuvos nepriklausomybės reikalas tarptautinėje arenoje. Aš manau, kad ir toliau, kiek sąlygos leis ir mūsų energija neišseks, privalome kovoti už lietuvybės išlaikymą išeivijoje ir, žinoma, neleisti numirti Lietuvos nepriklausomybės reikalui tarptautinėse sferose. Sunku būtų įsivaizduoti, kad Lietuvos atstatymas nebūtų reikalingas tarptautinės politinės bei diplomatinės pagalbos. Šitai pagalbai organizuoti kaip tik ir tinka išeivijos lietuviams. Netenka abejoti, kad Lietuvai bus labai reikalingos lėšos ir į tai turėtume kreipti ir daugiau dėmesio. Jei turėtume atitinkamus fondus sukūrę ir plačiai paskleistume jų tikslus, atsirastų palikimų, o ir šiaip lietuviai sudėtų nemažas sumas pinigų.

Čia reikėtų iškelti dar vieną svarbų klausimą, kurio negali okupuotos Baltų tautos svarstyti

200

„Gyvendami išeivijoje, mes turime jausti rūpestį Lietuvos likimu, kas neturi rūpesčio, tas pasitraukęs iš kovos lauko. Tą rūpestį kelia prosenių dvasia..., iš ko atsiranda pareiga, moralinė pareiga gerbti savo tėvus ir senuolius“.

dėl suprantamų priežasčių, bet išeivijoje kaip tik joms tiktų pilnai ir laisvai pasisakyti Baltų tautų federacijos reikalu. Klausimas yra politinis ir labai teigiamos reikšmės gali turėti Baltų tautų nepriklausomybėms išsikovoti. Visais atejais Baltų federacija būtų teigiamas reiškinys tarptautinėse institucijose. Bet toks dalykas, kaip Baltų federacija, negali atsirasti staigiai ir netikėtai. Tam reikia laiko, reikia, kad kas paruoštų ne tik įstatymą, bet ir žmones. Taigi reikėtų pradėti tokį darbą svarstyti, rinkti argumentus už ir prieš, kad galima būtų visą medžiagą pateikti būsimųjų valstybių seimams priimti ar atmesti. Baltų federacija Europos federalinėje struktūroje galėtų būti mielai priimtina. Iš kitos pusės tai būtų pozityvus mūsų politinių veiksnių įsijungimas į naudingą darbą.

Gyvendami išeivijoje, mes turime jausti rūpestį Lietuvos likimu, kas neturi rūpesčio, tas pasitraukęs iš kovos lauko. Tą rūpestį kelia prosenių dvasia, kaip dabar sakoma — prosenių šaknys, gelmė, iš ko atsiranda pareiga, moralinė pareiga gerbti savo tėvus ir senuolius. Iš tos pareigos išplaukia tam tikros funkcijos arba misijos mums čia išeivijoje gyvenantiems. Juozas Prunskis savo straipsnyje „Didžioji mūsų išeivijos misija“ (LL rugsėjo, 1981 m.) randa net šešias tokias misijas, kurių privalėtume laikytis. Jas čia prabėgom paminėsiu.

Tautinė misija — išlikti su visa savo šeima lietuviais. Be abejo, tai yra idealas. Šiandien išlikti lietuviu yra daug sunkiau kaip buvo prieš šimtą metų, kad ir toje pačioje Amerikoje. Mes matome, kad seni išeiviai dar ir dabar po kelių generacijų yra tvirti lietuviai, kai tuo tarpu mūsų laikų išeiviai jau antroje kartoje daug kas nutauto. Kodėl taip kitokios kultūrinės sąlygos: lengvai prieinama spauda, radio, TV ir kitoks kontaktas su žmonėmis, kitokios tarptautinės idėjos.

Politinė misija — Politinė misija galėtų būti mūsų vykdoma daug stipriau, negu dabar kad ką darome. Aš jau kalbėjau, kad ji buvo mums ilgą laiką labai nepalanki dėl kosmopolitinių idėjų, bet dabar, kada iškilo žmogaus teisių klausimas ir kada politiniai santykiai pakito su sovietais, mūsų padėtis pasidarė daug lengvesnė.

Reikia manyti, kad ateityje mes ją išvystysime daug stipriau. Čia kaip tik gera proga gali būti pasidarbuoti ir tiems, kurie silpnai moka lietuvių kalbą. Tuo tarpu reikia pasakyti, kad tie, kurie nemoka lietuvių kalbos, lietuvių bendruomenei jaučiasi nepriklausą, o reikėtų mėginti ir juos įtraukti, bent į politinį darbą.

Toliau jis nurodo humanitarinę, tarptautinę ir religinę misiją, kurios kiekviena turi savo sritį, savo darbą. Žinoma, įjungti į šiuos darbus ir ten atstovauti tautinį lietuvišką pradą, ugdyti savo tarpe humanistines, religines apraiškas yra be galo reikšminga veikla. Religinis idealizmas ir moralinis pasišventimas gali būti reikšminga priemonė lietuviškai dvasiai išlaikyti tiek šeimose, tiek bendruomenėje.

Kaip matome, išeivijos veikla gali būti labai plačiai vykdoma ir net tuo atveju, kai dalis mūsų jau nebekalba lietuvių kalba, yra būdų ir priemonių juos įtraukti į lietuvišką veiklą. Sakysime, mūsų sportininkai jau seniai nebevartoja lietuvių kalbos nei žaidynėse, nei susitikimuose, o tačiau jie yra lietuviai, atstovauja lietuviškam interesui ir, reikalui ištikus, jie tvirtai stovės už Lietuvos reikalą. Mes turime sutikti, kad daugeliui jaunuolių kalbos nemokėjimas yra malum necessarium — neišvengiama blogybė ir ją turime tokią priimti, jei nenorime jų netekti. Aišku, kad tokia padėtis yra pereinamoji — laikina, taip ilgai tęstis negalės. Bet ir toji laikina padėtis mums yra naudingesnė, kaip iš viso jos neturėti. Kol Lietuva okupuota, kol tauta tebekenčia genocidą, dvasinį ir fizinį naikinimą, tol kiekviena pozityvi pastanga gali būti reikšminga. To mums ir reikėtų siekti, nes reikalauja esamoji padėtis. Kaip išeiviai ir kaip mažos bendruomenės nariai, mes, kaip lietuviai, esame pasmerkti žūti, tačiau kol žūsime, esame gyvi ir galime savo tautai padaryti daug gero. To ir norime. Kas nori būti naudingas savai tautai, tas negali leisti sau taip lengvai žūti, nieko gero jai nepalikęs. Laikas turi didelės reikšmės, kaip ilgai gyvensime, kaip ilgai rūpinsimės savo tauta, todėl ir įprasmina mūsų veiklą pats laikas. Su mumis gyvena ir mūsų tauta, čia ir yra esmė kartu ir prasmė būti kartu su tauta. Būkime tikri, jei mes galėtume įtikinti savą jaunimą, kad jis gali būti Lietuvai naudingas ir čia gyvendamas ir lietuvių kalbos nemokėdamas, ir galėtume parodyti darbo sritis, kurios jo pagalbos reikalingos, tai jis angažuotųsi Lietuvos laisvės kovai. Dabar, nemokėdami lietuvių kalbos, jie negali pritapti prie mūsų, o mes jų nenorime suprasti, kodėl jie nesimoko lietuvių kalbos ir nei jų organizuojame, nei jiems darbo sritį galime nurodyti, kur jie galėtų būti naudingi. Juk jeigu jie anglų kalba skaitytų daugiau apie Lietuvą ir daugiau žinotų, būtų Lietuvos reikalui daug naudingesni, kaip dabar nieko nežinodami, išskyrus keletą lietuviškų žodžių išmoktų namuose. Ar ne geriau būtų, kad vaikas būtų savo amžiuje supažindintas su Lietuva anglų kalba, kai jis nėra pajėgus suprasti lietuvių kalba.

Antanas Bakaitis

DVASINIO ATSINAUJINIMO REIKALAS

Ateitininkija gimė mūsų garbingų tautos sūnų budinčių sąžinių dėka. Jie matė žmoniją supančius bedievystės tamsius debesis ir besiartinančią komunizmo audrą.

Ir šiandien mes gyvename tų pačių pavojų supami. Sekuliarizuoto miesto civilizacijoje visa dvasine atgaiva tampa sportas ir seksas. Prie jų šliejasi alkoholis. Dvasinę tuštumą lydi psichinių sutrikimų iškerojimas. Jaunąsias kartas nuodija pornografijos tvanas. Šeimos pagrindus griauna lengvabūdiškos skyrybos. Korupcija valdžių aparate ir bendras moralinis abejingumas. Rezultatas – kasdieninės žinios apie žudynes, moterų išniekinimus ir apiplėšimus. Ir šiandien kyla klausimas ne tik „kur eini, modernioji Europa, bet kur eini, visas modernusis pasauli – o labiausiai, modernusis žmogau!?

Lengviau galvoti ir kalbėti apie pasaulį ar kraštą, nes savo akis nukreipi į tolį nuo savęs. Bet kai sakai žmogau! – dėmesį artini prie savęs.

Visas pasaulis, visa žmonija susideda iš tų mažųjų „Aš“. Jei kiekvienas jų ir mes nuo sekančios dienos ir nuo šios minutės taptų gilia ir stipria asmenybe – pasaulis iš karto pasikeistų.

Virsdami kad ir mažyte šviesa tamsoje, bent savo aplinkoje prisidėsime prie tamsos pragiedrinimo.

Mūsų kaip ateitininkų gyvenime tėra tik vienas rūpestis, kurį verta rūpesčiu pavadinti, tai – kaip aš prisidedu prie Kristaus augimo savyje.

O ieškant atsakymo į šį taip asmeniską klausimą, tenka pagalvoti.

1) Kiek aš pažįstu Kristų?

2) Kur, kada ir kaip dažnai su Juo kalbuosi.

3) Kiek ir kaip vykdau Jo valią savo gyvenime ir santykiuose su kitais žmonėmis?

1) Kiek aš pažįstu Kristų?

Dažnas mūsų Kristų pažįsta kaip istorinį asmenį gimusį prieš bemaž du tūkstančius metų. Apie kurį girdi bažnyčioje. Kiti giliau ir arčiau pergyvena Kristaus artumą, priimdami šv. komuniją, bet pražiūri esminį ir asmeniską tiesioginį ryšį su Kristumi.

Kristus ne tik buvo, bet ir yra gyvojo Dievo sūnus, mūsų Išganytojas ir mes esame broliai Kristuje ir Jis yra visada ir visur, kur Jo vardu susirenka du ar trys. Taigi ir šiandien Jis yra su mumis.

Jėzus Kristus, Dievas ir Žmogus, būdamas pasaulio Išganytojas ir dabar būna bei veikia mūsų išganymo istorijoje. Visa tai vyksta regimai Jo įsteigtoje Bažnyčioje per sakramentus. Gi švenčiausiame sakramente Jis būna tikrai asmeniškai ir mus pasitinka ypačiai intymiai: pripildo mus dieviškaja meile ir įgalina kartu su Juo garbinti Dievą.

II-jo Vatikano Susirinkimas laiko Eucharistiją viso krikščioniškojo gyvenimo centru.

Švęsti Eucharistiją nėra išimtinė teisė dvasiškių. Anksčiau tai buvo formaliai kunigo reikalas atlikti visas eucharistines apeigas. Susirinkimas patvarkė, kad visa tikinčiųjų bendruomenė kaip Dievo tauta aktyviai dalyvautų šv. Mišiose ir kitose liturginėse apeigose.

Bažnyčia rūpinasi, kad krikščionys nebūtų tarsi svetimi arba nebyliai, bet kad gerai suprasdami apeigas ir maldas, sąmoningai, pamaldžiai ir aktyviai dalyvautų šventajame vyksme.

Tam buvo įvesta gimtoji kalba.

Tikėjimas yra visiškas asmens atsidavimas Jėzui Kristui, kuris skatina gera daryti. Toks pilnutinis atsidavimas Jėzaus Kristaus asmeniui kaip tik yra pats didžiausias reikalavimas žmogui, o ypačiai ateitininkui.

Popiežius Paulius VI savo paskelbtoje 1965 m. enciklikoje „Mysterium fidei“ (Tikėjimo paslaptis) dėsto apie Kristaus buvimą Bažnyčioje ir nurodo Kristaus buvimo būdus: Kristus yra besimeldžiančių tikinčiųjų susirinkime; Jis yra su Bažnyčia, kai ji atsideda krikščioniškos meilės darbams; Jis yra Bažnyčioje, kai ji skelbia Evangeliją; Kristus gyvena tikinčiųjų širdyse per tikėjimą; Jis būna su kunigais, kai jie švenčia Mišias ir teikia sakramentus. Jis būna visuose sakramentiniuose veiksmuose, nors jų ir neatliktų kunigai: o Eucharistijoje Jis yra visos savo būties esme.

Kai šiuos Kristaus buvimo faktus priimi giliai širdin, yra sunku suprasti, kaip žmonės gali pakylėjimo metu ar evangelijos skaitymo laike bažnyčioje nesusikaupti ir kalbėtis.

Anksčiau klausėme šv. Mišių, o dabar draugaukojame, todėl turime aktyviau ir sąmoningiau įsijungti į aukojimo turinį ir esmę. Visi siekiame Dievo malonės. O Dievo malonė tai paties Dievo kvietimas per mūsų sąžinę bei jos nerimavimą ateiti pas Jį. Tas Dievo malonės maistas mums kaip tik teikiamas Bažnyčios per sakramentus, pamokslus ir religinę literatūrą. Bet jei mūsų dvasinis pasyvumas ir abejingumas mus išblaško ir mūsų dėmesį nukreipia į aplinką ir kasdienybės rūpesčius, mes tolinamės ir bėgame nuo mums siūlomos Dievo malonės. Nebuvimą Dievo malonės mumyse galėtų rodyti visiška meilės stoka artimui, tik savimi ir savais medžiaginiais reikalais bei patogumais susirūpinimas ir abejingumas kitų fiziniam ir dvasiniam skurdui.

Per atgailos sakramentą, šv. Mišiose atidų dalyvavimą suartėjame su Kristumi, o savo tikru krikščioniškumu gyvenimu liudyjame Kristų mus supančiam

---

Antanas Bakaitis yra Melbourno sendraugių ateitininkų pirmininkas. Ši paskaita buvo skaityta Ateities 70 m. jubiliejų minėjime Australijos ateitininkų suvažiavime 1981 m.

pasauliui.

Čia iškyla mūsų krikščioniškasis pašaukimas moderniąją kultūrą ir aplinką pašventinti iš vidaus — patiems įsijungiant į mokslus, menus — į visuomeninius rūpesčius. Mums reikia būti tuo rangu, kuris siekia pašventinti pasaulį iš vidaus, o tam reikia savo krikščionišką nusistatymą paversti gyvenimo jėga.

Gyvos ideologijos prasmė yra būti ne archyviniu idėjų sandėliu, o šviesa, žadinančia į Tiesą ir Gėrį.

Besirūpinant kitus vesti į Dievą, visada reikia budėti, kad jie nebūtų nuo Dievo nuvedami dėl vienokios ar kitokios mūsų pačių kaltės. Krikščionis yra žmogus, kuriam Kristus patikėjo kitus žmones. Kristaus sekimo gilioji prasmė glūdi tame, kad į Jį panašėdami Jį žmonėms primintume. Dauguma į krikščionybę žiūri per ją atstovaujančių gyvenimo stiklą. Jei kas nori kitiems šį tą gero duoti, turi save duoti. Mūsų širdis yra pirmasis misijų kraštas. Skleidžiant gėrį žodžiu ar kitu būdu apaštalaujant, pirmiau viso ko reikia elgtis, kaip Kristus elgėsi. O Kristus žmones mylėjo. Kad ir melo bei nuodėmės nekęsdami, tačiau nusikalstantį ir klystantį turime mylėti.

Daug kartų, kovodami už tiesą ir gėrį, prarandame meilę. Tuo būdu kovodami už krikščionybę — kovojame nekrikščioniškai. O nekrikščioniška kova prieš blogį jį tik labiau paskleidžia. Tokioje kovoje dažnai iškyla mūsų tikėjimo puikybė. O tikėjimo puikybė yra pati blogiausia puikybės rūšis.

Nereikia lengva širdimi skirstyti ir rūšiuoti žmones. Bandyti suprasti visus yra tikinčiojo krikščionio pareiga. Mūsų uždavinys yra nuolat sėti tiesos ir gėrio sėklas per daug nesisielojant dėl pasėlio likimo, — nes augimą ne mes, o Dievas duoda.

Mums nereikia viską pateisinti, bet reikia išmokti viską atleisti. Ne viską pasisavinti, bet visame ieškoti tiesos trupinėlio.

II-sis Vatikano susirinkimas sako: „Kas be savo kaltės neišpažįsta Kristaus evangelijos ir jo bažnyčios bet nuoširdžiai ieško Dievo ir veikiamas malonės, stengiasi savo darbais vykdyti Jo valią, kaip ją diktuoja jo sąžinės balsas, tas gali pasiekti amžinąjį gyvenimą". Todėl mes turime vengti žmogaus individualybės žalojimo, nes toks žalojimas yra dvasios gesinimas. Pagrindinė krikščionio nuotaika turi būti nuolankumas. Susigindijus reikia žiūrėti, kad mūsų žodis tarnautų ne mums patiems, ne mūsų tvirtinimams pagrįsti, bet labiau tiesai iškilti, jai artimo akyse aiškiau sušvisti. Gerai suprasta ir objektyviai išreikšta tiesa gina pati save. „Iš visų žodžiais ar net žvilgsniais padarytų žaizdų sunkiausiai pagydomos tos, kurias padaro pajuoka ir panieka" (Balsac).

Siekiant tobulybės ir pažangos kantrybė vaidina didžiausią vaidmenį.

Kantriai pakęsdami priimame Dievo valios siunčiamą kryžių. Gi stengdamiesi viską atnaujinti Kristuje pirmoje eilėje turime išmokti visu nuoširdumu tarti: „Teesie Tavo valia" ir tą valią priimti.

Juozas Petraitis

MES IR LIETUVA

Šiandien mes stovime antroj pusėj geležinės uždangos, kurios esamose sąlygose negali pralaužti ir jokia pasaulinė galybė. Todėl ši tema neturi nei pradžios, nei pabaigos ir, šia tema kalbant, nelaukime receptų, kurie dar nebuvo mūsų išbandyti. Mes, kaip ideologinė grupė, negalime turėti savo atskiros politikos Lietuvos atžvilgiu, bet privalome vadovautis mūsų išeivijos vyriausiųjų organų direktyvomis. Gaila, kad šiandien tie mūsų vyriausieji organai neranda savo tarpe bendros kalbos, kas mažina jų autoritetą, o tuo pačiu pavienis tautietis nesijaučia saistomas jų direktyvomis, jei jos jam dėl kurių nors priežasčių nepriimtinos.

Mūsų visą tautą jungia vienas bendras tikslas — atgauti laisvę. Taip pat žinojimas, kad Sovietų Sąjunga su savo eksportuojamu komunizmu yra ta Dievo rykštė, kuri plaka ne tik mūsų tautą, bet ir visą pasaulį. Tik Raudonosios Imperijos žlugimas atneš mums laisvę. Jau yra plyšių tos imperijos pamatuose, ir su viltimi stebime vis stiprėjančią reakciją prieš Sov. S-gą Vakaruose. Iš kitos pusės taip pat su nusivylimu stebime tuos pačius Vakarus savo ekonomine politika veikiančius prieš save. Taigi, mes priklausome tokiai karalystei, kuri biblijos žodžiais yra suskilusi savyje. Tad kur stovime mes, mažos tautos išeiviai, šios politinės nesąmonės akivaizdoje?

Kad ir turėdami vieną bendrą tikslą, pirmoj eilėj turėtumėm nusistatyti bendrą liniją kai kuriais, dažnai mus skiriančiais klausimais. Čia įeitų netolimos mūsų istorijos teisingas interpretavimas, išsiaiškinimas kai kurių faktų nepriklausomybės praradimo išvakarėse, bendravimo formos su savo kraštu ir būdai jam padėti nelaižant rankos, kuri mus plaka.

Netolimos mūsų praeities, t.y. nepriklausomybės laikotarpio traktavimas. „Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia". Tą principą mes privalome perduoti savo vaikams ir būsimąjai kartai. Jei per mūsų valstybės kūrimosi 23-jų metų laikotarpį ir būta klaidų,

---

Šios idėjos buvo pateiktos Australijos ateitininkų suvažiavime 1981 m. Autorius prašo šiame straipsnyje pateiktas idėjas laikyti ne kieno nors „oficialia", bet jo paties asmenine nuomone.

trinties, politinės nesantaikos, tai visa tai šiandien turėtų būti užmiršta, kaip kasdieninio gyvenimo neišvengiamas faktas. Vakarų subrendusiose demokratijose mes matome daug didesnių ydų, negu, kad pas mus buvo. Mūsų jaunoji karta turi idealizuoti mūsų Lietuvą, kurią mes patys kūrėme. Todėl neprisidėkime prie tų, kurie niekina mūsų praeitį, norėdami pateisinti dabartį.

Iš to sekantis žingsnis — nesmerkime savo vadų, kurie kritišku momentu darė sprendimus Stalino tankų triukšme ir be mažiausios galimybės pakreipti įvykių eigą. Daugumas iš jų užmokėjo savo gyvybe ne dėl vienokio ar kitokio sprendimo, bet dėl to, kad jie nedezertyravo iš savo posto. Joks Saliamonas, jokie genijai buvusiose sąlygose nebūtų sulaikę raudonosios armijos žygio į Lietuvą ir į Europą, taip kaip dabar niekas nesulaiko jų ekspansijos už Europos ribų.

Niekas neabejoja, kad rusų invazijos metu visa tauta būtų ginklu pasipriešinusi, jei toks įsakymas būtų duotas. Kokie būtų to pasipriešinimo rezultatai — niekas nežino. Kaip žinome, pasipriešinta nebuvo ir už tai kaltė metama vyriausybei. Kartojant Laisvės Varpo šūkį — kas negina laisvės, tas nevertas jos — išeivijoje įrodinėjama, kad reikėjo gintis, ginantis trauktis į Vokietijos pasienį ir jį pasiekus pasiduoti vokiečiams. Sakoma, tuo būdu būtų užregistruota istorijai mūsų tautos pasipriešinimas ir tuo apginta tautos garbė. Šioji nuomonė yra populiari, bet ne reali.

Faktai rodo, kad tai yra grynai teoretinis išvedžiojimas, nesusivokiant tuometinėje mūsų kariuomenės padėtyje. Pirmoj eilėj, tuo laiku mūsų kariuomenei vadovavo gen. Vitkauskas, Trojos arklys mūsų kariuomenėje. Jis, iš anksto žinodamas savo raudonųjų bosų planus, išsklaidė atskirais daliniais kariuomenę po poligonus. Be jo įsakymo joks dalinys negalėjo pastoti kelio raudonajai armijai, o jei ir būt pastojęs, būtų buvęs sunaikintas čia pat vietoje be jokios galimybės trauktis į vakarus. O jei ir būtų pasiekęs Vokietijos sieną, nebūtų galėjęs per ją peržengti pagal dar šiltą Ribbentropo-Molotovo susitarimą. Prisiminkime, kad Vakarų sąjungininkai nepriėmė sumuštos vokiečių rytų armijos pasidavimo, o perdavė ją rusams. Tad nekartokime salioninių strategų nepagrįstų išvedžiojimų, o skaitykimės su realybe.

Taip pat, nesiorientuojant politinėje padėtyje, sakoma, kad mūsų vyriausybė turėjo pasitraukti į Vakarus ir ten sudaryti egzilinę vyriausybę. Į kur? Į Vokietiją, kur pats legalus valstybės prezidentas Smetona buvo internuotas ir pulk. Škirpa, laikinosios vyriausybės galva, buvo laikomas naminiame arešte? Vėl užmirštame, kad vokiečiai su rusais jau buvo pasidalinę Lietuvą. Į Švediją — kaip į ją pakliūti, o kurie ten pakliuvo ar nebuvo išduoti raudoniesiems? Į Ameriką, kurios prezidentas Rooseveltas sukūrė Sovietų Imperiją? Į Angliją, kur pats Churchill savo rankomis sulikvidavo lenkų egzilinę vyriausybę sovietams paspaudus? Žodžiu, ieškodami atpirkimo ožio, skaitykimės su faktu, kad Lietuva kaip šapelis ištvinusios upės buvo nunešta į raudonąją jūrą, drauge su daug didesniais ir galingesniais likimo draugais.

Tad neklaidinkime mūsų jaunosios kartos dėl mūsų tautos tragedijos ir nekaltinkime savęs, kuo mes nesame kalti.

Grįžkime į dabartį. Šiandien geležinė uždanga skiria mus nuo savųjų. Kuo mes galime jiems padėti ir kokie turėtų būti mūsų santykiai su savuoju kraštu?

Nesant kultūrinių ryšių su Lietuva be komunistinės propagandos mus „šviesti", atrodo, kad tik materialinė pagalba yra mums prieinama. Kitaip sakant, siuntiniai. Kas jų nesiuntė? Bet ar ne laikas pagalvoti, kad savaisiais siuntiniais mes daugiau šelpiame rusus, o ne savuosius lietuvius? Raudonieji yra geri psichologai ir žino, kad mums jokia auka nėra per didelė, jei tai liečia mūsų artimuosius. Todėl muitų ir kitokių kombinacijų pavidale rusai pasinaudoja daug daugiau, negu lietuviai. Tad verta pagalvoti, ar mes neprisidedame savo siuntiniais prie Sov. Imperijos stiprinimo, taip kaip kad daro Vakarai bizniaudami su jais. Savaime aišku, šiuo reikalu negali būti bendros taisyklės, o apsisprendžiama individualiai.

Kelionės į Lietuvą. Jaunimui taip, mums — ne. Mūsų jaunimas, ten nuvykęs, kad ir iš tolo, bet vis dėlto pamato komunistinį rojų, savo kraštą, kuriame šeimininkauja svetimieji, ir sąmoningą lietuvį. Jis grįžta atgal jau kaip tikras lietuvis, o ne kaip internacionalinis emigrantas. Aišku, tai kainuoja pinigą, bet šiuo atveju jis apsimoka. Mes, senieji, ten vykstame tik patuštinti savo kišenes, nepasiekę to tikslo, ko mes ten važiuojame dėl judėjimo laisvės suvaržymo. Tai ko ten važiuoti?

Svečiai pas mus. Taip, jie yra visi laukiami kaip svečiai. Čia jie pajunta laisvę, turi galimybės palyginti sistemų skirtumą, pasiskaityti laisvos literatūros ir grįžta namo su kitomis idėjomis, negu kad atvažiavo. O idėjos sklinda...

Kas kita su gastrolieriais, kurie atvažiuoja mus palinksminti. Mes neabejojame, kad mūsų tauta turi daug įžymenybių įvairiose srityse ir tuo mes didžiuojamės, bet mums nepriimtina, kad tos gastrolės planuojamos Maskvoje. Todėl, nežiūrint, kad ir kaip širdis trauktų į svečio koncertą, jis yra mums ne pakeliui. Kas skaito, kad neprivalome meno maišyti su politika, tas yra jau raudonosios propagandos suvystytas.

Šiuo metu vis dažnėja užrašymas turto testamentu savo artimiesiems Lietuvoje. Kaip iš praktikos žinome, rusas pasiima iš jo liūto dalį. Pagalvokime, kaip to išvengti.

Kaip minėjau, tema yra be pradžios ir be galo. Viena, ko mes visi turime siekti — palikti jaunajai kartai Lietuvos vaizdą nesuteptą, ypač politiniais atspalviais, kurių jie nesupranta. Santykiuose su Lietuva vadovaukimės dėsniu, kad savo pinigais ir veiksmais nestiprintumėm komunizmo imperijos. Stiprinkime tuos veiksnius, kurie tą imperiją griauna. O ji yra Katalikų Bažnyčia. Ji yra mūsų religinė ir tautinė tvirtovė. Ji yra remtina visais būdais per Religinės Šalpos kanalus, kuriai vadovauja mūsų vyskupai išeivijoje. L. K. Federacija šiai akcijai vadovauja Australijoje. Religinės šalpos organizavimas yra vienas iš didžiųjų uždavinių, kur Ateitininkų Sąjunga turėtų būti pirmose vykdytojų eilėse.

OLEGAS TRUCHANAS

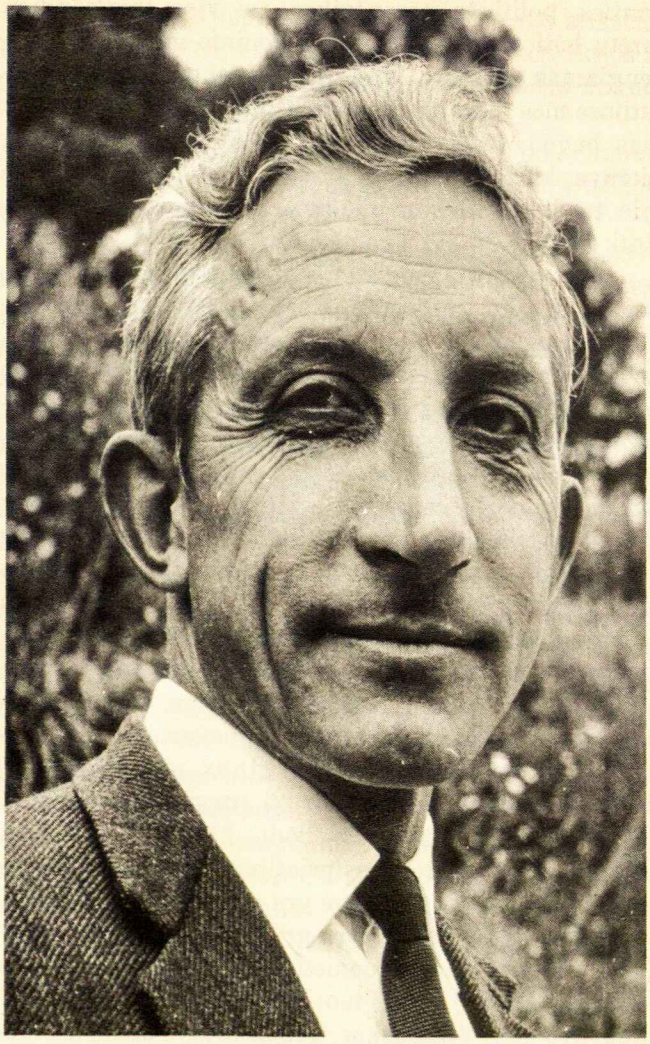

Jei mes galime pakeisti kai kuriuos savo nusistatymus
po mūsų kojomis esančios žemės atžvilgiu...
Jei mes galime atsisakyti nugalėtojo vaidmens
ir priimti užvaizdo vaidmenį...
Jei mes galime pasisavinti žvilgsnį,
kad žmogus ir gamta sudaro vieningą visumą...

— Olegas Truchanas

Šie žodžiai yra įrašyti jo paties gyvenime. Darbais ir žodžiais jis pasakė kažką labai svarbaus — pirmiausia toj pačioj saloj su juo gyvenantiems, pasiruošusiems dėl pragmatiško išskaičiavimo sunaikinti vieną gražiausių ne tik tos salos, bet ir visos Australijos gamtos plotų; bet galutinai jis pasakė — visiems šios Žemės gyventojams žavėtis, branginti, išlaikyti, apsaugoti ir puoselėti šios planetos gamtos grožį...

Apie Olegą Truchaną sužinojau tik po jo mirties, jam žuvus gelmėse tos pačios upės, kurią norėjo išsaugoti. Žuvo jis paskutinėje kelionėje Gordono upe, foto aparatu užfiksuodamas ir savaip išsaugodamas grožį tos apylinkės, kurią netrukus turėjo paliesti mechanizuota žmogaus letena. Pomirtinė knyga jo atminčiai *The World of Olegas Truchanas* buvo iliustruota tais jo nufotografuotais vaizdais... Gaivalingai sraunia srove putojančios, pro kalnų tarpeklius besiskverbiančius sangvinikės upės... Melancholiškai tyvuliuoją, mėlyną dangų ir juos apglėbusius kalnus atspindį stiklialygūs ežerai... Stačių kalnų uolų sienos. Rūkais pridengtos žaliai banguojančios kalvos...

Tasmanija — toji Lietuvos dydžio nuo Australijos žemyno atplyšusi ir į pietryčių pusę paslydusi sala — taip ir liko mano atminty savo įspūdingais, nepamirštamais Olego Truchano foto aparato užfiksuotais vaizdais. Visai nesitikėjau, kad po kelių metų tuose pačiuose Tasmanijos pietvakarių kalnuose, kuriuos Olegas su kuprine pėsčias išvaikščiojo, aš važiuosiu automobiliu asfaltuotu keliu, klausydamas jo sesers Ninos pasakojimo apie jo vaikystę, jaunystę ir brandaus gyvenimo siekimus. Jo tėvas — Suvalkų trikampio lietuvis, motina — rusė-ukrainietė nuo Šiaulių... Jo kelias — Lietuva, Bavarija, Tasmanija...

„Čia toj upėj, tik kiek toliau — Olegas žuvo", pratarė Ninos vyras, Aleksandras kimiu balsu. Nuo milžiniškos betoninės užtvankos viršaus žiūrėjau į tarpukalnio uolų žiotis, kur

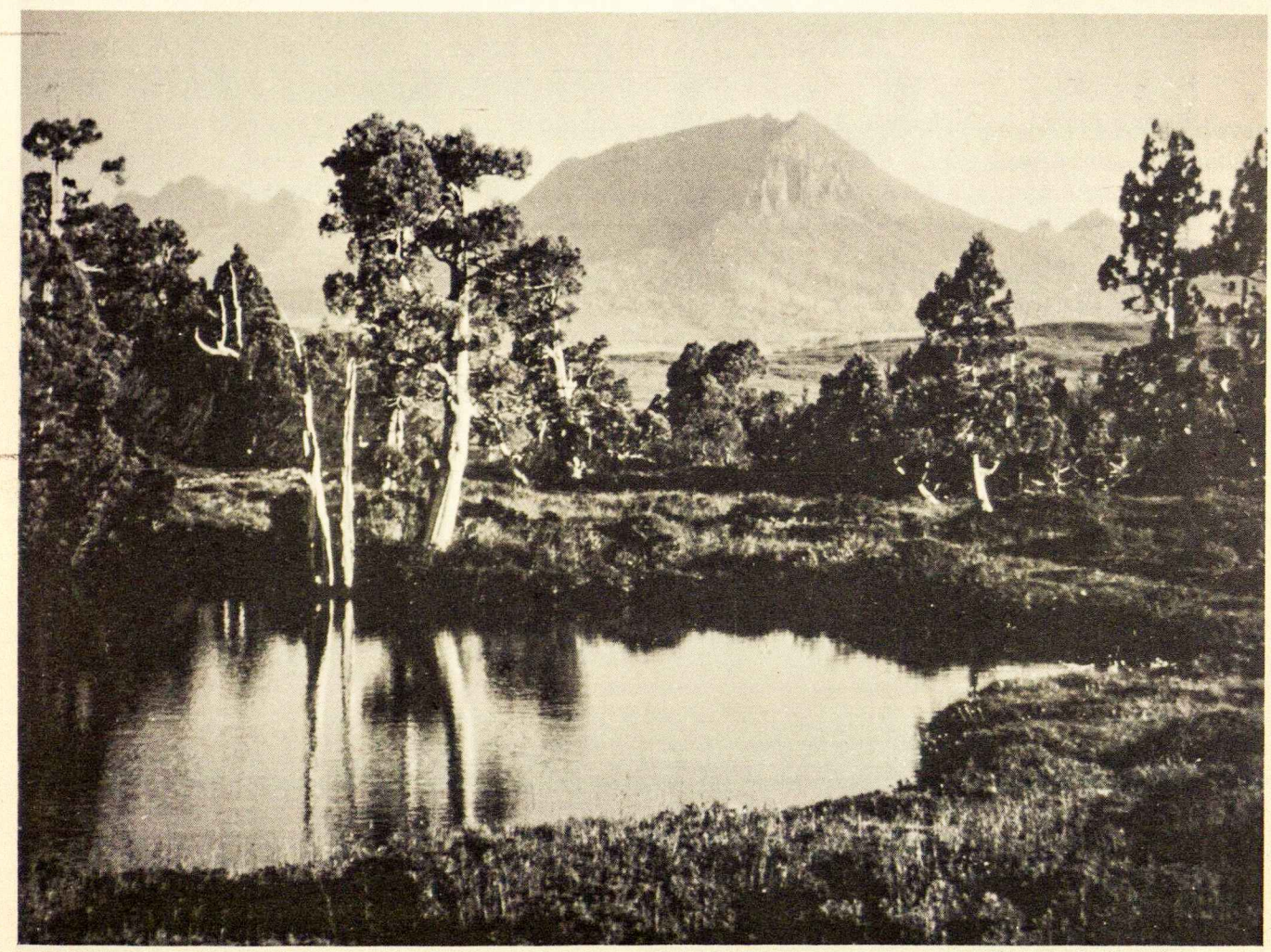

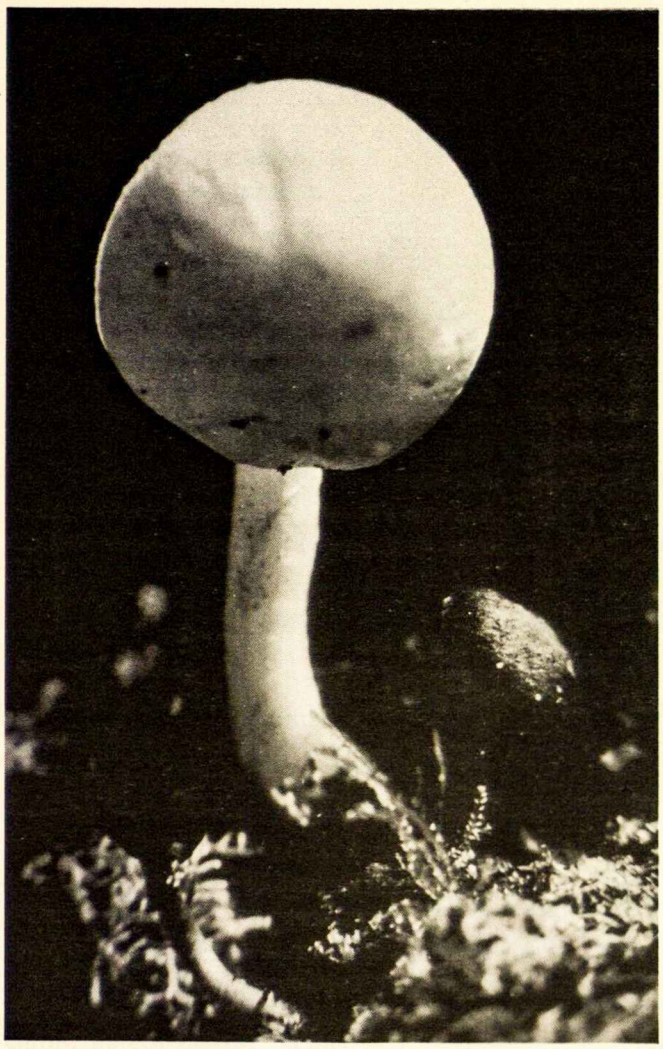

žemai, žemai telkšojo užtvankos betono suvaldytos, nusekusios upės vaga. Toks pat likimas — žmogaus ir gamtos...

Gordono upė... Šimtų pėdų aukščio tarpekliuose įsispraudusi, gili, srauni upė, ilgą laiką neprieinama, laikoma pro kalnus tuneliu pratekančia upe, 1928 m. drąsuolių žvilgsniais ir kojomis pasiekta, bet pilnai neištirta... 30 metų praėjo, kol lietuvis Olegas, prasiskverbęs vienas pro putojančius krioklius, pavojingus verpetus, pro vandeny pasinėrusias grėsmingas uolas, ištyrė ją pėdą po pėdos...

Žmogus turi paskirtį, kuriai net nežinodamas ruošiasi... O gal — tiksliau — žmogus kuria save, savo gyvenimą ir tuo pačiu susikuria savo paskirtį. Taip ir Olegas Šiauliuose išmoko plaukti ir buriuoti... Su partizanais norėjęs ginti tėvynę, pajutęs kovos beviltiškumą, pasitraukė į Vakarus... Bavarijoj išmoko fotografijos ir alpinisto meno. Bet tik Tasmanijoj surado, ko ieškojo. Visais įsigytais talentais būti ne gamtos pavergėju, bet jos užvaizdu — tirti, fiksuoti žavesį iššaukiančius vaizdus, kad tik tas grožis — ir vaizduos ir tikrovėj — būtų vertinamas, globojamas ir perduodamas ateisiančioms kartoms toliau žavėtis.

Iš visų lietuvių Olego Truchano vardas žinomiausias visoj Australijoj. Jo atminčiai susuktas dokumentinis premijuotas filmas. Pomirtinė jo atminčiai skirta knyga išleista keliom laidom. Tasmanijoj kalno viršūnė pavadinta jo vardu. Jo įkvėpti jo darbą tęsią žmonės šįmet įstengė teismu sustabdyti antros panašios užtvankos ir didelių plotų užtvindinimo planus. Šiame *Ateities* numeryje jo užfiksuoti Tasmanijos gamtos grožio vaizdai yra jo turtingo palikimo tik maža dalelė.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Kęstutis Trimakas

JUOZAS ALMIS JŪRAGIS

ŽVAIGŽDĖ IR ŽMOGUS

Išaušta dienos, temsta naktys, ateina vasaros ir žiemos,
Praeina greitai daug dienų, vis naujo lūkesčio pilnų,
Ir aš, kiekvieną jų kaip dovaną priėmęs,
Keistų vilčių užburtas, nuo aušros iki nakties vien nerimo akordais gyvenu. — —

Budėdamas nakties ramybėje, girdžiu — Visatos begalinėje tyloje amžių žingsniai aidi,
O praregiu staiga, kad ir žvaigždynai tie ne amžini...
Štai krito, sudegė žvaigždė — erdvių auksinio rašto viena raidė,
Sudeginusi savo paslaptį atsiskyrimo paskutinėje ugny. — —

Gal liko pelenai, kuriuos blaškys ten toliuose per amžius šalti vėjai,
O niekas dingusios žvaigždės padangėje nepasiges. — —
Ir sudreba širdis, žmogaus likimo paslaptį atspėjus:
Kaip ta žvaigždė, kaip ta šiesi žvaigždė pradingsime ir mes...

Praeina viskas žemėje. Žmogus čia žvaigždei laikinajai lygus —
Tik mirksnio švystelėjimas pasaulių sąrangos milžiniškam plane,
Tartum maža žolytė, pakelėj šalia akmens išdygus,
Pasigėrėti trumpą laiką Dievo saule auksine

Ir iškeliauti iš gyvenimo atgal sugrįžt neleidžiančiu keliu,
Širdim dar neapėmus amžių muzikos, palikus žavesį Visatos spindulių.

PAŽINIMO METAS

Šakas užlaužia senos liepos sielvartingai,
Jų puošnų rūbą drasko piktas vėjas.
Numirę lapai man takus apsninga,
Ir gimdo liūdesį širdy ruduo, audrų nešėjas.

Ir aš jaučiuosi vėjų nugalėtas,
Kai paskutinis gelsvas lapas krinta,
Kai pavėlavęs paukštis ieško nakčiai vietos,
Kai takas dingsta rūko labirintuos...

Tarp nuogų medžių aš jaučiuosi nuogas,
Nustojęs to, kas širdžiai džiaugsmą duoda,
Nepanaudojęs laimei svarbią progą,
Praradęs Rojaus stebuklingą sodą. — — —

Liepsnoja žvaigždės tolimos platybėje visatos,
prie žemės prisiglaudęs miręs lapas tyli...
Dabar atėjo pažinimo metas,
Kodėl gyvenimas ir lūkesčiai apvylė. — —

IŠKELIAUJANT

O Viešpatie, keliaut išeisiu,
Neleisk man vieškeliuos paklysti,
Kad nenuvystų man be vaisių
Žiedais pražydusi jaunystė.

O Viešpatie, keliaut išeisiu,
Neleisk man vieškeliuos paklysti. — —

Pasaulis visas — tavo sodas,
Leisk jame rasti saugią vietą,
Kad norai ir troškimai godūs
Nustelbti dvasios negalėtų. — —

Pasaulis visas — tavo sodas,
Leisk jame rasti saugią vietą...

VASAROS KRONIKA

Vasaros kronika —
Veronika.
Mergaitė kaip rugiagėlė,
saulės ir vėjo mylimoji.

Nebemačiau dangaus mėlynės —
tiktai akis.
Akis mėlynas. Dideles.
Į širdį tiesiai žiūrinčias.
Mėlynoji susižavėjimo vaivorykštė
virš mano pasaulio suposi
stebuklinga. — — —

Kiekviena smilga,
kiekvienas dobilas
džiaugsmu žydėjo.
Sodas brandino džiaugsmą.
Iš vėsaus šaltinio
gėrėme džiaugsmą.
Upėje džiaugsmas plaukė.
Ir spindulingi debesys
tartum Čiurlionio nutapyti
džiaugsmu mus vainikavo...

O vasara, vasara!
Verute, Vera,
Primavera,
kaip gražiai mūsų širdys žydėjo!

Jauni mes buvome. Drovūs.
Laukus išvaikščiojom,
griežlė mums grojo rugiuose,
žvaigždes suskaitėme,
aušra mus pasivijo.
Nenulenkėme smilgos, nesutrypėme dobilo,
nenukrėtėm rasos. — — —

Kaip dvi tiesios, baltos žvakės
liepsnojome ant vasaros altoriaus
kartu,
bet viena kitos
nepaliesdamos...

Atėjo ruduo —
pasibaigė vasaros burtai.
Atsiminimai liko skaidrūs,
Šviečiantys visam gyvenimui.

Vasaros kronika,
šimto ir vienos dienos kronika —
Veronika. — — —

NORS VIENĄ ŽVAIGŽDĘ

Viešpatie,
nors vieną tikrą
mano žvaigždę
tamsioje padangėje
duoki man.

Nors vieną žvaigždę. — — —

Tokią žvaigždę,
kuri man niekada užgesti
negalėtų,
kurios pasiekti niekada
aš negalėčiau,
kad visada,
visada
laikyčiau žvilgsnį,
nukreiptą į erdves,
į Tavo Veidą
amžinos Visatos begalybėje...

GEROJI DIENA

Velykų rytmečio aušra,
linksmai nušvitusi, sakys:
išaušo štai diena gera,
diena Prisikėlimo.
Pažvelk nušvitusia akim
į saulę, žiedą, žvakę,
į lieknaūgę palmę,
vilties gera šviesa spindės
į pačią sielos gelmę.

Velykų vakaro žara
auksiniu atšvaitu sakys:
praėjo štai diena gera,
diena Prisikėlimo,
ir Viešpats buvo su mumis
per dieną visą,
dėl to taip buvo čia šviesu,
dėl to taip buvo čia jauku,
ir debesys užplaukt nedrįso...

Diena gera praėjo.
Keliauk gyvenimo taku —
kaip tie du į Emausą —
nebūsi vienas.
Visi keliai bus saugūs.
Praeina dienos,
o Kristus lieka su mumis
kaip mūsų draugas.

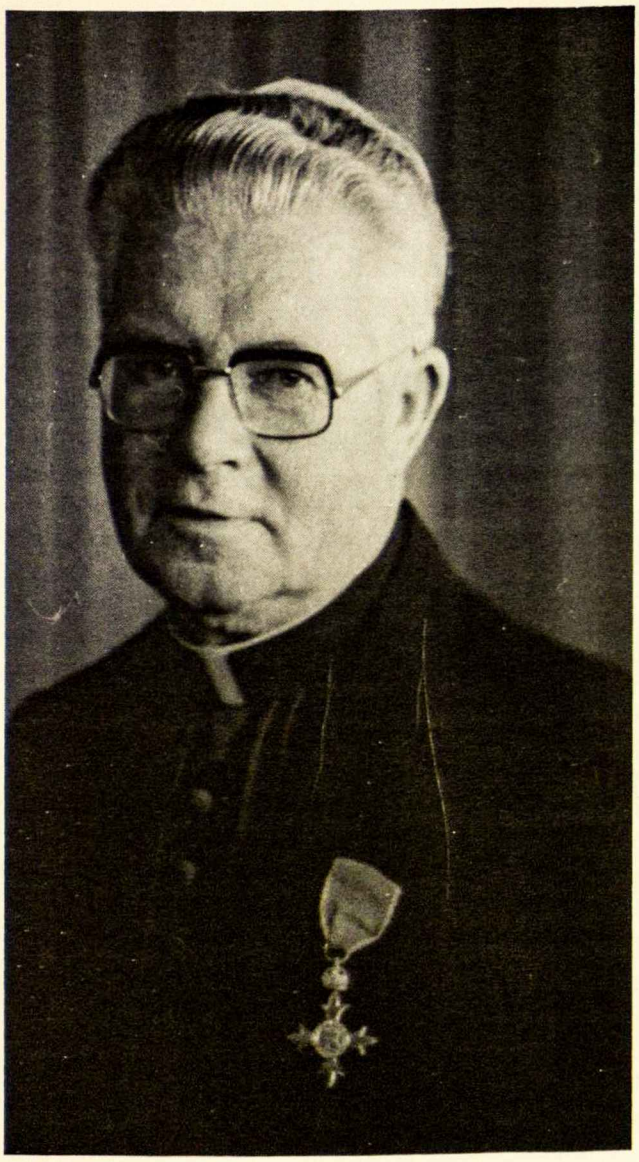

PREL. P. BUTKUS — AUSTRALIJOS „ATEITIES“ MECENATAS

Prel. Petras Butkus stambia 800 amerikietiškų dolerių auka tapo Australijos ateitininkams skiriamo „Ateities“ žurnalo specialaus numerio mecenatu. Jis yra ateitininkas jau nuo 1925 metų. 1950 m. jis tapo Sydnėjaus lietuvių kapelionu, o nuo 1953 m. Australijos lietuvių sielovados vadovu. 1956 m. Sydnėjaus mieste įkūrus ateitininkus, jis tapo jų dvasios vadu. 1981 m. jam buvo suteiktas karalienės Elzbietos II M.B.E. medalis (Most Excellent Order of the British Empire) „už tarnybą religijai, lietuvių bendruomenei ir jaunimui“. 1982 m. popiežius Jonas Paulius II jam suteikė prelato titulą.

MANO ATEITININKIŠKO KELIO APYBRAIŽA

Prel. Petras Butkus, MBE

Į ateitininkus įsijungiau 1925 m. Raseinių valstybinėj gimnazijoj, būdamas pirmoj klasėj, ypač pajutęs spaudimą iš „Atžalininkų“ grupės (kaip varpininkai ar pan.), kurie tuo laiku Raseinių gimnazijoj buvo gana aktyvūs, leido net savo laikraštėlį „Aras“, nes buvo labai remiami kairiųjų, net komunistuojančių mokytojų. Tik atvykus jaunam kapelionui kun. Povilui Durasevičiui ateitininkų veikla sustiprėjo.

Tarsi išsigandę tos veiklos, gimnazijos pedagogų taryba, vadovaujama direktoriaus Baltraus Grybės (nekataliko), nutarė uždaryti gimnazijoje visas organizacijas jau 1928 m. Ateitininkai neužsidarė, o perėjo į pogrindžio slaptą veiklą. Kai 1930 m. ateitininkai buvo visoj Lietuvoj uždaryti, mes jau buvome „pakaustyti“ ir slaptame veikime prityrę.

Raseinių sename domininkonų vienuolyne buvo daug slaptų buveinių. Tiesa, kapelionas jau pas mus neateidavo, bet mes jį aplankydavome. Mus lankydavo studentai ateitininkai, buvę moksleiviai.

To laiko sąlygomis buvo didelis įvykis 1931 m. rudenį — mūsų ateitininkų kuopos vėliavos pašventinimas. Buvo prof. Pr. Dovydaitis, aukštų svečių, kunigų, studentų ir moksleivių iš Šiaulių, Kražių ir Tauragės. Sąjūdis didelis.

Pirmadienį bijojome eiti į klases, bet gimnazijos vadovybė ar nesusigaudė, ar buvo įvykio pritrenkti, ar nežinojo, kaip reaguoti? O ateitininkų vėliava stovėjo šalia altoriaus Raseinių domininkonų didingoje bažnyčioje.

Reakcija prasidėjo vėliau. Kuopos pirmininkas Vladas Baltrušaitis buvo mano klasės draugas (VII kl.) ir gyvenome viename bute. Užgavėnių metu jis nuvyko į ateitininkų kursus Kaune. Tautininkas direktorius Pranas Gipiškis kažkaip užuodė ir pradėjo tardymą. Pakliuvo per „Romuvą“, mat pasiūlė direktoriui ją užsiprenumeruoti. Jis buvo pašalintas iš 7-tos klasės.

Po kurio laiko buvau ir aš tardomas inspektoriaus Radvilo, kuris reikalavo išduoti draugus. Tuo metu buvau ateitininkų vyrų kuopos pirmininku. Tikėjausi to paties likimo, kaip ir draugas Baltrušaitis, bet kažkaip kažkas užtarė ir su dideliais įspėjimais buvau paliktas gimnazijoje su sumažintu elgesio pažymiu — 3. Gal tai įvyko dėl to, kad buvau geras mokinys ir ligi tol neturėjęs sumažinto elgesio.

Tų įvykių „pakaustytas“ 1932 m. vasarą, niekam nieko nesakęs, net nuo tėvų nuslėpęs, išvykau į Kauną ir įsijungiau į prof. Pr. Dovydaičio organizuotą „Gamtos draugo“ 10 dienų ekskursiją garlaiviu, iš

Kauno, ligi Nidos ir Palangos. Tai yra mano patys gražiausi atminimai Lietuvos gamtos, ateitininkų ir savo jaunystės. Truputį ir bijojau, nes tada buvo areštuotas prof. Dovydaitis. Į 8-tą klasę grįžau visa galva aukštesnis už kitus. Bijojau, nes Palangos bažnyčioje mačiau savo klasės auklėtoją mokyt. Maknicką, kuris buvo tautininkas.

Aštuntoje klasėje iš 18-os mokinių buvome su Bronium Urbeliu (jo likimo nežinau) tik du ateitininkai. Tai buvo gera tolerancijos pamoka, nes klasėje buvo žydų ir rusų, skautų ir ateitininkų, o kaip vėliau paaiškėjo, net ir komunistų. Bet sugyvenome geriau, negu šiandien lietuviai.

1933 mokslo metų pabaigoje buvo nuoširdžiai atsisveikinta su Raseinių ateitininkais ir aš su brandos atestatu pradėjau studijas Telšių Kunigų seminarijoje. Keista buvo patirti, kad čia ateitininkai uždaryti, mat, buvęs infiltruotas kažkoks tautininkų šnipas, o kadangi Seminarija gaudavo valdžios pašalpą, tai bijo jos netekti.

Bet mano ryšys su ateitininkais nenutrūko. Jungiaus per „Ateitį“, o vasaros atostogose dalyvaudavau ateitininkų stovyklose Žemaitijoje: Plungėje, Plateliuose, Truikiniuose. Ypač stiprų įspūdį paliko ateitininkų kongresas Telšiuose, rodos, 1936 m. su prof. K. Pakšto garsiuoju iššūkiu — pasukti Lietuvos laikrodį 100 metų pirmyn.

Kaip tradicija, beveik kasmet per šv. Baltramiejaus atlaidus Nemakščiuose — mano tėviškėje Lekave vykdavo studentų ir moksleivių susirinkimai. Panašiai atlaidų metu yra buvę Kražiuose, Batakiuose, Tytuvėnuose, Betygaloje ir kitur. Per vienas atostogas paruošiau vaidinimą „Amerika pirtyje“ pas savo pusbrolį Petrą Šimaitį.

Daugiausia padėdavau pavasarininkams tai paskaitomis, tai sporto instrukcijomis. Nemakščiuose sudariau ir ištreniravau futbolo ir krepšinio komandas. Vyrus išmokiau piramidžių sporto. Suorganizavau Nemakščiuose Raseinių rajono pavasarininkų kongresėlį.

1939 m. tapęs Tauragės Mokytojų seminarijos kapelionu intensyviai dirbau su seminarijos ir gimnazijos ateitininkais. Nepalioviau dirbęs ir rusų okupacijoje, tik tada veikla buvo mažais būreliais — penketukais, bažnyčioje. Deja, to metų veiklesniųjų ateitininkų dalis buvo išvežta į Sibirą.

Veikla tremtyje

1945 m. rudenį buvau Tuebingen'o studentų ateitininkų atkūrimo posėdyje ir įsijungiau jų veiklon. Buvau kviečiamas organizuoti moksleivių ateitininkų atkurtose lietuvių gimnazijose, bet atsisakiau, nes norėjau studijuoti.

1950 m. atvykus kapelionu į Sydnėjų, buvo „pučiama migla“ neva dėl jaunimo vienybės nesteigti ideologinių organizacijų. Tuo pasinaudojo ekstremistai ir čia įsteigė šviesininkus — liaudininkų sukurtą pakaitalą varpininkams. Tada pradėjau organizuoti ateitininkus. Taip 1954 m. per Sekmines buvo įkurta Sydnėjaus ateitininkų arkiv. Jurgio Matulaičio kuopa.

Sydnėjaus Ateitininkų valdyba: Sėdi iš k. į d.: Aldona Stasiūnaitienė, prel. P. Butkus, Dvasios vadas, Jadvyga Burokienė moksleivių vadovė-globėja. Antroje eilėje stovi: Edvardas Lašaitis, V. Juška ir Antanas Kramilius sendraugių pirmininkas.

Prasidėjo gyvas ir prasmingas veikimas. Susirinkimai vykdavo daugiausia šeimose rotacine tvarka. Vyko paskaitos, diskusijos ir meninės programos, vieši pasirodymai šventėse, ekskursijos, ateitininkų vakarai, net ir stovykla. Ypač išaugo metinė Kristaus Valdovo šventė — su iškilmingomis pamaldomis ir akademija, kurios metu duodavo priesaiką vis nauji ateitininkų nariai.

1959 m. Kristaus Valdovo šventėje buvo pašventinta (kun. P. Butkaus) Sydnėjaus ateitininkų labai puošni ir meniška vėliava, kuri iki šiandien nešama iškilmėse.

1959 m. pabaigoje buvo formaliai sukurtas jaunesniųjų ateitininkų būrelis, vadovaujant kun. Butkui, globojant M. M. Slavėnienei. Jo veikla kurį laiką buvo ypatingai gyva, pasireiškusi ir viešumoje jaunųjų dainomis, paruoštomis kun. P. Butkaus, ir tautiniais šokiais, išmokytais A. Laukaitienės, tiek savo metinėse šventėse: Kristaus Valdovo, šv. Kazimiero bei Motinos dienoje, kartu su skautais, o net ir kariuomenės bei Tautos šventėse. Buvau išmokęs daugiau kaip 30 dainų ir apie 15 giesmių, kurias giedodavo jaunimo Mišiose St. Joachim's bažnyčioje. Bet... jaunimas išaugo, išsiskirstė.

Tik 1980 m., mano paraginti, vėl nauja banga ateitininkų, ypač jaunimo jau iš tų ateitininkų, kurie bendraudami buvo sukūrę šeimas, dabar jų atžalos — jaunimas ir moksleiviai vėl per Sekmines daugiau kaip 20 jų davė moksleivio ar jaunojo ateitininko įžodį. Čia ypač daug rūpesčio ir darbo įdėjo mokyt. Jadvyga Burokienė ir ateitininkų sendraugių pirm. A. Kramilius. Jaunieji, būdami labai užimti sportu, tautiniais šokiais ir sekmad. mokykla, suranda laiko ir susirinkimams, kurie vyksta kiekvieną mėnesį, turėjo žiemos stovyklą, iškylą, savo metinę šventę. Vėl sėkmingai vyksta jaunimo Mišios, kurioms vadovauja ateitininkai. Džiaugiuosi vėl būdamas su jais ir jiems padėdamas.

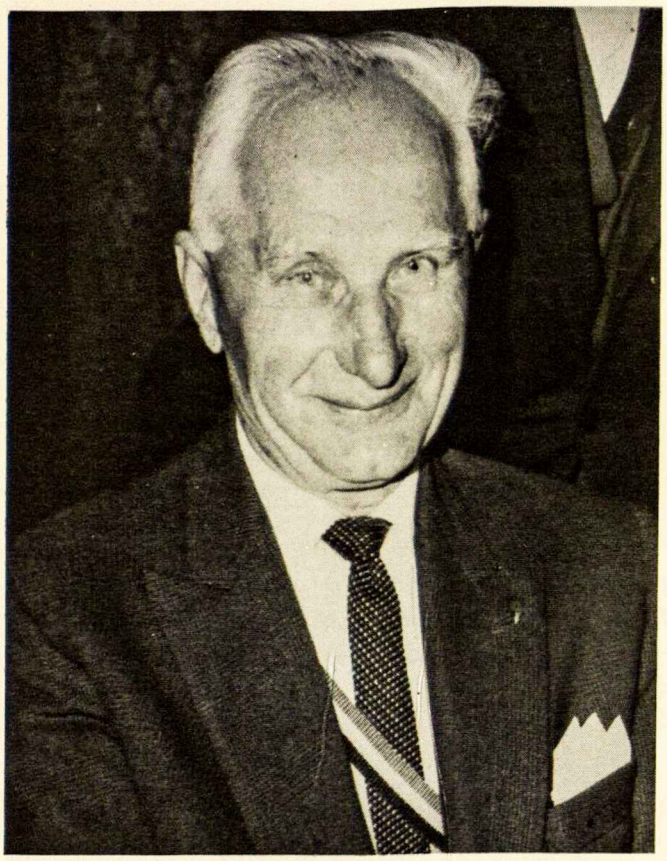

BRONIUS PLOKŠTIS

Diplomuotas teisininkas, advokatas Bronius Plokštis su ateitininkija suaugo dar gimnazisto dienomis. Vytauto Didžiojo universitete pasireiškė kaip vienas studentų ateitininkų Kęstučio korp. steigėjų.

Baigęs studijas, Bronius įsikuria Kaune, įsijungia į ateitininkų sendraugių eiles ir daugelį metų vadovauja Kauno skyriaus valdybai, eidamas pirmininko pareigas. 1938 m. išrenkamas į ateitininkų sendraugių sąjungos centro valdybą.

Beveik viską praradęs, 1949 m. Bronius su žmona ir dviem dukrelėm, imigrantu pasiekęs Australiją, įsikuria Adelaidėje. Čia 1950 m. sausio mėn. 15 d., Ateitininkų Federacijos įgaliotinio Australijai kun. dr. P. Jatulio kvietimu atvykęs į arkivyskupo rūmus ir susitikęs su trejetu kitų ateitininkų, siūlo imtis iniciatyvos sudaryti sendraugių kuopelę. Federacijos įgaliotiniui sušaukus sendraugių susirinkimą, išrinktas į valdybą, pasiima pirmininko pareigas.

Tačiau Bronius neužsisklendžia sendraugių ratelyje. Savo namuose susitikdamas su gražiu būreliu lietuviško jaunimo, nuoširdžiai rūpindamasis naujose sąlygose beaugančiais moksleiviais, pradeda organizuoti moksleivių ateitininkų kuopelę. Ją globoti pakviečia buv. mokytoją sendraugę Ag. Stepanienę. Plokščių ir Stepanų namuose daromi jaunųjų susirinkimai, ruošiamos iškylos, moksleiviai supažindinami su ateitininkų organizacija, jos istorija ir ideologija. Besiruošiant įžodžiui, pajuntamas vėliavos reikalingumas. Iškyla pinigų klausimas. Visi naujakuriai. Visų uždarbiai menki. Vos 5 ar 7 svarai į savaitę (Įsileido gi mus į Australiją tik pasirašius sutartį, kad dvejus metus dirbsime tą darbą, ir ten, kur valdžia paskirs). Visko visiems trūksta, o kišenės tuščios.

Tačiau labiausiai ir nuoširdžiausiai vėliavos reikalu besisielojąs Bronius kažkaip suranda ir paaukoja 20 svarų. Medžiaga vėliavai nupirkta, talkos būdu pagal dailininko Ant. Rūkštelės padarytą projektą pasiūta, išsiuvinėta. Adelaidėje arkiv. Jurgio Matulaičio vardo ateitininkų moksleivių kuopa gauna vėliavą. Asistuojant kūnams Broniui Ploščiui, Marcelei Gavėnienei, Agai Stepanienei ir Jonui Bardauskui, ją pašventina kun. dr. P. Jatulis. Ta proga įžodį davusius moksleivius ateitininkus su džiaugsmu sveikindamas Br. Plokštis linki visad būti ir išlikti ištikimais gražioje vėliavoje dailiai išsiuvinėtam šūkiui „Omonia instaurare in Christo".

1952 m. gruodžio mėn. gale Adelaidėje įvykusiame Australijos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavime pasigirsta piktų bei skaudžių kaltinimų lietuvių kapelionų ir ateitininkų adresu. Gruodžio 30 d. Stepanų laikiname namelyje įvykusiame Geelongo, Melbourno ir Adelaidės ateitininkų sendraugių suvažiavimo programon be grynai ateitininkiškų klausimų Br. Plokštis įtraukia Australijos lietuvius katalikus apjungiančios organizacijos bei savaitraščio klausimus. Tiems klausimams išspręsti sutarta prašyti Melbourno ateitininkus kartu su kun. Pr. Vaseriu 1953 m. sušaukti visų lietuvių kapelionų ir katalikiškų organizacijų suvažiavimą. To pasėkoje už poros metų sudaryta Australijos Lietuvių Katalikų Federacija, išleistas savaitraštis „Tėviškės Aidai".

1955 m. liepos mėn. 5 d., Br. Plokščiui sulaukus 60 m. amžiaus, Adelaidės ateitininkai G. ir J. Vasiliauskų namuose jubiliatui pagerbti suruošė iškilmingą posėdį-vakarienę. Besivaišinant prisimintas sukaktuvininko nueitas kelias, atlikti darbai, patirtos nelaimės ir skriaudos bei begalinė ištikimybė jaunystėje pasirinktam ateitininkijos šūkiui.

Bronius nuoširdžiai brangino ir Lietuvių Bendruomenės idėją. Būdamas Australijos Lietuvių Teisininkų dr-jos valdyboje, uoliai prisidėjo prie pirmojo bendruomeės statuto suredagavimo. Kaip Adelaidės atstovas dalyvavo Tarybos suvažiavimuose, buvo išrinktas Krašto Garbės Teismo nariu. Eilę metų pirmininkaudamas Teisininkų draugijai, suruošė išvykas į gamtą, pravedė ne vieno jubiliejaus vaišes. Tautos Fondui atstovaudamas, rinko aukas. Rūpindamasis parapijiniais reikalais, keliais atvejais leidosi išrenkamas į Lietuvių Caritas Inc. Tarybą.

Išėjęs į pensiją, susilpnėjus klausai, Bronius iš palengvo pasitraukė iš visų visuomeninio darbo barų, vis dažniau prisėsdamas prie rašomojo stalo, parašė atsiminimus.

Vardinių ir kitomis progomis, bičiulių būreliui apsilankius, mėgo bėgamaisiais klausimais padiskutuoti, su visais kartu padainuoti, ateitininkų veikla pasidžiaugti. Ir 85 metų sulaukęs, kiekvieną sekmadienį, visad tiesus, greitu žingsniu, pėsčias atžygiuodavo į šv. Kazimiero bažnyčią pasimelsti.

Kartą, grįžęs iš bažnyčios, pasiskundė skausmais

krūtinės srityje, prigulė. Kitą rytą, nugabentas į ligoninę, nebegrįžo. Širdis...

Būrelio sendraugių Libera giesme, o visų ateitininkų Mišių maldomis atsisveikintas, minios lietuvių palydėtas, Centennial kapinėse palaidotas. Jo kapą puošia pagal Pr. Pusdešrio braižinį nukaldintas, našlės Antaninos pastatydintas marmoro antkapis su jame iškalta prasiskleidusia ateitininkų ženklelio tulpe ir iš jos iškilusiu kryžium.

Juozas Stepanas

MOKAU ABORIDŽINŲ VAIKUS

Mokytoja Rita Rupinskaitė su savo mokinių — aboridžinų būreliu.

Atsiradau čia, kur žmonės ne balti, kur lietus lyja vasarą, kur nėra nei gatvių, nei šaligatvių, kur visur pėsčiom yra įmanoma nueiti. Kas galvotų čia praleisti metus, du, ar tris? Kas žinotų apie ką kalbu, kai pasakau, kad gyvenu Indulkana. Ar tai tikrai yra tokia vieta, ar ten žmonės gyvena?

Indulkana — tai maža vietovė, net žemėlapiuose nėra pažymėta. Ilga kelionė nuo Adelaidės į čia ir ne kiekviena mašina laimingai atvyktų. Dabar pravažiavo autobusas, visas apdulkėjęs raudonom žemėm — pilnas žmonių, kurie tikriausiai galvoja, kas norėtų čia gyventi? Kiekvieną pietų pertrauką aš matau šį autobusą pravažiuojant į Alice Springs. Kai kada anksčiau, kai kada vėliau atvažiuoja, bet vis yra keliaujančių žmonių į Australijos dykumas.

Vaizdą sunku susidaryti, kol pats žmogus nesi čia buvęs — Indulkana — nuo Adelaidės į šiaurę 1.400 kilometrų. Tikra dykuma. Gyvena čia aboridžinai, o mes balti žmonės, mokytojai, juos mokom kaip gyventi, kaip būti europiečiais. Mano klasėje tai patys jauniausieji vaikai, apie trijų - keturių metų. Aš prižiūriu vaikų darželį ir dirbu su dviem aboridžinėm. Jų vardai Wangu ir Biddy. Vaikų nemažai susirenka. Kai oras šaltesnis, jei lyja, tai mažiau vaikų, o jei šilta, saulė šviečia, nuo pat ryto daugiau susirenka. Smagu dirbti su tokiais vaikais. Sužinau apie jų gyvenimą, o aš turiu juos supažindinti su anglų kalba. Kitais metais, kai pradės mokyklą lankyti, turės bent truputį anglų kalbos mokėti.

Man prisimena, kai mes pradėjom lankyti australų mokyklą. Namuose kalbėdavom tik lietuviškai, skaitėm, rašėm, dainavom savo tėvelių gimto krašto kalba. Į australų mokyklą nuėję žinojom tiktai „hello, goodby, may I please go to the toilet?“ Reikėjo visai nuo pat pradžios mokytis anglų kalbos. Nesuprasdavom ką mokytoja sakė mums daryti. Mokytojai buvo sunkus darbas.

Tai čia irgi panašiai. Vaikai namie su tėvais, draugais kalba tiktai pitjantjatjra kalba. Susigyvenę su savo papročiais. Daro tą ką tėvai juos moko, bet jie neturi knygų, neturi televizijų, nei pieštukų, popieriaus, žaislų. Jie nori eiti į mokyklą. Viskas jiems čia nauja, smagu. Mes čia būdami mokome juos. Jie nori išmokti ir dėl to smagu būti ten, kur žmonės norėdami mokslo, atsilygina nuoširdumu.

Kai kada pasiilgstu namų, noriu pasimatyti su pažįstamais, bet tuo pačiu susiradau čia naujų draugų. Vis yra kas veikti, ką nors aplankyti — vieniša negalėčiau būti, yra vis apie ką galvoti, svajoti, planuoti. Laiko atrodo daug, bet vis kur nors nepastebimai prasmunka ir jau kita diena pro langą šviečia, pro atviras duris kviečia.

Rita Rupinskaitė

SAULIUS KUBILIUS

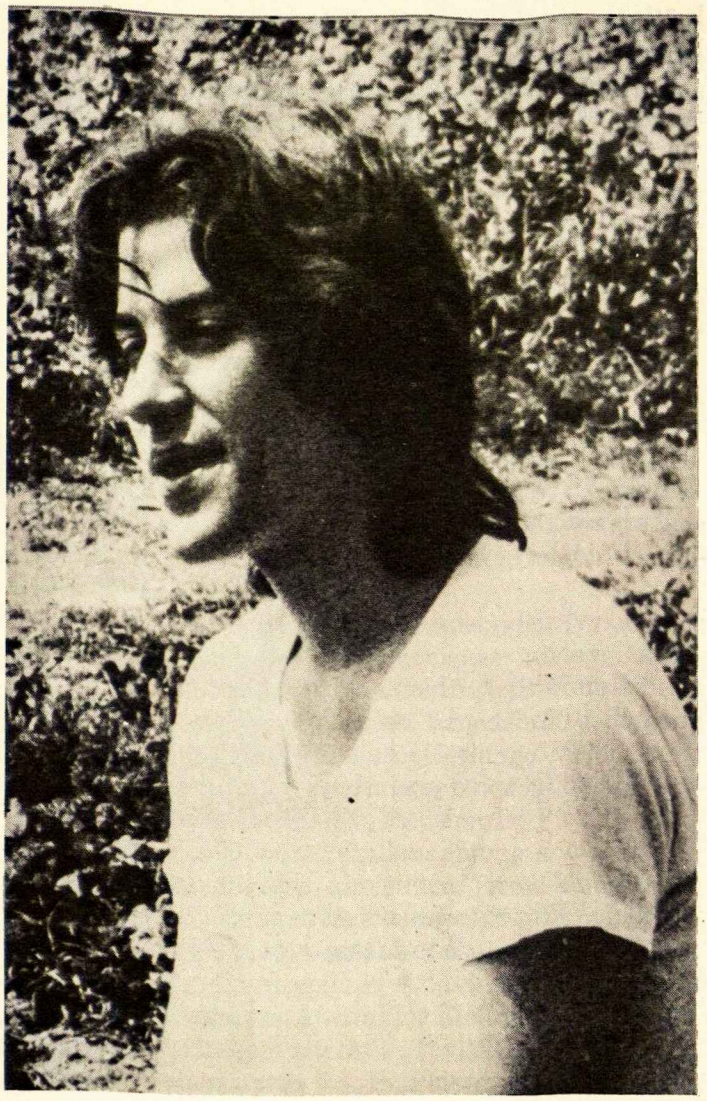

Saulius Kubilius iš Adelaidės šiuo metu dirba Vatikano radijo lietuvių programoje. Už šiuos eilėraščius 1982-1983 m. „Ateities" konkurse jis laimėjo vyr. jaunimo poezijos pirmąją premiją.

SUSITIKIMAS

Pakely
Patamsy
Slenka žaltys.
Varlė kvarkia.
Voras kabo.
Kryžkelėje
Vieniša musė
Supasi tinkle.

TAU, MAN

Pavasarį skini gėles
kitiem,
neši kitiem nebegyvas.

Kapuose
seniai suvyto palikti žiedai.

Atvožtam karste
laukinių gėlių glėbis
man... ir tau,
amžinai atsidavusiose rankose
tau ir... man.
Žiedai, kuriuos žmonės spaudė man ir tau,
tau ir man,
kokių pavasariais niekados neskynėm.

STOTYJE

paskutinieji pažadai
kieto metalo dūžiais
nudarda po sunkiais ratais,

nyksta,
    tyla
        tolumoj,

ritmiškai sugrįžta

        ritmiškai...

erdviame širdies kambaryje.

LA BOHEME

Už durų
rūkas leidžiasi,

viduj —
žvakės, didelės ir mažos
cigarečių dūmas kyla,
tirpstu vaškinis aš.

GIORGIO DE CHIRICO PARODOJE

Nesakyk,
kad esu vien rūdijanti dalelė
— visai ne vaškinė
o tikrai kosminė.

GINTARAS TIRIA KERPES TASMANIJOJE

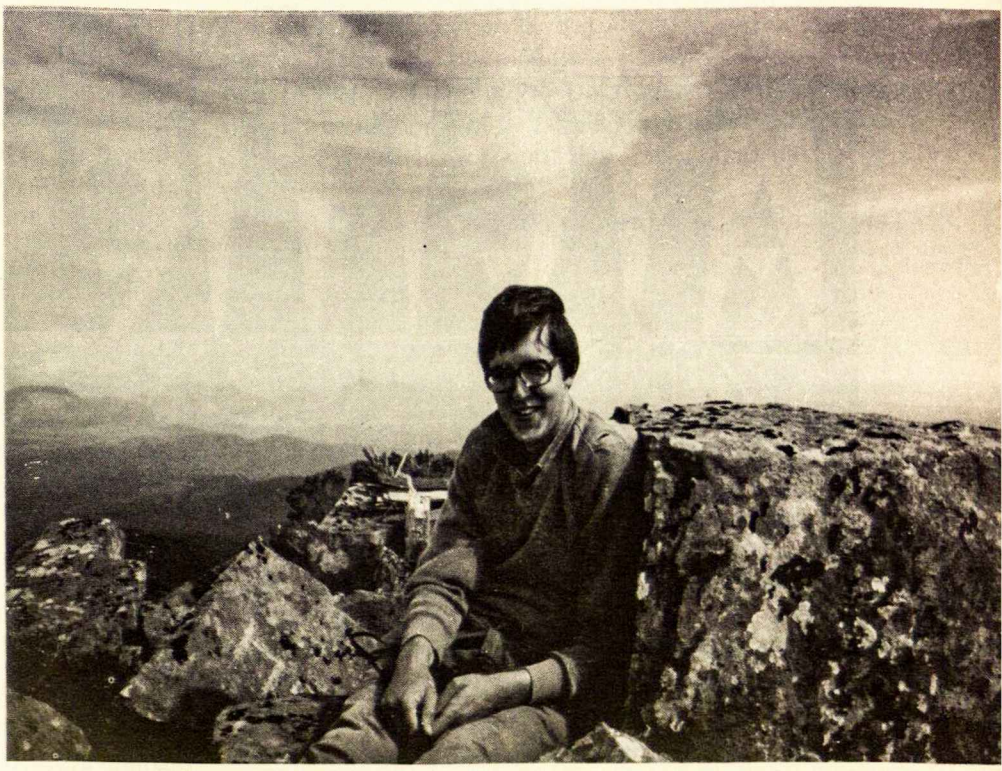

Gintaras Kantvilas

Vėlai šeštadienį vakare pro duris į namus įžengė aukšto ūgio, lieknas vaikinas su didžiule kuprine ant pečių. Žinojau — tai Gintaras. Nuo Australijos žemyno pietryčių pusėj esančios Tasmanijos salos didžiausiame mieste Hobarte buvau apsistojęs pas Niną ir Aleksandrą Kantvilus. Nina — žinomo fotografo — tyrinėtojo Olego Truchano sesuo. Aleksandras — buvęs dailininkas, kalėjęs Stutthoffo nacių kacete kartu su a.a. kun. Yla. Jiedu nemaža buvo kalbėję apie savo sūnų Gintarą, kuris Tasmanijos universiteto botanikos fakultete ruošėsi daktaratui, o šiuo metu dalyvavo projekte sunkiai prieinamose lietingose giriose klasifikuoti augmenijos „bendruomenes".

Su Gintaru išsišnekėjau kitą rytą, kai jau buvo kiek pailsėjęs po savo tyrinėjimų kelionės. Jo kalboje buvo kiek jaučiama australų kalbos įtaka, tačiau lietuviškai kalbėjo visai neblogai. Nors šiaip botaniką labai mėgstu ir savo vaikystėj esu auginęs, rinkęs ir džiovinęs augalus, „susvyravau" ir pokalby ėmiau maišyti kerpes su kempinėm. Gintaras mano klaidą tuoj atitaisė.

Šiomis dienomis jis su kita botanike buvo helikopteriu išlaipintas kažkur žmonėms sunkiai prieinamose vietose, iš kur pasiekė lietaus girias ir ten savaitę ar daugiau tyrinėjo vešlią girių augmeniją. Buvo grįžęs tik vienai dienai pailsėti ir vėl, pasiėmus maisto bei kitų reikalingiausių dalykų, išvykti atgal į tas pačias girias.

Tad jo paklausiau, kodėl jis pasirinko botaniką ir šitokį tyrinėjimo kelią. Maniau, kad jis čia ims pasakoti apie savo dėdės Olego Truchano pavyzdį, kuris su foto aparatu ir kuprine išvaikščiojo, o baidare išplaukiojo anuomet neištyrinėtus Tasmanijos kalnus, tarpeklius ir srauniąsias kalnų upes. Bet ne. Gintaras atsakė:

„Aš nežinau, kodėl patinka kas nors. Kai pradeda patikti, negali atsiskirti... Pirmoj klasėj buvo geras lektorius... Man gerai pasisekė egzaminai".

Gintaras „prilipo" prie botanikos ir botanika „prilipo" prie jo. Dabar gi jis perėjo per visas žemesniąsias ir aukštesniąsias studijas ir prikopė prie daktaro disertacijos. 1979 m. jis tyrinėjo ir parašė tezę, kaip kerpės paveikia oro taršą. Amerikoj ir Europoj jos nemėgsta oro taršos — netoleruoja. Jis ėmė jas tyrinėti ir čia Tasmanijoje pramoniniame rajone. Svarbiausia — norėjo susipažinti su tyrinėjimo metodais ir juos išbandyti.

Šiuo metu Gintaras prisideda prie Krašto parkų tarnybos finansuojamo projekto surūšiuoti lietingų girių augmenijos „bendruomenes", kaip pvz. kas auga ant kokių medžių, pvz. ant nothofagų, tose giriose augančių buko medžių rūšies. Australijai charakteringi yra eukaliptų miškai, kurie evoliucijos požiūriu yra naujesni. Senesnės už juos yra kai kur dėl dažno lietaus užsilikusios lietingosios girios, panašios į esančias Čilėj ar Naujojoj Zelandijoj.

Savo tyrimų rezultatais ir karpių pavyzdžiais Gintaras dalijasi su kitų kraštų tyrinėtojais Anglijoj, Vokietijoj ir kitur. Čia yra 150-200 kerpių rūšių. Jo ruošiamos disertacijos tema: „Kerpių ekologija Tasmanijos lietingose giriose".

Šįmet buvo atspausdintas jo pirmasis straipsnis apie Tasmanijos pirmuosius kerpių rinkėjus *Journal of the Royal Society in Tasmania* žurnale.

Iš jo entuziastingo balso tono galėjau matyti, kad kerpės yra įdomūs padarai. Ir dar ne viena, ne dvi, bet 150, o gal ir daugiau kaip 200 rūšių... Bet jis domėjosi ne vien kerpėm. Jo kambary buvo visokiausių knygų. O sodas dėl jo panaudotų trašų buvo vėšlesnis kaip kaimynų. Ir čia augo ne vienas retesnis kažkur Tasmanijoj jo surastas ir pasodintas medis.

Kitą dieną Gintaras jau vėl buvo dingęs. Kažkur sunkiai prieinamose drėgnose giriose jis vėl stebėjo ir tyrinėjo, kaip ir kur augo augalų „bendruomenės".

Kęstutis Trimakas

Ateities žingsniai *yra Australijos lietuvių jaunimo laikraštis-priedas prie Australijoj leidžiamo* Tėviškės aidų *savaitraščio. Jį įkūrė ir ilgus metus redagavo kun. Povilas Butkus, kurį laiką jam išvykus — M. M. Slavėnienė. Dabartinė redaktorė — Jonė Žitkevičienė. Čia spausdinami keli rašinėliai yra paimti iš savo 20 m. sukaktį mininčio numerio (1982 m. lapkričio 20).*

KALĖDŲ PASAKA

Lauke, jau labai pavargęs, keliu ėjo senelis. Jis brido gilų sniegą, šaltis gnaibė ausis ir veidą. Jo menkus rūbus vėjas kiaurai perverdavo. Tai buvo Kūčių vakaras. Kaimo pirkiose buvo šilta ir smagu. Žmonės sėdo prie valgiais apkrautų stalų. Vaikai džiaugėsi ir ragavo nekasdieniškus skanumynus.

Niekas net nepagalvojo, kad lauke sunkiai žingsniuoja vienišas, alkanas ir sušalęs senelis. Jis dairosi. Nori sukti pas turtingesnį ūkininką. Bet nedrįsta. Kas norės rūpintis vargšu seneliu Kūčių vakarą?

Žingsniuoja senelis, bet kur — pats nežino. Argi teks nakvoti žiemos metu lauke: alkanam ir vienišam? Ne! Geriau pasuks į to turtingo ūkininko sodybą, pro kurios langus veržiasi šviesa, girdėti žmonų balsai, juokas ir vaikų krykštavimai. Pasibeldžia. Patenkintu veidu šeimininkas praveria duris.

— O, ne! Pas mane vietos nėra — ir užtrenkia duris.

Žengia senelis toliau. Visai pavargo. Paskutines jėgas sukaupęs suka į tolumoje vienišą trobelę, kurios langelyje žiba menkutė švieselė. O toje trobelėje gyveno vargdienis, kuris Kūčioms teturėjo gabalėlį duonos ir dvi silkes. Varguolis priėmė senelį. Pavalgydino ką turėjo. Pataisęs menką guolį prie židinio, paguldė linkėdamas ramaus poilsio.

O tas senelis buvo tikrai Dievulis. Rytą už nakvynę varguolį gausiai atlygino. Gi tas turtuolis, pas kurį seneliui nebuvo vietos, ilgainiui suvargo ir, netekęs turtų, užsikabino elgetos krepšį ir ieškojo prieglaudos pas geraširdžius žmones.

Bronius Zumeris, Melbournas

SYDNĖJUS

Sydnėjus yra Australijos seniausias ir didžiausias miestas. Jis yra NSW valstijos sostinė. Sydnėjus yra drauge gilus ir didelis uostas, įkurtas Port Jackson įlankos krante, visai netoli vandenyno. Jis yra svarbiausias Australijos žemyno uostas, nes duoda saugų įėjimą ir apsaugojimą laivams iš visų pusių.

Sydnėjus yra apsuptas dviem valstybiniais parkais, „Blue Mountains" kalnais ir gražiomis smėlėtomis pakrantėmis.

Sydnėjaus žinomiausios pasaulyje vietovės yra garsus uosto tiltas, atidarytas 1932 m., ir Operos rūmai, atidaryti 1978 metais.

Miesto centrinės gatvės turi labai aukštus, modernius pastatus, kurie pastatyti iš plieno ir cemento. Miesto centras ir priemiesčiai yra aptarnaujami autobusais ir elektriniais traukiniais. Per uostą plaukia keltai, kurie sujungia priemiesčius kitame uosto krante.

Sydnėjus yra didžiausias pramonės centras Australijoje. Pagrindinė pramonė yra: automobilių gamyba, naminių ir pramonės mašinų gamyba, plieno, tekstilės, gumos, stiklo, tabako, maisto dalykų ir gėrimų. Sydnėjus yra komercinis ir banko operacijų centras.

Yra daug parkų, zoologijos sodas, sporto aikščių, maudymosi baseinų, kur sydnėjiškiai gali maudytis. Miestas turi daug paplūdimių, kur galima bangas gaudyti.

Sydnėjus turi tris universitetus: Sydnėjaus — atidarytas 1850 metais, jis yra Australijos seniausias universitetas; New South Wales universitetas (1958 m.) ir Macquarie universitetas (1967 m.).

Sydnėjuje yra didžiausias istorinis muziejus Australijoje, Valstybinė Galerija, kuri turi daugiausia meno eksponatų visame krašte. O Operos rūmuose kiekvieną dieną vyksta įvairūs pasirodymai.

Man labai patinka gyventi Sydnėjuje, nes yra labai įdomus ir gražus miestas.

Regina Lašaitytė, Sydnėjus

MĖGSTU SKAITYTI

Kada aš turiu laisvo laiko, daugiausia skaitau knygas. Einu į biblioteką, knygų krautuves ir į žurnalų krautuvėles, vis ieškodamas įdomių knygų. Man įdomiausios knygos yra apie žmogaus kūną ir taip pat apie gyvulių kūnus. Aš domiuos moksliškom — nefiktyviom (pramanytomis) knygomis, iš kurių galima ką nors išmokti; sakysime „Human Anatomy". Man nelabai patinka skaityti fantastiškas istorijas, nes renku daugiausia informaciją, ne fantazijas. Tokios knygos man reikalingos ir įdomios. Svarbiausia — tokios knygos man padeda moksle. Taip pat mėgstu geografijos knygas, bet ne istorijas. Dar man įdomu skaityti apie kitus kraštus, todėl man patinka lietuvišką mokyklą lankyti, nes čia aš mokausi apie savo kraštą Lietuvą.

Ričardas Červinskas, Sydnėjus

KUO AŠ NORĖČIAU BŪTI

Kai aš užaugsiu, tai dar nežinau tikrai, kuo aš būsiu. Dabar patiktų būti vaistininke. Tam darbui reikia gerus pažymius gauti ir daug mokytis. Bet aš sakyčiau, kad dabar yra labai anksti pasakyti, kuo aš būsiu, nes tikriausiai, kai būsiu vyresnė, aš pakeisiu nuomonę.

Man taip pat patiktų būti veterinore, nes aš labai mėgstu visokius gyvulius. Patiktų juos gydyti, nes jie vargšai kenčia negalėdami pasakyti. Tiktai aš nenorėčiau juos užmigdyti. Užtai aš dar nežinau visai tikrai, kuo aš noriu būti. Tik aš žinau, kai laikas ateis, aš norėčiau dirbti ką nors, kas man labai patiktų ir uždirbčiau daug pinigų.

Vilija Tamošaitytė, Melbournas

DARIUS IR GIRĖNAS

Darius ir Girėnas yra Lietuvos didvyriai — lakūnai. Abu susitarė skristi iš New Yorko į Kauną. 1932 m. įsigijo šešiavietį lėktuvą ir pavadino Lituanica. 1933 m. liepos 15 dieną jie abudu su Lituanica išskrido iš New Yorko ir naktį į liepos 17tą nukrito ties Soldinu Vokietijoje. Lėktuvas sudužo, o lakūnai žuvo. Jie abudu nuskrido per Atlantą toliau ir tiksliau, nei kelių kitų tautų lakūnai.

Kaune liepos 17 dieną vasaros dieną didvyrius pasitikti laukė daug žmonių. Jų tarpe ir mano močiutė. Bet deja — nesulaukė atskrendant. Lakūnų kūnai buvo atvežti į Kauną. Laidojimo iškilmėse dalyvavo vyriausybė, kariuomenės daliniai, apie 80 organizacijų ir apie 60.000 žmonių. Jie palaidoti Kauno katalikų kapinėse. Užuojautą pareiškė Lietuvai ištisa eilė valstybių. Lituanicos lėktuvo likučiai padėti Kauno Karo muziejuje.

Rita Čižauskaitė, Melbournas

Sydnėjaus lituanistinėje mokykloje, jaunesniųjų klasėje. Svečias iš Čikagos džiaugiasi daroma pažanga lietuvių kalbos vartojime.

GALBŪT SURASTI NAUJĄ GYVYBĘ KITUR

Pokalbis su Pauliu Stepanu, Canberroje, Australijoje, greičiausia — su būsimu mokslininku, kuris jau dabar galvoja apie revoliuciją mokslo pasaulyje.

Taip mes ir kalbėjome. Jis — savo kambaryje... Ant lentynų — knygos, knygos...

Ir modeliai: lėktuvai ir erdvės laivai. Ant sienų — plakatai, paveikslai: lėktuvai ir erdvės laivai.

Jam jau 11 metų... Ne per anksti galvoti apie gyvenimo tikslus. Apie tai ir kalbėjome — kaip du, kuriems rūpi pasaulio ateitis.

— Kas tu būsi?

— Turbūt mokslininkas.

— Kodėl?

— Man patinka... daug dalykų išmokti... Ir daugiausia reikia revoliucijų mokslo pasaulyje.

— Ką tu galvoji apie revoliucijas mokslo pasaulyje?

— Aš esu skaitęs daug knygų apie erdvę. Kaip pvz. knyga „Osborne Book of the Future". Apie robotus... Apie ateities miestus... Apie keliones į žvaigždes. Atspausdinta Amerikoj prieš keletą metų

— Kas iš mokslų tave domina?

— Chemija. Tada biologija... ir fizika. Bet turbūt norėčiau fiziką „sudėti" su astronomija.

— Kas būtų iš to?

— Gal padaryti *space ships.*

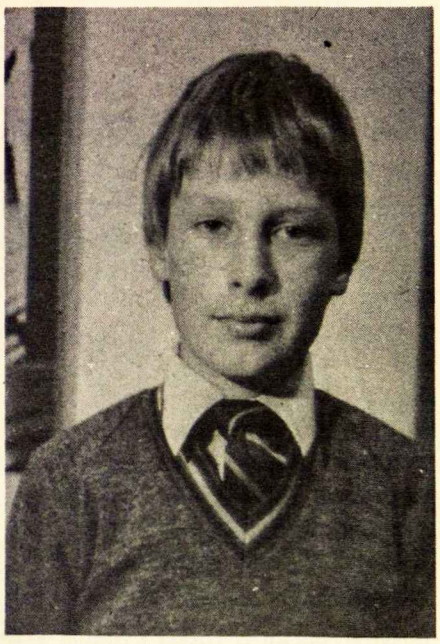

Paulius Stepanas, 11 metų, nori tapti mokslininku, padaryti erdvės laivą ir bandyti surasti gyvybę ant kitų planetų.

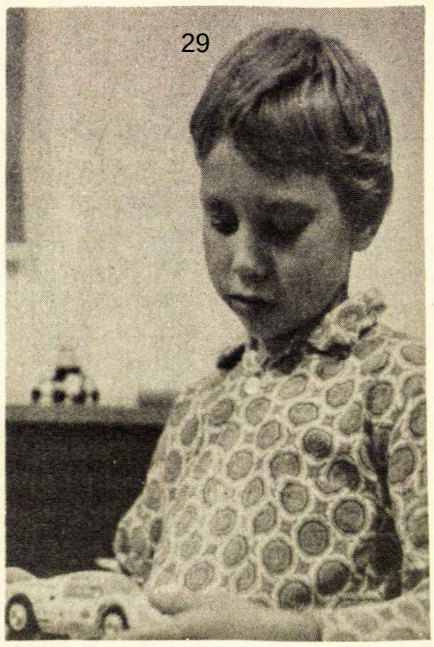

Kazys Stepanas, 7 metų, šiuo metu domisi automobilių modeliais. Jis turi jų visą kolekciją.

— Erdvės laivus?

— Erdvės laivus... Ir pradėti naują revoliuciją. Ir gal būtų galima surasti naują gyvybę kitur.

— Ir tai tu vadintum revoliucija.

— Taip. Aš galvoju, kad žmogus per mažai daro. Jis nori tik pagerinti savo ekonomiją. Tik siunčia signalus, bet nebando pats pasiekti... Jau seniai buvo ant mėnulio.

— Ką galvoji apie gyvybę ant kitų planetų?

— Turbūt būtų, bet mažai šansų surasti. Būtų gal gyvulių keistų ar augalų. Gal net protingų gyvių, protingesnių už žmogų.

— Ką darai dėl savo plano?

— Statau modelius. Renku pašto ženklus, plakatus. Taip pat pradėjau naują žaidimą „Dungeons and dragons". Ne visai kaip knyga. Tu pasirenki ir vėl pasirenki... Ir esi dalis tos knygos.

— Įdomu, kad taip iš to gali kada nors išeiti revoliucija.

— Aš ką tik pradėjau. Tik dar ruošiuosi.

— Niekada nėra per anksti. Ypač tokiam dideliam tikslui, kaip tavo, Pauliau, — užtikrintai pritariau jam.

Kęstutis Trimakas

SYDNĖJAUS MOKLEIVIAI ATEITININKAI: JŲ PAŽIŪROS IR NUSISTATYMAI

KĘSTUTIS TRIMAKAS

Dar prieš vykdamas į Australiją aplankyti ateitininkų, pasiunčiau Vitos Musonytės paruoštą Moksleivių ateitininkų sąjungos anketą, kad Adelaidės ir Sydnėjaus moksleiviai ją užpildytų. Anketa buvo užpildyta tik Sydnėjuje — tuo pasirūpino moksleivių ateitininkų globėja Jadvyga Burokienė. Užpildytas anketas ir didele dalimi suskaičiuotus duomenis ji man įteikė dar tebesant Sydnėjuje. Ačiū jai už tai.

Anketą atsakiusieji

Sydnėjuje anketą užpildė 13 moksleivių: 10 berniukų ir 3 mergaitės. Jų amžius — tarp 11 ir 19 metų. Visi, išskyrus vieną, yra iš šeimų, kurių abu tėvai lietuviai. Daugumas (92%) gyvena 10-29 mylių nuo lietuviškos veiklos centro; kiti (8%) — arčiau. Daugumas labai gerai mokosi: 62% — pažymiai labai geri ar geri, 38% — geri ar patenkinami. 10 iš jų (77%) ateitininkų vasaros stovyklose yra buvę du kartus, du (15.4%) vieną kartą, o vienas — nė karto.

Pirmiausia bus pateikti pagal anketos temas surūšiuoti Sydnėjaus moksleivių ateitininkų atsakymai. Paskui — išvados apie juos. Gale moksleiviai ateitininkai Sydnėjuje bus palyginti su moksleiviais ateitininkais Šiaurės Amerikoje.

SYDNĖJAUS MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ ATSAKYMAI

Gyvenimo vertybės

Moksleiviai buvo paprašyti pažymėti penkių išvardytų dalykų svarbą jų gyvenime (1 — svarbiausia, 2 — svarbu, bet mažiau, 3, 4 ir 5 — mažiausiai svarbu).

1. — *tikėjimas į Dievą* (vidurkis — 2). 2 — *šeima* (2.5), 3 — *mokslas ir profesija* (2.6). 4 — *draugai* (3.6), 5 — *lietuvybė* (4.5).

Jausmai gyvenime

Aš dažnai jaučiuos vienišas,-a.

15% — labai sutinka. *0%* — truputį sutinka. *0%* — nei sutinka, nei nesutinka. *31%* — truputį nesutinka. *54%* — visai nesutinka.

Mano nuotaika dažnai prislėgta.

7.5% — labai sutinka. *15%* — truputį sutinka. *62%* — nei sutinka, nei nesutinka. *7.5%* — truputį nesutinka. *15.5%* — visai nesutinka.

Aplamai aš esu laimingas žmogus.

38% — labai sutinka. *23%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *0%* — visai nesutinka.

Aš esu patenkintas,-a savo gyvenimu.

38% — labai sutinka. *23%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *0%* — visai nesutinka.

Aš kartais jaučiu, kad nepritinku nei prie lietuvių, nei prie nelietuvių.

0% — (labai ar truputį) sutinka. *38.5%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — truputį nesutinka. *61.5%* — visai nesutinka.

Ryšys su Dievu

Aš tikiu į Dievą. 100% — labai sutinka.

Kaip dažnai pagalvoji apie Dievą?

46% — keletą kartų per dieną. *23.5%* — kasdien. *8%* — 3-6 sykius per savaitę. *23.5* — 1-2 sykius per savaitę. *0%* — niekada.

Esu laimingas, kad esu katalikas.

46% — labai sutinka. *23%* — truputį sutinka. *23%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — truputį nesutinka. *8%* — visai nesutinka.

Kas turėjo didžiausią įtaką tavo gyvenime religiniu atžvilgiu?

38% — šeimos narys. *8%* — draugas. *31%* — mokytojas. *15%* — kunigas. *0%* — ateitininkų vadovas. *8%* — kitas. *0%* — niekas.

Skaitau Šv. Raštą.

0% — beveik kasdien. *0%* — vieną ar daugiau sykių per savaitę. *0%* — bent vieną sykį per mėnesį. *23%* — bent vieną sykį per paskutiniuosius dvejus metus. *77%* — niekada.

Per paskutiniuosius dvejus metus, ar esi kada nors pagalvojęs,-usi, kad norėtum būti kunigu ar vienuole?

0% rimtai apie tai pagalvojęs,-usi. *0%* — dažnai. *8%* — kartais. *0%* — vieną sykį, bet nerimtai. *92%* — visai ne.

Pažiūros į Mišias

Kaip dažnai eini į Mišias?

92% — kiekvieną sekmadienį. *8%* — 1-3 sykius per mėnesį.

Jeigu tėvai nelieptų eiti sekmadieniais į Mišias, aš neičiau.

0% — labai sutinka. *8%* — nei sutinka, nei nesutinka. *92%* — visai nesutinka.

Mišios man yra prasminga maldos forma.

15% — labai sutinka. *31%* — truputų sutinka. *46%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — truputį nesutinka. *8%* — visai nesutinka.

Mišios visuomet nuobodžios.

31% — labai sutinka. *0%* — truputį sutinka. *38%* — nei sutinka, nei nesutinka. *23%* — truputį nesutinka. *8%* — visai nesutinka.

Šv. Mišios yra svarbiausia maldos forma.

46% — labai sutinka. *23%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — truputį nesutinka. *0%* — visai nesutinka.

Nebūtinai reikia eiti į Mišias, būti geram katalikui.

15% — labai sutinka. *15%* — truputį sutinka. *39%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — truputį nesutinka. *31%* — visai nesutinka.

Nebūtinai reikia eiti į Mišias būti geram krikščioniui.

39% — labai sutinka. *15%* — truputį sutinka. *15%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *0%* — visai nesutinka.

Nuėjęs į šv. Mišias, kaip dažnai jauti, kad kunigas tave dvasiniai įkvepia?

0% — visada. *8%* — dažnai. *46%* — kartais. *0%* — retai. *46%* — niekada.

Bažnyčia

Kiek metų lankei katalikišką pradžios mokyklą?

8% — 7-8 metus. *31%* — 5-6 metus. *15%* — 3-4 metus. *0%* — 1-2 metus. *46%* — visai nelankė.

Katalikų Bažnyčia, mano manymu, per daug atsilikusi nuo šių laikų.

37.5% — labai sutinka. *23%* — truputį sutinka. *37.5%* — *visai nesutinka.*

Moterims turėtų būti leidžiama priimti kunigystės sakramentą.

31% — visai sutinka. *38%* — truputį sutinka. *0%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *23%* — visai nesutinka.

Ateitininkijos reikšmė

Ateitininkų ideologija netinka šiems laikams.
15.5% — visai sutinka. *15.5%* — truputį sutinka. *46%* — nei sutinka, nei nesutinka. *23%* — truputį nesutinka. *0%* — visai nesutinka.

Ateitininkų ideologija netinka mums dabar gyvenantiems Australijoje.
23% — labai sutinka. *0%* — truputį sutinka. *15%* — nei sutinka, nei nesutinka. *31%* — truputį nesutinka. *31%* — visai nesutinka.

Jei mano draugai nedalyvautų ateitininkų veikloje, aš taip pat nedalyvaučiau ateitininkų veikloje.
62% — labai sutinka. *38%* — visai nesutinka.

Kiek tavo lietuvių draugų dalyvauja ateitininkų veikloje?
0% — aš vienintelis,-ė draugų tarpe. *31%* — mažai. *23%* — pusė. *38%* — daug. *8%* — visi.

Lietuvybė

Mes, Australijos lietuviai, turime pareigą rūpintis lietuviškais reikalais.
54% — labai sutinka. *31%* — truputį sutinka. *0%* — nei sutinka, nei nesutinka. *7.5%* truputį nesutinka. *7.5%* — visai nesutinka.

Tėvai turėtų leisti savo vaikams patiems apsispręsti, kiek jie nori dalyvauti lietuviškame gyvenime.
77% — labai sutinka. *0%* — truputį sutinka. *7.6%* — nei sutinka, nei nesutinka. *7.7%* — truputį nesutinka. *7.7%* — *visai nesutinka.*

Lietuvybė yra davusi prasmės mano gyvenimui.
0% — labai sutinka. *31%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *31%* — visai nesutinka.

Lietuviškoji veikla nėra naudinga mums negyvenantiems Lietuvoje.
8% — labai sutinka. *15%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *38%* — visai nesutinka.

Jei tėvai man leistų laisvai pasirinkti, aš neičiau į lituanistinę mokyklą.
23% — labai sutinka. *31%* — truputį sutinka. *0%* — nei sutinka, nei nesutinka. *15%* — truputį nesutinka. *31%* — visai nesutinka.

Per paskutiniuosius 4 metus kiek sykių buvai Vasario 16-sios minėjime?
69% — 4. *15.5%* — 2. *15.5%* — 1.

Kiek metų lankei lituanistinę mokyklą?
23% — tarp 9 ir 11 metų. *77%* — tarp 6 ir 8.

Požiūris į Lietuvą

Aš norėčiau pamatyti Lietuvą.
38% — labai sutinka. *15.5%* — truputį sutinka. *0%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — truputį nesutinka. *31%* — visai nesutinka.

Jeigu Lietuva būtų laisva, aš norėčiau ten gyventi.
31% — labai sutinka. *15.3%* — truputį sutinka. *15%* — nei sutinka, nei nesutinka. *15.3%* — truputį nesutinka. *23%* — visai nesutinka.

Aš esu buvęs Lietuvoje. 100% — niekad.

Lietuvių kalba

Aš esu patenkintas,-a savo lietuvių kalbos vartojimo lygiu:
46% — labai sutinka. *31%* — truputį sutinka. *15%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *0%* — visai nesutinka.

Aš norėčiau geriau lietuviškai kalbėti.
23% — labai sutinka. *46%* — truputį sutinka. *23%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — (truputį ar visai) nesutinka.

Aš norėčiau dažniau su savo draugais lietuviškai kalbėti.
23% — labai sutinka. *46%* — truputį sutinka. *23%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — visai nesutinka.

Man gėda, kai tėvai kalba lietuviškai prie mano nelietuvių draugų.
46% — labai sutinka. *15%* — truputį sutinka. *23%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka, *8%* — visai nesutinka.

Aš laimingas,-a, kad tėvai mane išmokė lietuviškai kalbėti.
23% — labai sutinka. *23%* — truputį sutinka. *38%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *8%* — visai nesutinka.

Lietuviai tėvai neturėtų griežtai reikalauti, kad jų vaikai lietuviškai kalbėtų.
39% — labai sutinka. *46%* — nei sutinka, nei nesutinka.

Jei kada nors turėsiu savo šeimą, norėčiau, kad mano vaikai kalbėtų lietuviškai.
38% — labai sutinka. *8%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *15%* — visai nesutinka.

Jaučiu, kad lietuvių kalbos žinojimas trukdo mano mokslui.
15% — visai sutinka. *8%* — truputį sutinka. *15%* — nei sutinka, nei nesutinka. *62%* — visai nesutinka.
Jaučiu, kad lietuvių kalbos mokėjimas trukdo mano anglų kalbos mokėjimui.
8% — labai sutinka. *8%* — truputį sutinka. *15%* — nei sutinka, nei nesutinka. *15%* — truputį nesutinka. *54%* — visai nesutinka.

Per paskutiniuosius metus kiek tu lietuviškų knygų perskaitei?
8% — 1 ar 2. *92%* — nei vienos.

Per paskutiniuosius metus kiek tu angliškų (ne mokyklinių) knygų perskaitei?
77% — 9 ar daugiau. *8%* — tarp 3 ir 5. *15%* — 1 ar 2.
Kaip su tėvais kalbi?
0% — vien lietuviškai. *15%* — daugiau lietuviškai negu angliškai. *62%* — pusiau angliškai, pusiau lietuviškai. *23%* — daugiau angliškai negu lietuviškai. *0%* — vien angliškai.

Kaip su broliais-seserimis kalbi?
0% — vien lietuviškai. *0%* — daugiau lietuviškai negu angliškai. *15%* — pusiau angliškai, pusiau

lietuviškai. *46%* — daugiau angliškai negu lietuviškai. *39%* — vien angliškai.

Požiūris į tėvų reakciją

Mano tėvai nenori, kad draugaučiau su nelietuviais.

0% — labai sutinka. *0%* — truputį sutinka. *23%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — truputį nesutinka. *77%* — visai nesutinka.

Mano tėvai labai pergyventų, jei susituokčiau su nelietuviu,-aite.

38.5% — labai sutinka. *23%* — nei sutinka, nei nesutinka. *38.5%* — visai nesutinka.

Draugai

Ar smagiau būti su lietuviais draugais, ar su nelietuviais draugais?

46% — daug smagiau su lietuviais. *8%* — smagiau su lietuviais. *31%* — abu vienodai. *15%* — smagiau su nelietuviais. *0%* — daug smagiau su nelietuviais.

Ar randi daugiau bendro kalbant su lietuviais, ar su nelietuviais draugais?

31% — su lietuviais. *46%* — abudu vienodai. *15%* — su nelietuviais. *8%* — neatsakė.

Kaip dažnai sueini su lietuviais draugais?

0% — beveik kasdien. *46%* — 3-5 sykius per savaitę. *39%* — 4-8 sykius per mėnesį. *15%* — 2-3 sykius per mėnesį. *0%* — mažiau kaip 1 sykį per mėnesį.

Kaip dažnai sueini su nelietuviais draugais (po pamokų)?

31% — kasdien. *31%* — 1-3 sykius per savaitę. *7.5%* — bent vieną sykį per mėnesį. *7.5%* — maždaug 1-2 sykius per mėnesį. *23%* — mažiau kaip 1 sykį per mėnesį.

Ar praleidi daugiau laiko su lietuviais draugais, ar su nelietuviais draugais?

0% — vien su lietuviais. *31%* — daugiau su lietuviais. *8%* — abudu vienodai. *46%* — daugiau su nelietuviais. *15%* — vien su nelietuviais.

Ar praleidi daugiau laiko su lietuviais draugais, ar su nelietuviais draugais vasaros metu?

0% — vien su lietuviais. *23%* — daugiau su lietuviais. *54%* — abudu vienodai. *15%* — daugiau su nelietuviais. *15%* — vien su nelietuviais.

Ateitininkų vadovas

Moksleiviai ateitininkai buvo paprašyti pažymėti, kurios ateitininkų vadovo savybės yra svarbios ir kurios ne. Susumavus, vadovo savybės yra taip vertinamos: pirmoji — labiausiai, paskutinioji — mažiausiai.

1 — malonus. 2 — rimtas. 3 — draugiškas. 4 — atlaidus. 5 — entuziastiškas. 6 — juokingas. 7 — ramus. 8 — darbštus. 9 — tvarkingas. 10 — išlaiko drausmę. 11 — smarkus. 12 — autoritetingas. 13 — religingas. 14 — daug kalba. 15 — muzikalus. 16 — griežtas.

Ateitininkų vadovai per mažai pabrėžia katalikiškumo principą.

8% — labai sutinka. *15%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *15%* — truputį nesutinka. *31%* — visai nesutinka.

Ateitininkų vadovai turėtų daugiau pabrėžti katalikiškumo principą.

0% — labai sutinka. *15%* — truputį sutinka. *54%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *23%* — visai nesutinka.

Ateitininkų vadovai neturėtų taip griežtai reikalauti, kad moksleiviai kalbėtų vien lietuviškai.

31% — labai sutinka. *0%* — truputį sutinka. *46%* — nei sutinka, nei nesutinka. *0%* — (visai ar truputį) nesutinka.

Būsimos šeimos planai

Aš norėčiau susituokti su lietuvaite,-iu.

31% — labai sutinka. *38%* — nei sutinka, nei nesutinka. *31%* — visai nesutinka.

Jeigu kada nors turėsiu savo šeimą, norėčiau, kad mano vaikai kalbėtų lietuviškai.

38% — labai sutinka. *8%* — truputį sutinka. *31%* — nei sutinka, nei nesutinka. *8%* — truputį nesutinka. *15%* — visai nesutinka.

SYDNĖJAUS MOKSLEIVIAI ATEITININKAI

Išvados pagal anketos duomenis

Jaunimas moksleivių ateitininkų eilėse beveik išimtinai ateina iš šeimų, kurių abu tėvai yra lietuviai. Ne visi — tik truputį daugiau kaip pusė jų yra lankę katalikiškas mokyklas. Visi tiki į Dievą ir tikėjimą laiko svarbiausia vertybe. Nemažai jų daliai (dviems iš penkių) tėvai, o taip pat mokytojai (vienam iš trijų) yra padarę didžiausią įtaką jų gyvenime religiniu atžvilgiu. Daugiau kaip du trečdaliai jų daugiau ar mažiau jaučiasi laimingi būdami katalikais. Tačiau Šv. Rašto beveik niekas nepaima į rankas, dvasinio pašaukimo mintys nei pas vieną iš jų rimčiau neužklysta. Didelė jų dalis (du trečdaliai) sakosi esą laimingi ir patenkinti gyvenimu. Likęs trečdalis gyvenimą pergyvena be jokio teigiamo ar neigiamo jausmo. Beveik pusė kai kada bent truputį pasijunta vieniši.

Su labai mažom išimtim Sydnėjaus ateitininkai moksleiviai į šv. Mišias eina kas sekmadienį; eitų, net jei tėvai nelieptų. Nors du trečdaliai Mišias laiko svarbiausia (be to, beveik pusė — prasminga) maldos forma, trečdalis jas laiko visada nuobodžiomis, nors taip pat po trečdalį yra ir jose nenuobodžiaujančių ar bent ryškiau neapsisprendusių tuo klausimu. Po trečdalį jie pasidalina ir katalikams Mišių būtinumo ar nebūtinumo klausimu.

Sydnėjaus moksleivių ateitininkų nuomonės stipriai skiriasi Bažnyčios nuo šių laikų atsilikimo ar neatsilikimo tema: beveik du trečdaliai teigia bent truputį Bažnyčią atsilikus, gi likęs trečdalis su tuo nesutinka.

Iš 5 pateiktų vertybių lietuvybė buvo parinkta paskutine. Nors kone visi Australijos lietuviams pripažįsta pareigą rūpintis lietuviškais reikalais, jie nejunta, kad lietuvybė jiems patiems duoda prasmės gyvenime. Jie norėtų, kad tėvai leistų savo vaikams patiems apsispręsti kiek dalyvauti lietuviškame gyvenime. Stipriai pasidalinama dėl noro ar nenoro pamatyti Lietuvą: truputį daugiau kaip pusė norėtų pamatyti, bet trečdalis visai nenorėtų.

Bent pusei smagiau būti su lietuviais draugais (trečdaliui — tas pat su lietuviais ar nelietuviais), bet daugiau laiko jie praleidžia su nelietuviais ir nelietuvių kalba daugelio naudojama ne tik su lietuviais draugais, bet ir su savo broliais ir seserimis; net su tėvais du trečdaliai kalba pusiau angliškai, pusiau lietuviškai. Savo lietuvių kalbos vartojimo lygiu didelė dalis yra patenkinti, nors ir norėtų geriau lietuviškai, o taip pat ir dažniau su draugais lietuviškai kalbėti.

MOKSLEIVIAI ATEITININKAI SYDNĖJUJE IR Š. AMERIKOJE *Palyginimas pagal anketos duomenis*

Tą pačią anketą užpildė JAV ir Kanados moksleiviai (žr. V. Musonytės str. „Moksleivių pažiūros į lietuviškumą, Bažnyčią ir save", *Ateitis,* 1981, 4 nr., 125-130 psl.). Nors skaičiumi didelis skirtumas (Sydnėjuj užpildė 13, o Š. Amerikoj — 114), tačiau padėties iliustravimui palyginimas naudingas.

Amžius maždaug atitinka: Sydnėjuj — tarp 11 ir 19 m., Š. Amerikoj — tarp 13 ir 18 (vidurkis 15.8). Sydnėjuj berniukų persvara — 77%, mergaičių — 23%; Š. Amerikoj mergaičių — 63%, berniukų — 37%.

Š. Amerikoj iš pateiktų vertybių svarbiausia išrinkta *šeima,* paskui — *tikėjimas į Dievą;* Sydnėjuje svarbiausia — *tikėjimas į Dievą,* paskui — *šeima; lietuvybė* buvo rečiausiai renkama svarbia; gi Š. Amerikoj — *draugai.*

Š. Amerikoj truputį daugiau kaip Australijoj sakėsi esą laimingi ir patenkinti gyvenimu, bet ir buvo truputį daugiau nepritampančių nei prie lietuvių, nei prie nelietuvių (Sydnėjuej tokių nebuvo). Kai visi Sydnėjuje buvo tikį į Dievą, Š. Amerikoj atsirado mažas procentas abejojančių. Sydnėjuje truputį daugiau dažniau pagalvojančių apie Dievą, bet rečiau apie dvasinį pašaukimą ir daug mažiau skaitančių Šv. Raštą. Š. Amerikoj kiek mažiau einančių į Mišias, jų daugiau neitų, jei tėvai nelieptų; kiek mažiau jas laikančių „svarbiausia maldos forma".

Lankiusių katalikų pradžios mokyklą Š. Amerikoj yra daugiau ir ilgiau negu Sydnėjuje, taip pat daugiau ir labiau patenkintų katalikais buvimu, daugiau sutinkančių, bet ir mažiau nesutinkančių, kad katalikų Bažnyčia atsilikusi nuo šių laikų.

Ir Sydnėjuj, ir Š. Amerikoj kiek daugiau moksleivių pasisako, kad su lietuviais draugais jiems būti smagiau negu su nelietuviais, bet Š. Amerikoj jaunimas praleidžia vienodai laiko tiek su lietuviais, tiek su nelietuviais, kai tuo tarpu Sydnėjuje — daugiau su nelietuviais.

Moksleiviai ateitininkai Š. Amerikoj stipriau pripažįsta bendrą pareigą rūpintis lietuviškais reikalais, bet ypač didelis skirtumas jaučiamas, kadangi Š. Amerikoj daug pasisakė, jog jaučia lietuvybę davus prasmę jų pačių gyvenimui, kai tuo tarpu Sydnėjuje toks prasmės pajutimas tejuntamas silpnai arba visai ne.

Š. Amerikoj daug daugiau negu Sydnėjuje laimingų, kad tėvai išmokė juos lietuviškai; daug mažiau patenkintų savo lietuvių kalbos vartojimo lygiu, daug daugiau norinčių geriau lietuviškai kalbėti, susituokti su lietuviu,-aite, ir kad jų vaikai kalbėtų lietuviškai. Pagaliau Š. Amerikoj daug daugiau su tėvais kalbančių vien lietuviškai.

Š. Amerikoj kiek stipriau negu Australijoje ateitininkija moksleivių laikoma tinkama šiems laikams, o taip pat mažiau jų sakosi dalyvaują ateitininkų veikloje tik dėl jų draugų.

Galutinė išvada

Sydnėjuje katalikiškumo atžvilgiu, bent iš paviršiaus, mokslieviai ateitininkai bent kai kame yra kiek stipresni už Š. Amerikoj esančiuosius, kai tuo tarpu Š. Amerikos moksleiviai lietuviškume sąmoningesni ir geriau naudoją lietuvių kalbą. Sydnėjuje du trečdaliai pasisakė nedalyvausią ateitininkų veikloje, jei jų draugai nedalyvautų: tai parodo didesnės dalies stoką asmeninio apsisprendimo už pačią ateitininkiją.

Dauguma Adelaidės ateitininkų 1982 m.

ATEITININKAI ADELAIDĖJE 1950-1982

Ateitininkų pirmieji žingsniai Adelaidėje nebuvo lengvi. Neturėjimas ryšio vienų su kitais, valdžios darbo sutartis, savų namų statyba, šeimų išskirstymas po įvairius lagerius, neturėjimas lietuvio dvasiškio. Taip tęsėsi, kol iš Romos atvyko kun. dr. Paulius Jatulis. Jis prieš atvykdamas Australijon, buvo užmezgęs ryšį su Ateitininkų Federacija, jau atsikūrusia JAV-se, ir gavo iš jos paskyrimą Ateitininkų Federacijos įgaliotiniu Australijoje.

1950 m. sausio 15 d. įgaliotinis susikvietė jam žinomus ateitininkus arkivyskupijos namuose, kur buvo nutarta tą susirinkimą laikyti ateitininkų įsikūrimo pradžia Australijoje. Dalyvavo: kun. dr. P. Jatulis, C. Petrikas, Br. Plokštis, P. Snarskienė, A. Snarskytė, J. Stepanas. 1951 m. gale jau buvo užsiregistravusių 26 sendraugiai, neskaitant moksleivių. J. Glušausko leidžiamame savaitraštyje ateitininkų buvo įvestas skyrius „Katalikų gyvenimas", kurį redagavo Pranas Pusdešris.

Adelaidės ateitininkų sendraugių valdyba 1978-79 m. Iš kairės: pirm. A.Kubilius, V. Rupinskienė, E. Varnienė, dvasios vadas kun. A. Spurgis, Pr. Pusdešris, P. Gasiūnas.

Studentai ir moksleiviai ateitininkai po iškilmingos priesaikos šv. Kazimiero bažnyčioje su dvasios vadu kun. A. Spurgiu ir globėju A. Kubilium 1979 m.

Organizuojamas jaunimas ir jo išvykos į gamtą.

1952 m. rugpjūčio 23 d. iškilmingai švenčiama šv. Kazimiero kūno perkėlimo šventė, kurioje dalyvavo Adelaidės arkivyskupas M. Beovich. Jo pasakytas žodis lietuviams buvo tuomet kaip gaivus lietus išdžiūvusiai žemei, nes ragino vaikus mokyti lietuvių kalbos, laikytis lietuviškų papročių, imti pavyzdį iš airių, kurie praėjusiame šimtmetyje pasklidę pasaulyje, liko ištikimi savo tikėjimui ir tautai. Tuo metu girdėti iš arkivyskupo tokius žodžius buvo didi paguoda ir padrąsinimas prieš asimiliacijos pastangas, kurios ypač aštriai reiškėsi australiškose mokyklose.

1952 metų gale buvo sukviesti atstovai sendraugiai iš Adelaidės, Melbourno ir Geelongo pasitarimui dėl ateities uždavinių. Nutarta leisti katalikiškos minties laikraštį ir sukviesti kapelionų, katalikiškų organizacijų atstovų ir katalikiškoje veikloje besireiškiančių lietuvių suvažiavimą. Toks suvažiavimas įvyko Melbourne gruodžio 27-28 dienomis. Jame buvo įkurta Australijos Lietuvių Katalikų Federacija ir nutarta pradėti leisti „Tėviškės Aidus".

1953 m. ateitininkų suorganizuota lietuviams pirmoji gegužinė Blackwoodo miške. Vėliau pasekė ir kitos organizacijos. Rugpjūčio 20 d. katedros salėje suruošta akademija arkiv. J. Skvirecko 80 m. amžiaus sukakčiai paminėti.

1954 m. sausio 2-17 dienomis Aldingos pajūryje suruošta pirmoji Adelaidės lietuvių jaunimui vasaros stovykla, kuriai vadovavo A. Stepanienė. Tais pačiais metais jaunimui suruošti trys linksmavakariai. Gegužės 29 d. katedros salėje suruoštos 80 m. nuo vysk. M. Valančiaus minėjimas. Paskaitininkai Pr. Pusdešris ir J. Bardauskas. Rugpjūčio 8 d. — Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos 25 m. mirties minėjime Šv. Juozapo bažnyčios salėje. Paskaitininkas A. Gavelis. Spalio 23 d. — Literatūros ir dainos vakaras Australia Hall. Tai buvo pirmas tos rūšies parengimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 300 žmonių. Nuo to laiko literatūros vakarai ateitininkų yra ruošiami kas metai. Jų kokybinis lygis svyruoja, bet vietiniams rašytojams, muzikams, dainininkams duoda progą pasireikšti, pabendrauti, pasidalinti savo kūryba. Kartais menininkų pasikviečiama ir iš kitų vietovių. Jie vyksta daugiausia Pr. Pusdešrio rūpesčiu.

1956 m. rugpjūčio 26 d. pašventinta arkiv. Jurgio Matulaičio moksleivių ateitininkų kuopos vėliava, asistuojant skautų ir šv. Kazimiero vėliavoms. Vėliavos kūmai — A. Stepanienė, M. Gavėnienė, Br. Plokštis ir J. Bardauskas. Po pašventinimo pirmieji moksleivių ateitininkų priesaiką davė — V. Brazauskaitė, L. Valčiukytė, V. Vasiliauskaitė, R. Ivoškaitė, J. Martinkutė, R. Plokštytė, A. Stepanas ir R. Jablonskis. Šventinimo ir priesaikos apeigas atliko kun. dr. P. Jatulis.

Beieškodami ateitininkų moksleivių stovyklai vietos, Stepanai ir kun. dr. P. Jatulis aptiko Christies Beach pajūryje 4 sklypus ir juos užpirko. Tai buvo 1956 m. rugsėjo 8 d. To pirkinio įteisinimui buvo įkurtas „Lithuanian Caritas, Inc.". Taip įvyko ateitininkų sena svajonė, kad Adelaidės lietuvių diasporinė parapija gautų teisinius rėmus.

1959 m. lankantis vysk. V. Brizgiui Adelaidėje, sendraugių valdyba turėjo su juo specialų posėdį ir apsvarstė galimybes įkurti lietuvių personalinę (tautinę) parapiją Adelaidėje, kas tų pačių metų pabaigoje ir įvyko.

1960 m. Literatūros vakaras suruoštas Lietuvių namuose. Tais ir kitais metais ateitininkai visas jėgas ir lėšas skyrė L. K. Centro įruošimui. Prie Šv. Kazimiero lietuvių mokyklos sustiprėjo moksleiviai ateitininkai. Jų globą perėmė A. Stepanienė. Įsikūrė studentai ateitininkai. Korporacijos pirmininkė Nemyra Masiulytė. A. Kubilius L.K. centre atidarė Spaudos kioską. Pr. Pusdešris, sergant kun. J. Kungiui, leido „Šventadienio balsą". Mirus kun. J. Kungiui, ateitininkai paskelbė 7-ių dienų gedulą.

1962 m. susilaukėme Tėvų Marijonų — kun. A. Kazlausko, MIC ir kun. Pr. Dauknio, MIC. Suruoštas Maironio minėjimas — akademija. Akademija paminėta enciklikos „Mater at Magistra" pasirodymas. Paskaitininkai J. Bardauskas, kun. Pr. Dauknys ir J. Stepanas. Suruošta jaunimui stovykla O'Sullivan Beach viešbutyje.

Kun. Pr. Dauknio ir moksleivių ateitininkų globėjų A. Stepanienės, E. Varnienės ir A. Kubiliaus iniciatyva 1962 m. lapkričio 17 d. suruoštas pirmas jaunimo talentų

Ateitininkas Bronius Sabeckis bando prikalbinti australišką papūgą įstoti į jo vadovaujamą Adelaidės jaunimo tautinių šokių ansamblį „Žilviną".

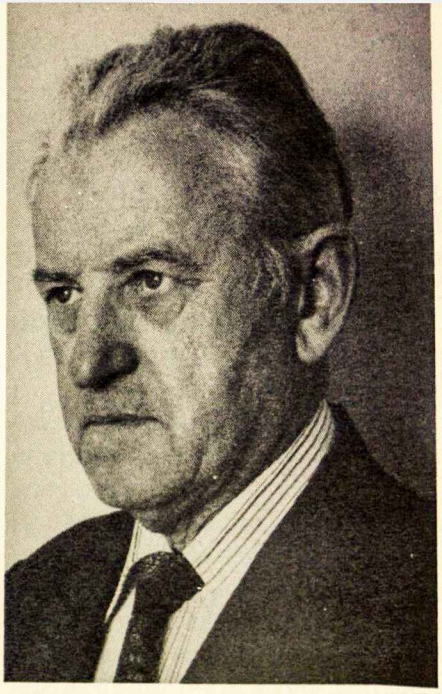

Augustinas Kubilius, daugelį metų vadovavęs Adelaidės ateitininkams ir dabartinis sendraugių pirmininkas.

vakaras L. K. centre. Juos ruošti pasiėmė moksleiviai ateitininkai. Vėliau tie vakarai pradėti ruošti Tautos šventės, rugsėjo 8-os išvakarėse, juos pavadinant Jaunimo koncertais.

1962 m. gruodžio 31 d. Adelaidėje įvyko visos Australijos ateitininkų suvažiavimas. Dalyvavo 39 atstovai iš Brisbanės, Newcastle, Sydnėjaus, Melbourno, Geelongo, Morningtono ir Adelaidės. Suvažiavimas pradėtas Mišiomis, kurias aukojo sendraugis kun. A. Kazlauskas. Pamaldų metu giedojo sendraugė G. Vasiliauskienė. A. Bakaitis iš Morningtono skaitė paskaitą „Ateitininkas Australijos lietuvių tarpe". Kuopų ir draugovių pirmininkai padarė pranešimus, iš kurių paaiškėjo, kad ateitininkai, nors negausūs skaičiumi, eina visur, kur tik reikalingas pozityvus darbas ir todėl beveik nėra kultūrinių barų, kur jie nebūtų pridėję savo rankos.

Suvažiavimo metu trys studentai: R. Švambarytė, D. Grigaitytė (iš Melbourno) ir A. Petrėnas (iš Adelaidės) davė studentų ateitininkų priesaiką. A. Bajelis iš Newcastle — moksleivio.

Iš viso Adelaidės ateitininkai yra suruošę 11 stovyklų jaunimui. Per jas yra praėję daugiau kaip 200 jaunuolių. Joms vadovavo A. Stepanienė, E. Varnienė, kun. Pr. Dauknys, N. Masiulytė, A. Kubilius. Iš ypatingesnių stovyklų paminėtina 1964 m. pradžioje įvykusi O'Sullivan Beach, kurioje 15 moksleivių davė ateitininkų priesaiką: M. Damasevičiūtė, E. Eičytė, V. Karpys, A. Kasčiukaitytė, L. Macpanas, D. Tirvaitė, N. Bataitytė, A. Blandytė, G. Pimpė, A. Palaitis, R. Ramanauskas, A. Šveikauskas, D. Siurblytė, R. Siurblytė, V. Urnevičiūtė. Studentų priesaiką — A. Stepanas ir R. Puodžius.

Be kiekvienais metais ruoštų Literatūros vakarų, Jaunimo koncertų ir stovyklų, Kristaus Valdovo minėjimų - akademijų, ateitininkai suruošė 1966 m. Klovos operos „Pilėnai" pristatymą ir transliaciją iš plokštelių, 1970 m. akademija paminėjo ateitininkų veiklos dvidešimtmetį Adelaidėje, 1972 m. Maldos valandą Šv. Kazimiero bažnyčioje už sergančią ateitininkę Violetą Vasiliauskaitę-Mauragienę.

1973 m. gegužės 15-17 dienomis suorganizuotos L. K. centre jaunimui uždaros dvasinio pakilimo dienos — rekolekcijos, kurias labai sėkmingai suorganizavo sendr. pirm. A. Kubilius. Kun. A. Spurgis Šv. Kazimiero bažnyčioje pravedė pamaldas ir 7-ias konferencijas, salėje jaunimui kalbėjo dr. A. Stepanas, J. Binkevičius, A. Stepanienė, B. Plokštis, J. Stepanas, Pr. Pusdešris. Susikaupimo dienų šūkis buvo „Aukštyn širdis".

Beveik kiekvienais metais buvo ruošiamos agape, arba ateitininkų šeimos šventės su pokalbiais iš anksto numatytomis ir vietoje iškilusiomis temomis. 1974 m. suruoštas V. Banaičio operos (plokštelėse) „Jūratė ir Kastytis" pristatymas, kurį pravedė sol. A. Gučiuvienė. Vakare „Pakeliaukime po pavergtą Lietuvą" buvo rodomos Lietuvą aplankiusių skaidrės, kurias aiškino deklamacija perpintu žodžiu Pr. Pusdešris.

1975 m. suruoštas stiprus vysk. M. Valančiaus mirties šimtmečio minėjimas, kuriama kalbėjo A. Kubilius — vyskupo biografija, V. Baltutis — Valančius lietuvybės žadintojas, kun. Pr. Dauknys — Valančius blaivybės apaštalas, J. Vasiliauskas — vyskupas Dievo tarnyboje, L. Pakalnis — Valančius literatas. Be to, programoje sol. G. Vasiliauskienė su mamyte A. Stanaitiene padainavo eilę senoviškų dainų, dainavo „Nemuno dukros", „Vaidilos" teatro aktoriai suvaidino Pr. Pusdešrio scenai pritaikytus Valančiaus kūrinius — „Guvus Vincė", „Palangos Juzė" ir „Sugrįžo". Programą pravedė E. Varnienė.

1977 m. ateitininkų šeimos šventė atšvęsta „Baltijos" vasarvietėje. Tais pačiais metais iškilmingai buvo pagerbtas kultūrininkas, poetas Pr. Pusdešris 60 m. amžiaus sukaktyje. 1979 m. šv. Kazimiero šventės išvakarėse 7 moksleiviai davė ateitininko priesaiką: Pov. Kazla, P. Rupinskas, J. Kazla, R. Dainiūtė, L. Visockytė, Siet. Kubilius, Petr. Kazla. Studento

priesaiką davė ateitininkai: J. Jačiunskis, E. Jucius, R. Rupinskaitė, P. Jačiunskis, Br. Sabeckis ir G. Kubilius.

1980 m. buvo suruošta iškilminga akademija „Ateities" žurnalo ir Ateitininkijos sąjūdžio 75 m. sukaktį paminėti. Akademijoje taip pat buvo pagerbtas senjoras Br. Plokštis 85 m. amžiaus sukaktyje. Paskaitą skaitė sendr. J. Stepanas. Akademijos meninę programą atliko sol. G. Vasiliauskienė, „Nemuno dukros" ir Pr. Pusdešris. Tais pačiais metais J. Stepanas buvo Ateitininkų Federacijos paskirtas įgaliotiniu Australijoje. Jo rūpesčiu 1981 m. gruodžio mėn. Melbourne įvyko Australijos Ateitininkų diena. Paskaitininkai buvo Pr. Pusdešris, A. Bakaitis, J. Petraitis ir dr. A. Mauragis. Diskusijas pravedė E. Varnienė.

Ateitininkams sendraugiams Adelaidėje vadovavo: Br. Plokštis, J. Stepanas, Pr. Pusdešris, E. Varnienė, J. Vasiliauskas, K. Varnas, kun. Pr. Dauknys, A. Kubilius. Arkiv. J. Matulaičio moksleivių ateitininkų kuopos globėjais yra buvę: A. Stepanienė, J. Ivoška, E. Varnienė, A. Kubilius, J. Vasiliauskas, Pr. Pusdešris, E. Jačiunskienė, R. Kubiliūtė, L. Rupinskaitė. Kuopos pirmininkais buvo: J. Martinkutė, R. Plokštytė, M. Uldukytė, A. Stepanas, D. Viliūnaitė, N. Bataitytė, Kasčiukaitytė, N. Masiulytė, K. Bagušauskas, R. Staugaitė, L. Varnas, Saul. Kubilius, J. Venciūtė, Siet. Kubilius.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresuose Adelaidės ateitininkai turėjo atstovus: I-mame — stud. A. Stepaną, II-me — stud. R. Kubiliūtę, III-me — stud. N. Masiulytė ir stud. V. Bardauskaitę, IV-ame — dr. V. Bardauskaitę ir stud. Saulių Kubilių.

Ateitininkai dirba ir kitose organizacijose. 1960 m. įsikūrė Adelaidėje L. K. Moterų draugija. Viena iš organizatorių buvo ateitininkė A. Stepanienė. Tarp draugijos pirmininkių buvo M. Gavėnienė, A. Urnevičienė. Švietime taip pat rasime ateitininkų. Šv. Kazimiero Lietuvių mokykloje dirbo: E. Varnienė, G. Vasiliauskienė, K. Pažėra, A. Stepanienė, A. Urnevičienė,

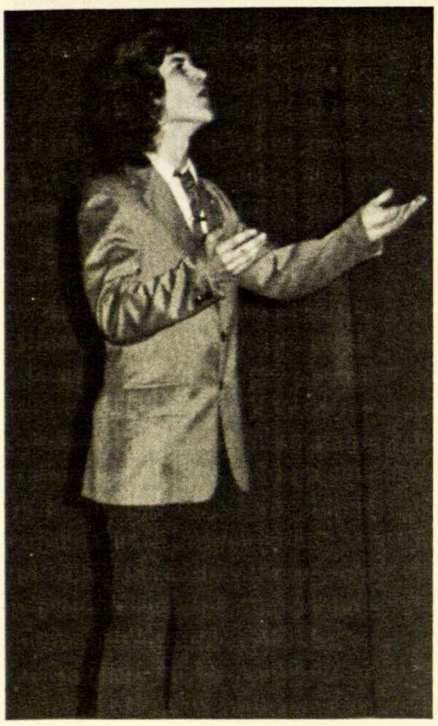

Stud. Sietynas Kubilius (ilgametis Adelaidės moksleivių ateitininkų pirmininkas) dažnai su dramatišku įsijautimu deklamuoja įvairiuose parengimuose.

L. Rupinskaitė, A. Stankevičiūtė, R. Varnaitė, A. Kubilius, stud. Siet. Kubilius. E. Varnienė įkūrė Adelaidėje Lituanistinius kursus.

Šv. Kazimiero parapijos Taryboje dirbę ateitininkai: Br. Plokštis, Pr. Pusdešris, J. Bardauskas, J. Vasiliauskas, J. Stepanas, P. Gasiūnas, J. Speičys, L. Pakalnis, J. Rupinskas, R. Jablonskis, A. Kubilius. ALB Adelaidės ap. v-bose rasime taip pat ateitininkų. Pirmininkavo kun. dr. P. Jatulis, J. Vasiliauskas, K. Taparas. Valdyboje nariais buvo: Č. Petrikas, J. Stepanas, Br. Sabeckis. „Lituania" chorui vadovauja ateitininkė G. Vasiliauskienė. Ją kurį laiką pavadavo ateitininkė stud. R. Kubiliūtė. Bažnytiniam chorui vadovauja ateitininkė N. Masiulytė-Stapleton. „Žilvino" ansamblio vadovas ateitininkas Br. Sabeckis. Skautų „Vilniaus" tunto tuntininkė ateitininkė E. Bulienė. Kai kurie ateitininkai dėl įvairių priežasčių yra atitolę nuo ateitininkų sąjūdžio, bet yra aktyvūs bendruomeniniame gyvenime. Iš tokių paminėtini: A. Statnickas, ALB garbės narys, kuris ilgą laiką vadovauja ALB Lietuvių mokyklai, ir P. Bielskis — ilgametis Lietuvių Sąjungos Inc. pirmininkas ir „Adelaidės Lietuvių Žinių" redaktorius.

Mus yra aplankę ateitininkai iš užjūrio: vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, J. Šoliūnas, poetas B. Brazdžionis, J. Kojelis, Ateitininkų Federacijos valdybos narė sesuo Margarita Bareikaitė, Federacijos generalinis sekretorius V. Kleiza. Jų apsilankymai įnešė mums „šviežio oro" ir pastiprinimo mintį, kad esame centro valdybos neužmiršti.

Iš ateitininkiško darbo barų į Amžinybę iškeliavę Adelaidės ateitininkai: Celestinas Petrikas, Petronėlė Snarskienė, Liudvikas Varnas, dr. Vytautas Kilikonis, Juozas Speičys, Kazimieras Taparas, Violeta Vasiliauskaitė - Mauragienė, Leonas Pakalnis, Bronius Plokštis. Du Dvasios vadai — kun. Juozas Kungys ir kun. Antanas Kazlauskas, MIC.

Adelaidės ateitininkams žvelgiant į dabartį kyla viltį žadinantis pasitenkinimas, kad tuose išeivijos dešimtmečiuose tikrai gausiam būriui lietuviško jaunimo, kurie praėjo ateitininkų organizacijos gretose, buvo pažadintas entuziazmas „visa atnaujinti Kristuje", dirbant Dievui ir Tėvynei, gyvenamojo laiko problemas perleidžiant per savo tikinčios sielos prizmę. Jų rankose Adelaidės ateitininkų ateitis.

A. Kubilius

RŪPIMIEJI KLAUSIMAI
Adelaidėje

Birželio 12 d. Lietuvių Katalikų centre Adelaidėje įvyko ateitininkų bendras susirinkimas. Jam vadovavo sendraugių pirm. A. Kubilius. Buvo paskaityta iš paskutiniosios LK Bažnyčios Kronikos, pasidalinta mintimis, įspūdžiais bei vertinimais kun. dr. K. Trimako vizito Adelaidėje. Nutarta straipsniu reaguoti į *Southern Cross* laikraštyje be jokių komentarų atspausdintą iš *Tass* perspausdintą žinią apie kun. A. Svarinsko nubaudimą.

Melbourno moksleivių ateitininkų valdyba 1953 m. Priekyje pirm. Vytautas Čižauskas ir Jonas Barila. Stovi dvasios vadas kun. Pr. Vaseris, Valė Baltutytė, Irena Kaladytė ir kuopos globėjas Jurgis Gylys.

Melbourno moksleiviai ateitininkai iškyloje prie Lake Emmeral 1954 m. Kuopos pirmininkas (pirmas iš kairės) — Vyt. Čižauskas.

Melbourno ateitininkės iškyloj prie Lake Emmerald 1954 m. Iš kairės: Albina Šilvaitė, Sabina Naujokaitytė, Rūta Švambarytė, Irena Padgurskytė, Aldona Butkutė.

MOKSLEIVIAI ATEITININKAI Melbourne, 1952-

Melbourne pirmasis iškėlė mintį organizuoti moksleivius ateitininkus Vytautas Čižauskas. Pasitaręs su kapelionu kun. P . Vaseriu, jis sušaukė steigiamąjį susirinkimą parapijos salėje 1952.9.10. Čia buvo išrinkta pirmoji valdyba, į kurią įėjo pats organizatorius Vyt. Čižauskas, Irena Kaladytė ir Jonas Barila. Vyt. Čižauskas liko kuopos pirmininku, kuris stipriai veikė iki pat savo vedybų. Moksleivių kuopa sparčiau augo ir jau 1954 m. turėjo 50 narių. Buvo sudaryta atskira jaunesniųjų grupė ir buvo įsigytos uniformos. Vyresnieji ruošė scenos vaizdelius. Juos parašydavo pirmininko brolis Stasys Čižauskas'Akivara. Taip buvo suvaidinta „Senbernio teismas", „Senbernio galas" ir dar keleta kitų vaizdelių. Ateitininkai kasmet ruošdavo Kristaus Karaliaus šventę, o taip pat yra ruošę ir Motinos dienos paminėjimą. Nemažai tuomet ateitininkai ekskursuodavo ar piknikaudavo. Taip šitokių iškylų yra buvę prie Lake Emmerald, prie Silvan Dam, Morningtone, San Remo ir pan.

Kuopa įsigijo savo vėliavą ir pasivadino Aušros Vartų kuopa. Taip vėliava iškilmingai buvo pašventinta 1956 m. sausio 7 d.

Kuopos globėju buvo Jurgis Gylys, o šitam išvykus į Ameriką — Jonas Mulokas. Dvasios vadas kun. Pr. Vaseris.

Vyresniųjų grupė dauguma sukūrė šeimas ir taip iš moksleivių ateitininkų būrio pasitraukė. Sukūrė šeimą ir kuopos globėjas Vyt. Čižauskas (1956 m.). Po jo kuopos pirm. buvo Leonas Vaičaitis, vėliau — Leonas Grumulaitis. Ir šie, sukūrę šeimas, pasitraukė į sendraugius.

Iš jaunesniųjų pirmininku atėjo Jurgis Petraitis, vėliau Dalia Grigaitytė, Gediminas Statkus. Šiuo laikotarpiu (1960-1970) ateitininkai ruošdavo jaunimo stovyklas. Būdavo užsakoma kur nors netoli nuo Melbourno gerai įruošta stovyklavietė ir kviečiamas jaunimas iš

Melbourno moksleiviai ateitininkai 1956 m. Vidury — dvasios vadas kun. Pr. Vaseris ir pirm. Vyt. Čižauskas.

visur dalyvauti tokioje stovykloje. Stovykla tęsdavosi paprastai apie dvi savaites. Į tokią stovyklą susirinkdavo iki 100 stovyklautojų. Tokios stovyklos yra buvę Mt. Evelyn, Society Permanent Camp Frankstone, Baisen, Point Lonsdale. Ateitininkų globėja tuomet buvo Halina Statkuvienė. Taip ir stovyklų parengimu daugiausia rūpinosi H. Statkuvienė, kun. P. Vaseris ir V. Junokas.

Kai kada Melbourno ateitininkai vykdavo stovyklauti pas Adelaidės ateitininkus. Taip 1966 m. iš Melbourno į Adelaidės ateitininkų stovyklą buvo nuvykę 33 melbourniškiai.

Užaugo ir jaunesnioji karta ir ta pradėjo skirstytis, pereiti į sendraugius. Iš jaunimo paskutiniu metu į ateitininkus niekas neatėjo. Gal daugiau juos paviliojo skautai, o gal ir sendraugiai mažai prisidėjo prie jaunimo darbo. Taip paskutiniu metu moksleiviai ateitininkai visai susilpnėjo. Reikia tikėtis, kad vėl kada papūs naujas vėjas, vėl ateis pavasaris.

MELBOURNO ATEITININKAI 1962-1982

1963 m. valdyba: pirm. Švambarys, sekr. A. Raudys, ižd. J. Petraitis. Valdyba apsiribojo daugiau ryšio palaikymu ir einamų reikalų vedimu. Sušaukti trys posėdžiai, ryžtasi įsigyti stovyklavimui palapines, bet nepavyko surinkti lėšų.

1964 m. valdyboje buvo: pirm. H. Statkuvienė, sekr. J. Petraitienė, ižd. Šemienė.

1967 m. gruodžio mėn. susirinkimas buvo šauktas be viešo skelbimo, todėl buvo atmestas darbotvarkės punktas — naujos valdybos rinkimai. Paskaitą skaitė A. Bakaitis apie religinį atsinaujinimą.

Nuo 1968 m. iki 1978 m. vasario 28 d. yra tuštuma. Protokolų knygoje nėra jokių įrašų. Tuo metu valdybą sudarė E. Pankevičius, J. Petraitienė ir V. Vaitiekūnienė.

1978 m. valdyba: pirm. S. Balčiūnas, sekr. A. Bakaitis, ižd. A. Mieldažienė.

1979 m. vasario 25 d. A. Bakaičio iniciatyva susirinkimas buvo sušauktas Mt. Martha pas St. Erminą, Edward Grove. Dalyvių buvo apie 20. Po A. Bakaičio paskaitos apie mūsų dabarties uždavinius, dar atvyko 8 dalyviai.

Įdomiausia susirinkimo dalis buvo kun. Šarausko pranešimas apie ateitininkijos padėtį JAV-se. Jis, gimęs Vokietijoje ir mokslą baigęs Amerikoje, jaučiasi stovįs lauke ir žiūrįs į lietuvių kiemą. Jo manymu lietuviams religija esanti daugiau kultūrinis reikalas, bet ne gyvenimas Evangelija. Religinis lietuvių veikimas esąs Amerikoje silpnas. Dvasios vadai permažai pasišventę. Jis pasidžiaugė Amerikos ateitininkišku jaunimu, kurie daugiau kreipia dėmesio į asmenybės ugdymą ir auklėjimąsi.

Kitas susirinkimas sušauktas 1979 m. gegužės 7 d. svečiui iš JAV-bių, Ateitininkų Federacijos

vicepirmininkui V. Kleizai priimti. Jis ir Ateitininkų Federacijos pirmininkas dr. P. Kisielius lanką pasidalindami visus kraštus, apklausinėdami ir informuodami apie ateitininkijos veiklą. Dr. P. Kisielius aplankė visas Amerikos kolonijas ir rado, kad ateitininkija esant labai gyva. Ateitininkų labai sėkmingos stovyklos vykstančios „Dainavoje". Stovyklavietės iniciatorium buvęs dr. A. Damušis. Pasaulyje esą apie 2000 ateitininkų.

Po susirinkimo Ateitininkų Federacijos pirmininkui dr. P. Kisieliui pasiųsta per V. Kleizą „World of Olega Truchanas" knyga.

1980 m. balandžio 21 d. vėl turėjome svečią iš JAV-bių mons. dr. V. Balčiūną, kuris pravedė įdomų pasikalbėjimą apie Šv. Dvasios sąjūdį.

1980 m. gegužės 12 d. valdyba nutarė dalyvauti kun. Pr. Vaserio 40 m. kunigystės ir 30 m. klebonavimo Melbourne jubiliejue, jį pasveikinant ir įteikiant dovaną $50.

1981 m. rugsėjo 26 d. įvykusiame susirinkime A. Bakaitis kalbėjo apie ateitininkijos 70 m. sukaktį. Nutarta organizuoti visuotiną Australijos ateitininkų suvažiavimą Melbourne, atžymėti ateitininkų 70 m. egzistavimo jubiliejų.

Australijos ateitininkų suvažiavimas įvyko 1981 m. gruodžio 28 d. Lietuvių namuose.

Melbourno Aušros Vartų kuopa prie savo vėliavos.

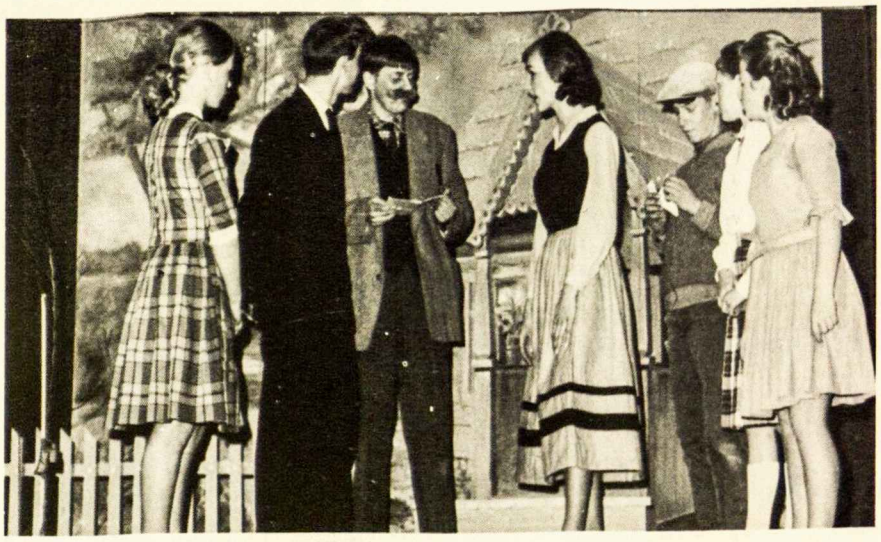

Melbourno ateitininkai 1964 m. birželio 14 d. vaidina „Atsimenu namelį".

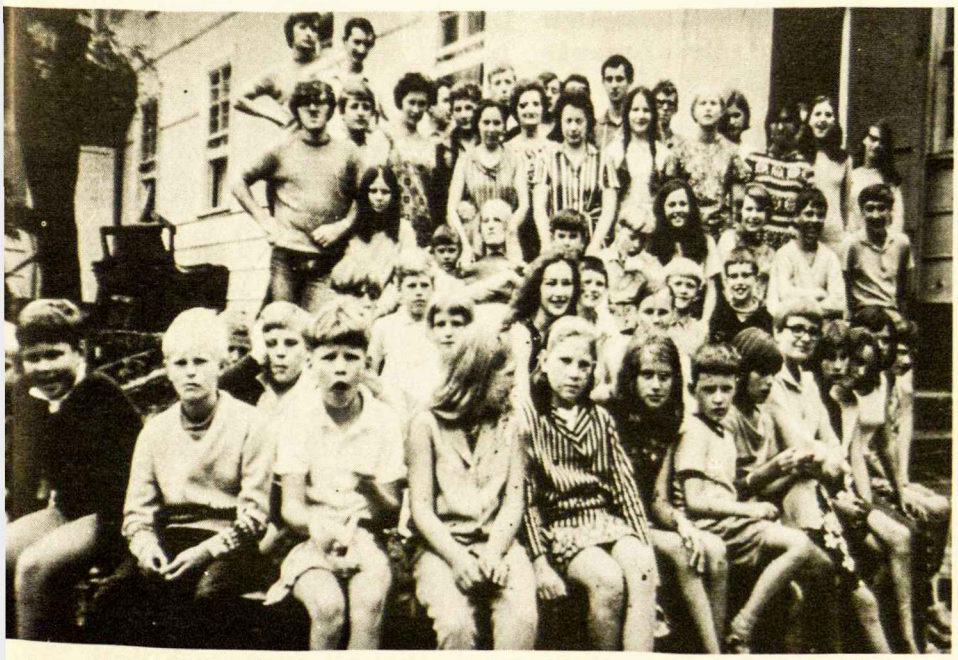

Jaunimo stovykla prie Baisen 1968 m.

Buvo skaitytos keturios paskaitos, kurių prelegentais buvo Pr. Pusdešris, J. Petraitis, dr. A. Mauragis ir A. Bakaitis. Suvažiavimas baigtas literatūros ir dainos vakaru, kurio programos didelę dalį atliko Adelaidės ateitininkai.

1982 m. gegužės 23 d. dalyvauta Adelaidėje kun. A. Spurgio 50 m. kunigystės jubiliejuje. Melbourno ateitininkų vardu Jubiliatą pasveikino A. Bakaitis ir įteikė piniginę dovaną.

Melbourno ateitininkai aktyviai dalyvauja vietos bendruomeniniame gyvenime, ne tik kaip pavienė organizacija, bet yra įsijungę į visą eilę kitų organizacijų, visur nešdami Viską atnaujinti Kristuje dvasią. Ypač daug narių prisideda prie A.L.K. Federacijos, L.K. Moterų Draugijos ir skautų veiklos.

A. Bakaitis

Dalis Sydnėjaus ateitininkų — sendraugiai, moksleiviai ir jaunučiai 1983 m. Viduryje iš kairės sėdi Antanas Kramilius, sendraugių pirm.; Jadvyga Burokienė moksleivių globėja, dvasios vadas prel. Povilas Butkus, MBE, Emilija Viržintienė — jaunučių globėja ir Reginutė Lašaitytė, moksleivių kuopos sekretorė.

SYDNĖJAUS ATEITININKAI 1954-1982

Organizuota Sydnėjaus ateitininkų veikla užsimezgė nuo 1954 m. birželio 6 d. Šios organizacijos atgaivinimas Sydnėjuj, Australijoje, yra nuopelnas prelato Petro Butkaus, kuris iki šiai dienai yra arkivyskupo J. Matulaičio kuopos Sydnėjuj dvasios vadu.

Valdybos nariai

Dabartinę valdybą, 1982 m. sudaro: pirm. A. Kramilius, sekr. A. Stasiūnaitienė, ižd. E. Lašaitis. Moksleivių vadovė — globėja Jadvyga Burokienė ir jaunučių vadovė — globėja Emilija Viržintienė. Moksleivių ateitininkų pirm. R. Stasiūnaitis, sekretorė Regina Lašaitytė.

Sendraugių valdyboje nuo 1961 m. dirbo Jadvyga Zakarauskaitė, A. Bučinskas, A. Kramilius, E. Lašaitis, J. Gudaitis, L. Zarembaitė ir Irena Gintalaitė, A. Stasa.

Moksleivių ateitininkų valdyboje nuo 1961 m. dirbo Vida Pužaitė — ilgametė pirmininkė, Kęstutis Laukaitis, Rasa Slavėnaitė, Birutė Aleknaitė, Raimundas Stasiūnaitis, Regina Lašaitytė, Audronė Milašaitė, Jonas Bireta.

Organizacijos globėjai

Didžiausią vagą šiame laikotarpyje yra išvariusi Ateitininkų moksleivių globėja M. M. Slavėnienė, jai talkininkavo Alfa Savickienė. Tautinių šokių mokė Angelė Laukaitienė, jai talkininkavo Akva ir Lėtutė Meiliūnaitės. Tautiniams šokiams ateitininkų grupei muzikantai buvo Vincas Pužas (jau miręs), Algis Plūkas (miręs) ir Antanas Kramilius.

„Ateities žingsniai"

Šiame laikotarpyje nuo 1961 m. „Ateities žingsnius" redagavo mūsų dvasios vadas kun. Petras Butkus (dabar mons. P. Butkus M.B.E.). Jam išvykus į kelionę po pasaulį, 1965 m. redagavimą buvo perėmusi Moksleivių ateitininkų globėja M. M. Slavėnienė. Grįžęs iš kelionių, kun. P. Butkus 1967 m. vėl perėmė „Ateities žingsnių" redagavimą. „Ateities žingsniuose" atsispindi jaunųjų ateitininkų talentas. Šį priedą prie „Tėviškės aidų" dalinai užpildo jaunieji korespondentai. Sydnėjui ypatingai savo laiku pasižymėjo jauni moksleiviai ateitininkai Kęstutis Laukaitis — korespondencijomis ir poezija, Vida Pužaitė, Rasa Slavėnaitė, Laimutė Laukaitytė.

Paskutiniu metu pasižymi Regina ir Antanas Lašaičiai, Justinas ir Darius Ankai, Mikutis ir Petriukas Burokai, Danutė Stasiūnaitytė, Raimundas Stasiūnaitis ir kiti.

Ateitininkų stovyklos

Po ilgesnės pertraukos Australia Day atostogų laiku 1977 m. sausio 29, 30 ir 31 dienomis buvo suorganizuota skautų žemėje Ingleburn ateitininkų stovykla, pavadinta Prano Dovydaičio vardu. Stovyklos komendantu buvo Antanas Kramilius.

Stovykloje dalyvavo sendraugiai ir jaunieji moksleiviai. Gyventa palapinėse. Jaunuosius moksleivius globojo ir nustatytą programą vykdė mokytoja Jadvyga Burokienė. Paskaitas ir pasikalbėjimus pravedė dvasios vadas kun. P. Butkus, kun. P. Martūzas ir kun. Alfonsas Savickas.

1982 m. dienomis moksleivių globėjos Jadvygos Burokienės iniciatyva buvo suorganizuota stovykla moksleiviams Mėlynuosiuose kalnuose.

Jaunieji ateitininkai šį kartą

gyveno karavanuose ir gaminosi maistą patys sau, kai ankstyvesnėse stovyklose buvo bendra virtuvė. Čia jaunieji moksleiviai į šią stovyklą išvyko apsiginklavę lietuvių sąžinės kalinių adresais įvairiuose Sovietų Rusijos kalėjimuose. Nuvykęs dvasios vadas mons. P. Butkus ten atlaikė šv. Mišias ir pravedė pasikalbėjimus. Jaunieji tačiau didžiausią darbą atliko ten rašydami laiškus mūsų kenčiantiems broliams Sovietų koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose.

Šventės ir minėjimai

Kristaus Karaliaus šventė spalio mėn. pabaigoje buvo tapusi tradicine ateitininkų šventė. Sydnėjaus ateitininkai ją iškilmingai atšvęsdavo. Po iškilmingų pamaldų būdavo ruošiami plataus masto iškilmingi minėjimai su ateitininkų Įžodžio apeigomis.

1952 m. spalio 28 d. iškilmingo posėdžio metu įžodį davė: Janina Kondrackaitė, Alfonse Savickis, Danguolė Ridikaitė, Eda Kymantaitė ir Lėta Meiliūnaitė.

1963 m. spalio 27 d. iškilmingo Kristaus Karaliaus minėjimo metu įžodį davė šie moksleiviai ateitininkai: Birutė Aleknaitė, Anelė Intaitė, Regina Kondrackaitė, Kęstutis Laukaitis, Laimutė Laukaitytė, Alytė Mišeikytė, Birutė Penkaitytė, Albinas Pužas, Vida Pužaitė, Rasa Slavėnaitė, Gražina Žigaitytė ir vyresnieji moksleiviai Irena Kondrackaitė, Danutė Mišeikytė, Regina Mišeikytė, Genė Penkaitytė, Ald. Kuraitė, Ald. Petniūnaitė, A. Plūkaitė A. Vičiulis. Iškilmės vyko Dainavos namuose Bankstowne.

1964 m. spalio 25 d. po iškilmingų pamaldų St. Joachims bažnyčioje Lidcombe, Kristaus Karaliaus minėjimas vyko čia pat parapijos salėje. Įžodį davė studentai ateitininkai Vida Karpytė, Dalia Grosaitė, Nijolė Vaičiurgytė, Laima Zarembaitė, Algis Bajelis, Valdas Vaičiurgis ir Arvydas Pūkas.

1965 m. spalio 31 d. Kristaus Karaliaus šventėje ateitininkišką įžodį davė: Irena Biretaitė, Jonas Biretas ir Rūta Mikalauskaitė.

Praeities vaizdelis. Sydnėjaus jaunieji ateitininkai. Paskutinėje eilėje Vida Pužaitė — pirm., Marija Magdalena Slavėnienė — grupės globėja, prieš paskutinė Angelė Laukaitienė — tautinių šokių ir dainų mokytoja, bei visa širdimi atsidavusi ateitininkiškai veiklai.

1979 m. minint 400 metų Vilniaus universiteto sukaktį Sydnėjuj, ateitininkai su vėliava žygiuoja į bažnyčią. Vėliavą palydi tautiniuose rūbuose C. Baniulytė ir L. Kramilienė. Procesijos gale — atvykęs iš Chicagos Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius Vaclovas Kleiza.

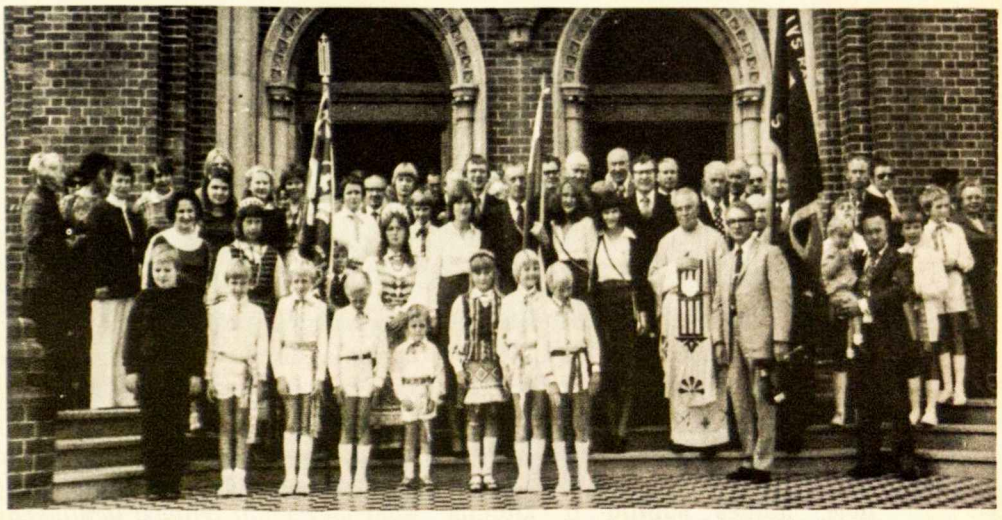

Sydnėjaus ateitininkų šeima sutinka A. Fed. Gen. sekr. Vaclovą Kleizą 1979 m.

Sydnėjaus ateitininkai australiškoje gamtoje (iš kairės): pirmininkas Antanas Kramilius, valdybos nariai: E. Lasaitis, A. Stasiūnaitienė, prel. P. Butkus, MBE, I. Lasaitienė, R. Šarkauskienė, L. Kramilienė, priešakyje jaunučių ir moksleivių vadovė Jadvyga Burokienė, inž. J. Dirginčius, V. Burokas, p. Burokienė, senj. J. Šarkauskienė, A. Gudaitienė, J. Gudaitis ir svečias A. Šidlauskas.

Paskutinės įžodžio apeigos vyko Sekminių šventėje 1980 m. gegužės 25 d. po iškilmingų mišių St. Joachims bažnyčioje Lidcombe. Įžodį davė šie moksleiviai ateitininkai: Raimundas Stasiunaitis, Loreta Šarkauskaitė, Garry Siutz, Lana Stasiūnaitytė, Mikutis Burokas, Jonas Pečiulis, Virginia Braželytė, Daniel Siutz, Elenutė Žukauskaitė, Robertas Sirutis, Antanas Sirutis, Regina Lašaitytė ir Edmundas Stasiūnaitis.

Sydnėjaus ateitininkai ilgus metus ruošė Motinos dienos minėjimus kartu su skautais. Paskutiniam dešimtmety šio minėjimo atsakomybę pasiėmė parapijos Savaitgalio mokykla.

Ateitininkai aktyviai dalyvauja programos atlikime.

Lietuvos jaunimo globėjo Šv. Kazimiero šventė atžymima Sydnėjuj iškilmingomis pamaldomis, kur ateitininkai dalyvauja organizuotai su savo vėliava. Po pamaldų vyksta Katalikų Kultūros draugijos mugė, kurioje ateitininkai dalyvauja su savo darbais parodėle, laimės šuliniu ir kitomis paslaugomis.

A. Kramilius

Tasmanijoje meno mokykloje studijuojąs Linas Vaičiulevičius savo meno kūrybai dažnai renkasi lietuviškas temas. Čia jis stovi šalia savo didžiulės metalo skulptūros, vaizduojančios kunigaikščio Gedimino sapną apie geležinį vilką.

PARTIZANO DAUMANTO PĖDOMIS

Šiais metais labai gražiai veikė Čikagos priemiesčių Partizano Daumanto jaunučių ir jaunių ateitininkų kuopa. Kuopai priklausė 53 vaikai (iš 35 šeimų). Vaikai baigė šių metų veiklą Šeimos šventė 1983 m. gegužės 1 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Salėje, kuri buvo papuošta plakatais - vėliavomis, darytomis kuopos narių, kuopos kapelionas kun. A. Saulaitis atnašavo šv. Mišias. Per Mišias davė įžodį Ramunė Barkauskaitė, Dalius Gilvydis, Linas Jurkus, Vytas Pabedinskas, Audrius Pauliukonis ir Andrius Utz. Ateitininkų Fed. vadas Juozas Laučka įteikė ženkliukus naujiems ateitininkams. Vadovės Rita Ostrauskaitė ir Lora Vasiliauskaitė prisegė gėles abiturientams Vitai Žukauskaitei, Arūnui Balčiauskui ir Raniui Ostrauskui.

Po Mišių kuopos globėja Jūra Vasiliauskienė pravedė programą. Ji padėkojo šių metų vadovams, kurie dirbo su vaikučiais. Kadangi vaikų skaičius didelis, vaikai buvo suskirstyti į būrelius ir kiekvienas būrelis pasirinko vardą. Lilija Balčiauskaitė dirbo su „Eglutėm", Linas Bildušis su „Ereliais", Lora Blažytė ir Lora Vasiliauskaitė su „Ramunėm", Andrius Kurkulis su pačiais mažiausiais jaunučiais „Krokodilais", Rita Ostrauskaitė su „Našlaitėm", Marija Pabedinskaitė su „Bulvėm", Andrius Pabedinskas su „Tigrais" ir Tomas Paulius su „Stumbrais". Jūra Vasiliauskienė padėkojo išeinantiems tėvų komiteto nariams — Leonui Narbučiui, pirmininkui, Leonorai Lirgamerienei, sekr., Ramutei Balčiauskienei, ižd., Danutei Liaugaudienei, korespondentei, ir Algiui Liaugaudui, fotografui. Pranešė, kad kitais veiklos metais globėja bus Vida Damušienė ir naujas tėvų komitetas: Raminta Marchertienė, pirmininkė, Laima Braune, sekretorė, Antanas Gilvydis, iždininkas ir fotografas, ir Vilija Marchertienė, korespondentė.

Sekė vaikučių programa — skaitymas „Sveikinimas Motinos dienai". Kiekvienai mamytei buvo įteiktas vazonėlis su gėlėmis — vaikučių padaryti. Ateitininkų Fed. vadas J. Laučka tarė žodį vaikučiams. Priminė, kad partizanas Daumantas, nuo kurio ir Kuopa paėmus vardą, buvo ateitininkas nuo pat jaunystės. Kai bolševikai okupavo Lietuvą, Juozas Daumantas nuėjo į pogrindį, kovojo ir net žuvo dėl laisvės. J. Laučka irgi prisiminė a.a. kun. St. Ylą, kuris

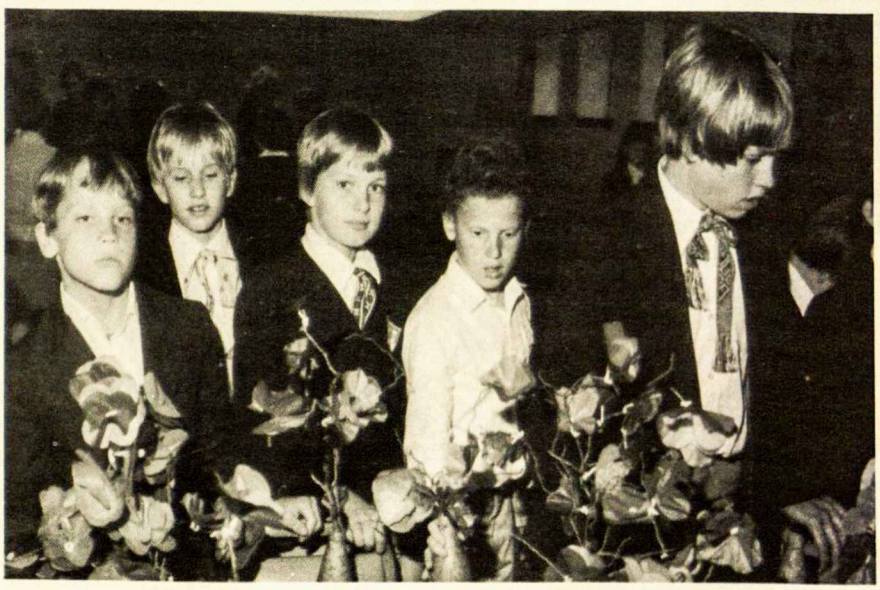

Partizano Daumanto kuopos nariai savo metinės šeimos šventės metu.

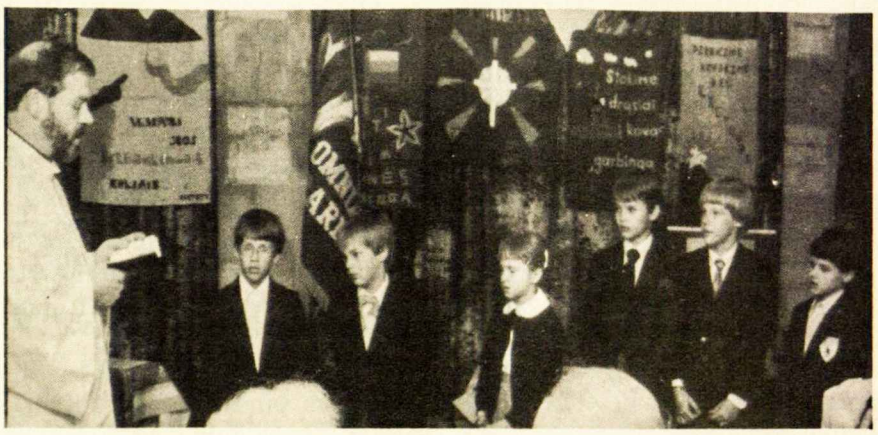

Jaunučiai duoda įžodį Partizano Daumanto kuopos šeimos šventėje (iš kairės): kun. A. Saulaitis, Andrius Utz, Audrius Pauliukonis, Ramunė Barkauskaitė, Linas Jurkus, Vytas Pabedinskas ir Dalius Gilvydis.

praeitą pavasarį dar dalyvavo mūsų Šeimos šventėje ir džiaugėsi mūsų jaunimu. K. Pabedinskas pasveikino kuopos narius Chicagos ateitininkų sendraugių vardu ir pareiškė ypatingą džiaugsmą, nes trys generacijos Pabedinskų ateitininkai, mat K. Pabedinsko anūkas Vytas Pabedinskas davė įžodį Šeimos šventėje ir tapo nauju ateitininku.

Per Šventę labai didelė padėka buvo išreikšta Jūrai Vasiliauskienei, kuri tikrai puikiai globojo ir prižiūrėjo Partizano Daumanto kuopos veiklą paskutinius dvejus metus. Padėka ir linkėjimai Vidai Damušienei, kuri toliau tęs darbą kitais veiklos metais. Šventė baigėsi vaišėmis, suneštomis narių mamyčių.

Tikimės ir linkime, kad visi vaikučiai po jaunučių stovyklos Dainavoje ir po gražių vasaros atostogų vėl grįš prie darbo rudenį Partizano Daumanto kuopoje.

Danutė Liaugaudienė

Sutinkame Kengūrų žemėje Ateities redaktorių kun. dr. K. Trimaką. Iš k. į d.: Jadvyga Burokienė — moksleivių vadovė, prel. P. Butkus, Jacinta Ankutė, kun. dr. K. Trimakas, Danutė Ankienė, p. Medelienė, V. Stanevičienė ir p. Skuodienė.

CLEVELANDO MOKSLEIVIŲ VEIKLA

Maironio kuopa susirinko 1983 m sausio 15 d. po lituanistinės mokyklos pamokų. Šio susirinkimo metu Julius Palūnas ir Danius Barzdukas kalbėjo tema ir pravedė diskusijas „Jaunuolių gėrimas“. Diskusijų išvados buvo: 1. Gėrimas tiktai pasigerti yra blogai. 2. Pagrindinė problema yra, kad jaunuoliai neturi ką veikti, tai geria. Turime nepasiduoti nuobodumui ir užsiimti kitais būdais.

Lana Vyšnionytė pakalbėjo apie neseniai įvykusius Žiemos kursus Dainavoje. Vincas Staniškis painformavo apie lietuvių veiklą, paminėdamas šiuos įvykius: mirusį lietuvių kompozitorių Julių Gaidelį; Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutę; Kalifornijos ateitininkų Padėkos Dienos kursus; Clevelando Šv. Jurgio parapijos kūčias ir Bernelių mišias; straipsnį *Drauge* apie kunigus okupuotoje Lietuvoje.

Sekantis susirinkimas įvyko sausio 29 d. Kalbėjome apie kuopos laikraštėlį, kurį planuojame išleisti. Taip pat padiskutavome kelis *Cleveland Plain Dealer* straipsnius apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje. Po diskusijų parašėme bendrą kuopos laišką į *Cleveland Plain Dealer* šia tema.

Kovo 5 d. vėl susirinkome po lituanistinės mokyklos pamokų. Ponia Balčiūnienė pravedė diskusijas šiais klausimais: 1. Ar per organizaciją yra išlaikoma lietuvybė ir kodėl? 2. Ar tikrai draugystės pagrindu yra išlaikoma lietuvybė ir kodėl? Diskusijų išvados: draugystė labai rišasi su mūsų organizacija ir lietuvybe ir be draugystės būtų labai sunku atsiekti mūsų tikslą.

Toliau sekė diskusijos apie „Vilniaus pilies legendą“. Kuopos nariai, kurie dalyvavo šiame pristatyme, pasidalino savo įspūdžiais. Andrius Kazlauskas iškėlė šį klausimą: „Ar turime remti visą lietuvišką veiklą, prastą bei gerą?“. Dalis narių galvojo, kad reikia remti visą lietuvišką veiklą. Kita dalis galvojo, kad neverta remti prastesnių parengimų. Pagaliau pasiekėm šią išvadą. Gerus parengimus reikia kaip galima daugiau remti, o prastesnių parengimų vertę patys turime nutarti. Susirinkę užbaigėm papuošalų darymu žiemos kursams.

Kovo 25 d. kuopos nariai susirinko pas Apanavičius. Kuopos kandidatai kalbėjo apie ateitininkų principus. Taip pat diskutavome kuopos laikraštėlį ir išrinkome vardą *Minčių bačka*.

Vincas Staniškis pakalbėjo apie šias temas lietuvių veikloje: Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso stovyklos programą; mirusį kunigą Stasį Ylą, garsų ir svarbų ateitininkų veikėją.

Vincas Staniškis
Iš kuopos laikraštėlio
Minčių bačka

1983 m. Jaunųjų ateitininkų sąjungos vadovų kursų dalyvių grupė prie Ateitininkų namų Lemonte, JAV. Pirmoj eilėj (iš kairės): JAS pirm. B. Bublienė, V. ir A. Venclovaitės, L. Vasiliauskaitė, V. Skiotytė-Zambo. Antroj eilėj (iš kairės): L. Mikulionis, A. Polikaitis, G. Černiauskaitė, A. Švabas, L. Venclovas, V. Lukošiūnas ir J. Liutkutė, M. Katilius-Boyston.

JAUNŲJŲ ATEITININKŲ VADOVŲ KURSAI

Šeštadienio rytas, balandžio 9 diena. Lauke tipinga ankstyvo pavasario diena — šaltoka, niūru ir lyja. Bet Ateitininkų namuose, Lemonte, daug šviesesnė ir jaukesnė atmosfera. Čia susirinko entuziastiškas moksleivių ateitininkų būrys, nes šiandien vyksta Jaunųjų ateitininkų vasaros stovyklos būrelių vadovų kursai, kurių tikslas pilnai supažindinti kursantus su vasaros stovyklos programa.

Birutė Bublienė, JAS CV pirmininkė, taip pat šių kursų koordinatorė, draugiškai pasveikino ir padėkojo atvykusiems už parodytą susidomėjimą vadovauti vasaros stovykloje ir tobulinti jaunučių ateitininkišką dvasią.

Po trumpo susipažinimo prasidėjo darbas, kuriam kursantai pilnai ir nepavargstančiai atsidavė. Atidžiai klausėm įvairių kalbų bei pamokymų: Dariaus Mičiūno, kuris apibrėžė geriausiai stovyklos tikslą, t.y. kaip leisti stovyklautojams bendrauti, tvarkytis, mokytis ir džiaugtis; Birutės Bublienės, kuri supažindino kursantus su stovyklos bendra informacija ir taip pat stovyklos tema — *Stebuklingu kilimu per pasaulį*. Išaiškėjo, kad kasdieną stovyklautojai „stebuklingu kilimu" nuvyks į vis kitą tautą, susipažins su jos papročiais, kultūra, valgiu, kasdieniniu gyvenimu ir t.t.

Laikas kursantams pasirodyti. Susiskirstę į darbo ratelius, ruošėsi išaiškinti dienines temas. Darbui buvo iš anksto pasiruošę atsiveždami įdomių faktų apie jiems paskirtas tautas, kurias kūrybingai pavaizdavo škicų būdu.

Kad nepritrūktų kursantams energijos, Jūra Vasiliauskienė parūpino gardžius pietus. Poilsio valandėlei pasibaigus, Linas Mikulionis, JAS CV narys, paaiškino būrelių vadovų pareigas — pabrėždamas psichologinį priėjimą prie mokyklinio amžiaus vaikų. Darbo

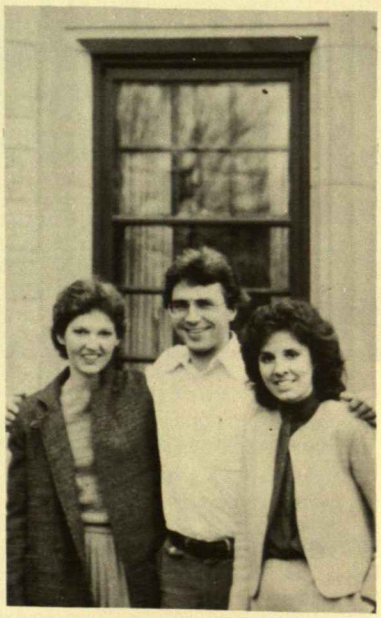

Paskaitininkai JAS vadovų kursuose: Vida Skiotytė-Zambo, Linas Mikulionis, Birutė Bublienė. Trūksta Dariaus Mičiūno.

1983 m. Jaunųjų ateitininkų sąjungos kursuose Lemonte Marius Katilius-Boyston, Jūra Liutkutė, Audra Venclovaitė, Audrius Polikaitis, Liudas Venclovas, Gailutė Černiauskaitė.

Jaunųjų ateitininkų sąjungos vadovų kursuose Gailutė Černiauskaitė, Liudas Venclovas, Andrius Švabas, Lora Vasiliauskaitė ir Viktutė Venclovaitė pateikia vasaros stovyklų dieninių temų projektus.

rateliai vėl sujuda, sprendžia pastatytus teoretiškus gyvenimo atsitikimus ir problemas — tėvų pasiilgimą, vaikų nesugyvenimą ir t.t. Diskusijų rezultatų suvedant, kursantai pasirodė giliai galvojantys, suprasdami ir užjausdami jaunučių emocijas, prisimindami savo pačių pergyvenimus ir nuotykius praėjusiose jaunučių stovyklose.

Kursantų darbas dar vis nesibaigia. Vida Skiotytė-Zambo kalbėjo apie vakarinių programų temas, kurios tiesioginiai rišasi su dieninėm temom, jų tęsinys. Rateliams užduotas darbas — įscenizuoti vaizdelius iš įvairių tautų gyvenimo, kuris kaip ir anksčiau, įdomiai ir kūrybingai atliktas.

Kursai eina prie galo. Paskutinis punktas — jaunimo auklėjimo srityje, diskusijos apie būrelių vadovų pravedamus vakarinius pokalbius. B. Bublienės svarbiausia perduota mintis— vakariniai pokalbiai reikalingi vaikams pamažu nuraminti po ilgos dienos ir paruošti miegui. Pokalbio metu atsilankė Ateitininkų federacijos vadas p. Juozas Laučka stebėti, kaip rūpestingai ruošiasi moksleiviai vadovauti jauniesiems ateitininkams.

Kursai baigiasi. Būsimieji vadovai geriau supranta, koks svarbus darbas jų laukia liepos mėnesį — bet ir žinodami to darbo reikalavimus, kursantai neatbaigti, tik stipriau pasiryžę jį rūpestingai atlikti, sukelti kilnią lietuvišką ir ateitininkišką dvasią jaunučiams Dainavoje.

Vida Skiotytė-Zambo

Jaunųjų ateitininkų sąjungos pirm. Birutė Bublienė paskaitos metų vadovų kursuose.

TRUMPAI

Sydnėjaus ateitininkai — sendraugiai, moksleiviai, jauniai ir jaunučiai — susitiko su Australijoj priešvelykines misijas vedančiu kun. dr. K. Trimaku kovo 26 d. Sydnėjaus lietuvių namuose. Susirinkimui vadovavo sendraugių pirm. A. Kramilius. Išleistuvės svečiui buvo suruoštos Sodyboje kovo 30 d.

Kun. dr. K. Trimakas Adelaidės ateitininkų jau suruoštose išleistuvėse kovo 9 d. skaitė paskaitą psichologinėmis temomis.

Toronto koordinacinio komiteto posėdis įvyko gegužės 15 d. Buvo aptarta metinės šventės programa.

Ateitininkų Federacijos religinės literatūros premija buvo įteikta šių metų laureatui kun. dr. Pranui Gaidai už veikalą „Nemarus mirtingasis: arkiv. Teofilius Matulionis". Iškilmes suruošė Toronto ateitininkai gegužės 29 d. Lietuvos Kankinių parapijoje Toronte. Premijos mecenatas — kun. dr. Juozas Prunskis. Premijos skyrimo komisijai vadovavo kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP.

Chicagos ateitininkų šeimos šventė įvyko gegužės 29 d. Ateitininkų namuose prie Lemonto.

Toronto ateitininkų metinė šventė įvyko birželio 4-5 d. Jauniams ir moksleiviams paskaitą „Užsiangažavimas" skaitė R. Jonaitienė. Studentams buvo suruoštas simpoziumas, kuriame dalyvavo ses. Ona Mikailaitė, dr. M. Uleckienė ir Dainora Juozapavičiūtė. Įžodį davė keli kandidatai.

Meno šventė buvo suruošta birželio 17-19 d. Ateitininkų namuose prie Lemonto. Dalyvavo Eugenijus Butėnas, Marija Smilgaitė, dr. Marti Thomas, dail. Elena Urbaitytė ir Danutė Žilevičienė. Šv. Mišias atnašavo kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC.

New Yorko ir apylinkių ateitininkai birželio 19 d. suruošė gegužinę Aldonos ir Juozo Rygelių sodyboje.

Korp! Kęstučio konventas įvyko birželio 26 d. Chicagoje. Po pamaldų Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje įvyko susibūrimas Dainos restorane.

Californijos ateitininkų stovykla prasidėjo liepos 30 d. Twin Peak kalnuose.

Sydnėjaus ateitininkai suruošė metinę šventę, kurioje 9 moksleiviai ir jaunučiai davė įžodį. Dvasios vadui prel. P. Butkui buvo suruošti pietūs, jo 45 metų kunigystės sukakties proga.

Ateitininkų susitikimas įvyko Ateitininkų namuose Lemonte II Pasaulio lietuvių dienų metu liepos 2 d. Jį suruošė Chicagos sendraugių skyrius.

JAUNUČIAI-JAUNIAI

Chicagos Pr. Dielininkaičio kuopos šventė įvyko balandžio 30 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje. Vida Gaižutytė ir Andrėja Kaminskaitė davė įžodį. Kuopos globėjai yra Daiva Barškėtytė, Balys Lukošiūnas, Gaja Pemkutė ir Vita Reinytė.

MOKSLEIVIAI

Chicagos kun. Alf. Lipniūno kuopos susirinkimas įvyko balandžio 22 d. Jūros ir Eglės Liutkučių namuose. Susirinkimo pagrindinis darbas buvo užbaigti redaguoti kuopos laikraštėlį ir suplanuoti ateinančią kuopos šeimos šventę.

Toronto St. Šalkauskio kuopos susirinkimas įvyko gegužės 15 d. Prisikėlimo parapijos patalpose. Buvo aptarti metinės šventės reikalai.

Chicagos kun. Alf. Lipniūno kuopos metinė šventė įvyko gegužės 20 d. Jaunimo centre.

Chicagos priemiesčių prez. A. Stulginskio kuopos metinė šventė įvyko gegužės 22 d. Ateitininkų namuose prie Lemonto. Kun. Antanas Saulaitis, SJ, atnašavo šv. Mišias.

Toronto St. Šalkauskio kuopos susirinkimas įvyko gegužės 29 d. Buvo renkama nauja valdyba sekantiems metams. Ją sudaro šie asmenys: D. Čuplinskas (pirm.), D. Dirmantaitė (vicepirm.), I. Čuplinskaitė (sekr.), R. Marcinkevičius

Dalis Sydnėjaus moksleivių ir jaunučių su naujomis uniformomis 1980 m. Kairėje stovi vadovė Jadvyga Burokienė, už jos A. Kramilius sendraugių pirm.

Melbourno moksleiviai ateitininkai scenoje. Jie vaidina Senbernio galas 1954 m.

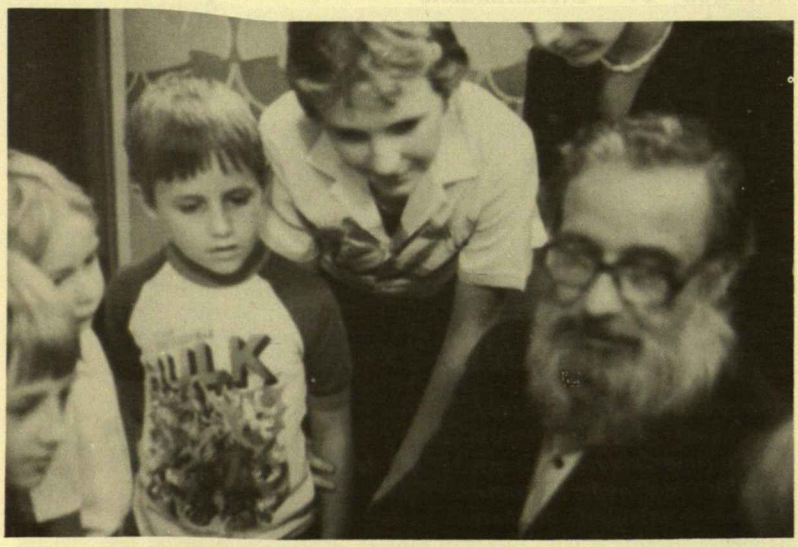

Kun. P. Martūzas su smalsiais jaunais ateitininkais Sydnėjuje.

ir R. Prakapas (ižd.), T. Slivinskas (koresp.), L. Daukša (fotografas) ir V. Čuplinskas (laikraštėlio red.).

Toronto St. Šalkauskio kuopos rekolekcijos įvyko Loretto Ski Resort.

STUDENTAI

Adelaidės vyresnysis jaunimas — studentai bei neseniai mokslus baigusieji — turėjo pokalbį su *Ateities* vyr. redaktorium K. Trimaku kovo 8 d.

Chicagos studentų draugovės nariai savo veiklos metus užbaigė gegužine „Saliklių Barbeque" birželio 25 d. Edmondo Saliklio namuose.

Studentų ateitininkų sąjungos centro valdyba birželio 30 d. surengė „Sodžiaus balių gamtoje" Ateitininkų namuose prie Lemonto. Baliuje dalyvavo studentai ateitininkai, jaunieji sendraugiai ir jaunimas, kuris buvo atvykęs į V-tąjį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

SENDRAUGIAI

Adelaidės sendraugiai susitiko su *Ateities* vyr. redaktorium K. Trimaku kovo 7 d. Susirinkimui vadovavo sendraugių pirm. A. Kubilius. Susirinkime dalyvavo ir Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijoje J. Stepanas.

Melbourno sendraugiai turėjo susirinkimą kovo 17 d., kuris buvo sušauktas *Ateities* vyr. redaktoriaus K. Trimako atsilankymo Melbourne proga. Susirinkimui vadovavo sendraugių pirm. A. Bakaitis.

SVEIKINIMAI

Ateities redakcija nuoširdžiai sveikina *Silviją Kučėnaitę,* baigusią St. Xavier kolegiją, įsigijusią bakalauro laipsnį iš žurnalistikos bei politinių mokslų; *Kristiną Pabedinskaitę,* baigusią Illinois universiteto meno, architektūros ir miestų planavimo fakultetą; *dr. Kristiną Pareigytę-Nakienę,* baigusią Illinois universiteto medicinos mokyklą, įsigijusią medicinos daktaro laipsnį; ir *Vitą Reinytę,* baigusią St. Xavier kolegijos gailestingųjų seserų skyrių, įsigijusią bakalauro laipsnį.

Ateities redakcija nuoširdžiai sveikina *Nijolę (Ivaškaitę) ir Gytį Andrulius, Ireną (Pranckevičiūtę) ir Andrių Barauskus, Rūtą (Augiūtę) ir Rymą Mamaičius* ir *Kristiną (Rociūnaitę) ir Virgų Volertus,* sukūrusius naujas ateitininkiškas šeimas.

Ateities redakcija nuoširdžiai sveikina *dr. Pranutę (Laučkaitę) ir adv. Rimą Domanskius,* susilaukus pirmosios dukrelės Marytės.

UŽUOJAUTA

Roma Balytei mirus, *Ateities* redakcija reiškia gilią užuojautą tėvams Leokadijai ir Mečislovui, seseriai Ritai ir broliui Leonui su šeima.

Ateities vakaras

Š.m. spalio 15 d. ruošiamas *Ateities* vakaras su jaunimo konkurso premijų įteikimo iškilmėmis Jaunimo centre Chicagoje. Visa lietuviška visuomenė, o ypač ateitininkai iš Chicagos bei jos apylinkių yra nuoširdžiai kviečiami šiame vakare dalyvauti, parodyti dėmesį jauniesiems kūrėjams ir tuo pačiu paremti *Ateities* žurnalą.

Atsiųsta paminėti

Antanas Gailiušis. VISAIP ATSITINKA. Novelės. Išleido Darbininkas. Aplankas dail. Romo Viesulo. Autorius — teisininkas, visuomenininkas. Universitete priklausė studentų ateitininkų korporacijai „Iustitia". Knyga gaunama pas leidėją — Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. USA. Kaina 6 dol. 272 psl.

Vladas Kulbokas. LIETUVIŲ LITERATŪRINĖ KRITIKA TREMTYJE. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Turinyje: Vyriausioji, vidurinioji ir jaunoji karta bei įvairūs literatūriniai klausimai. Roma. 569 psl.

Į LAISVĘ. Nr. 87, 1983 balandis. Politikos žurnalas. Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai. Red. V. Rociūnas. Rašo Ant. Butkus, J. Kojelis, V. Akelaitis, F. Palubinskas, B. Gaidžiūnas, G. Damušytė, V. Rociūnas, dr. K. Eringis ir kt.

TRISDEŠIMT DIENŲ. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos rengiamų Lietuvių dienų sukaktuvinis leidinys, 1954-1983. Redagavo R. K. Vidžiūnienė. Išleido Lietuvių Šv. Kazimiero parapija, Los Angeles, California.

Kajetonas J. Čeginskis, L.K.B. KRONIKOS DEŠIMTMETIS. 1972-1982. Išleido Lietuvių kultūros institutas, Romuva, 6840 Lampertheim 4, Huttenfeld, Vak. Vokietija. 28 psl. Kaina 5 DM., 3 dol.

Kazimieras Barėnas. BERAGIO OŽIO METAI. Romanas. Viršelis dail. D. Stončiūtės-Kuolienės. Išleido Ateitis 1982 m. Knyga gaunama Ateities leidykloj, 17689 Goldwin Dr., Southfield, MI 48075 USA. Kaina 12 dol. 557 psl.

Kęstutis Trimakas. (red.) MOTERIS IR KRISTUS. Paaiškinimas ir pasisakymai *Ateityje,* 1982, 6 nr. atspausdinto G. Remeikytės eilėraščio „Pasiklausykite Evangelijos pagal Jonę" klausimu. Didelio formato 32 psl. leidinys. Išleido ARENA, 850 DesPlaines Avenue, Apt. 409, Forest Park, IL 60130 USA. Kaina $2.70 (paštu — $3.90).

Lietuvių Katalikų Bažnyčios KRONIKA. VI tomas. Pogrindžio leidinys: Nr. 40-49. (1980-1981). Išleido Lietuvos Kronikos Sąjunga. Spausdino Morkūno spaustuvė 1983 m. Kaina kietais viršeliais — 7 dol.

Bronius Kviklys. LIETUVOS BAŽNYČIOS. III tomas: Kauno arkivyskupija. Išleido Lietuvių bibliotekos leidykla. Gausiai bažnyčių nuotraukomis iliustruotas veikalas. 1983 m. 511 psl.

Kelionė Europon

Šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį minint, 1984 m. vasario 28 (iš Miami) — kovo 13 (atgal iš Miuncheno) ruošiama kelionė į Europą, kur Romoje kovo 4 d. įvyks didelės iškilmės tos sukakties proga. Šią kelionę ruošia Floridos lietuviai kunigai. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis pas kun. V. Andriušką, 900 S.W. 26 Rd., Miami, FLA 33129 USA. Telef. 305-858-2621.

ALp(LKA)1786
1983, Nr.7

90.725.231